

32005L0036

L 255/22

ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

30.9.2005

ДИРЕКТИВА 2005/36/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
от 7 септември 2005 година
относно признаването на професионалните квалификации
(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 40, член 47, параграф 1, член 47, параграф 2, първо и трето изречение и член 55 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽²⁾,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Съгласно член 3, параграф 1, буква в) от Договора премаването между държавите-членки на пречките пред свободното движение на хора и услуги е една от целите на Общността. За гражданите на държавите-членки това включва, по-специално, правото на упражняване на професия, в качеството на самостоятелно заети или заети лица, в държава-членка, различна от тази, в която са получили професионалните си квалификации. В допълнение член 47, параграф 1 от Договора предвижда приемане на директиви, уреждащи взаимното признаване на дипломи, свидетелства и други удостоверения за професионални квалификации.
- (2) Въз основа на решенията на Европейския съвет в Лисабон на 23 и 24 март 2000 г. Комисията прие Съобщение „Стратегия за услуги на Вътрешния пазар“, насочено, по-конкретно, към целта свободното предоставяне на услуги в рамките на Общността да бъде толкова опростено, колкото в отделните държави-членки. В допълнение към съобщението на Комисията, озаглавено „Нови европейски пазари на труда, отворени за всички, с достъп до всички“, Европейският съвет в Стокхолм на 23 и 24 март 2001 г. натовари Комисията да представи пред Пролетния европейски съвет през 2002 г. конкретни предложения за по-унифициран, прозрачен и гъвкав режим на признаване на професионалните квалификации.

- (3) Гаранцията, която настоящата директива предоставя на лицата, които са придобили своите професионални квалификации в една държава-членка, за достъп до същата професия и за възможност за упражняване на тази професия в друга държава-членка със същите права, както гражданите на тази държава-членка, не нахвърля изискването за удовлетворяване от страна на специалиста-мигрант на приложимите антидискриминационни условия за упражняване, които са приети от последната държава-членка, при условие че тези условия са обективно обосновани и пропорционални.
- (4) За да се улесни свободното предоставяне на услуги, е необходимо да се въведат специални разпоредби, насочени към разширяване на възможностите за упражняване на професионални дейности въз основа на оригиналната професионална квалификация. Що се отнася до предоставяните от разстояние услуги на информационното общество, се прилагат и разпоредбите на Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 г. относно някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-конкретно електронната търговия, на вътрешния пазар ⁽⁴⁾.
- (5) С оглед на изградените различни системи за трансгранично предоставяне на услуги на временен и случаен принцип, от една страна, и за установяване, от друга, следва да се уточнят критериите за разграничаване на тези две понятия в случаите на преместване на доставчика на услуги на територията на приемащата държава-членка.
- (6) Улесняването на предоставянето на услуги следва да се осъществява при стриктно гарантиране на общественото здраве и безопасност, и на защитата на потребителите. Във връзка с това е необходимо да се приемат специални разпоредби относно регламентиранияте професии, свързани с общественото здраве и безопасност, които предоставят трансгранични услуги на временен и случаен принцип.
- (7) Приемашите държави-членки могат, при необходимост и в съответствие с правото на Общността, да приемат изисквания за деклариране. Тези изисквания не бива да са свързани с непропорционална тежест за доставчиците на услуги, нито да препятстват или да намаляват привлекателността на упражняването на свободата на предоставяне на услуги. Необходимостта от такива изисквания следва да се подлага на периодичен преглед в светлината на постигнатия напредък към създаване на рамка на Общността за административно сътрудничество между държавите-членки.

⁽¹⁾ ОВ С 181 Е, 30.7.2002 г., стр. 183.

⁽²⁾ ОВ С 61, 14.3.2003 г., стр. 67.

⁽³⁾ Становище на Европейския парламент от 11 февруари 2004 г. (ОВ С 97 Е, 22.4.2004 г., стр. 230), Обща позиция на Съвета от 21 декември 2004 г. (ОВ С 58 Е, 8.3.2005 г., стр. 1) и Позиция на Европейския парламент от 11 май 2005 г. (все още непубликувана в Официален вестник). Решение на Съвета от 6 юни 2005 г.

⁽⁴⁾ ОВ L 178, 17.7.2000 г., стр. 1.

- (8) По отношение на доставчиците на услуги следва да се прилагат дисциплинарни разпоредби на приемащата държава-членка, които са пряко и конкретно свързани с професионалните квалификации, като например дефиницията на професията, обхвата от дейности, включени в определена професия или запазени за нея, използването на професионални квалификации и сериозните професионални нарушения, които имат пряка и конкретна връзка със защитата и безопасността на потребителите.
- (9) При спазване, в интерес на свободата на установяване, на принципите и гаранциите, залегнали в основата на различните действащи системи за признаване, разпоредбите на тези системи следва да бъдат усъвършенствани в светлината на придобития опит. Нещо повече, действащите в тази сфера директиви претърпяха неколкостепенни изменения и техните разпоредби следва да бъдат реорганизираны и рационализирани посредством стандартизиране на приложимите принципи. Във връзка с това е необходимо да се заменят Директивите 89/48/ЕИО ⁽¹⁾ и 92/51/ЕИО ⁽²⁾ на Съвета, както и Директива 1999/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ относно общата система за признаване на професионалните квалификации и Директиви 77/452/ЕИО ⁽⁴⁾, 77/453/ЕИО ⁽⁵⁾, 78/686/ЕИО ⁽⁶⁾, 78/687/ЕИО ⁽⁷⁾, 78/1026/ЕИО ⁽⁸⁾, 78/1027/ЕИО ⁽⁹⁾, 80/154/ЕИО ⁽¹⁰⁾, 80/155/ЕИО ⁽¹¹⁾, 85/384/ЕЕС ⁽¹²⁾, 85/432/ЕИО ⁽¹³⁾, 85/433/ЕИО ⁽¹⁴⁾ и 93/16/ЕИО ⁽¹⁵⁾, на Съвета отнасящи се до професиите „медицинска сестра с общ профил“, „лекар по дентална медицина“, „ветеринарен лекар“, „акушерка“, „архитект“, „фармацевт“ и „лекар“, чрез обединяването им в един текст.
- (10) Настоящата директива не е пречка държавите-членки да признават, в съответствие със своята нормативна уредба, професионални квалификации, придобити извън територията на Европейския съюз от граждани на трети страни.

Във всички случаи признаването трябва да се осъществява при спазване на минималните квалификационни изисквания за съответните професии.

- (11) Що се отнася до професиите, обхванати от общата система за признаване на професионалните квалификации, наричана по-нататък в текст „общата система“, държавите-членки следва да си запазят правото да определят минималното квалификационно равнище, необходимо за гарантиране на качеството на услугите, предоставяни на тяхната територия. Все пак, съгласно членове 10, 39 и 43 от Договора, тези държави не могат да изискват от гражданин на държава-членка да придобие професионални квалификации, които те са предвидили само във връзка с дипломите, издавани от тяхната национална образователна система, когато заинтересованото лице вече е придобило всички или част от тези квалификации в друга държава-членка. Във връзка с това следва да се предвиди, че всяка приемаща държава-членка, в която определена професия е регламентирана, трябва да взема предвид квалификациите, придобити в друга държава-членка, и да прави преценка дали тези квалификации отговарят на квалификациите, които тя изисква. Общата система за признаване обаче не е пречка за държавите-членки да въвеждат специални изисквания за лицата, упражняващи определена професия на тяхната територия, на основание на професионални правила, мотивирани с обществения интерес. Правилата от този тип се отнасят например до организацията на професията, професионалните стандарти, включително такива, отнасящи се до професионалната етика и контрола и отговорността. И накрая, настоящата директива няма за цел да се намесва в легитимния интерес на държавите-членки да предотвратят избягването от страна на техните граждани на прилагането на националните законодателни разпоредби в сферата на професиите.

- (1) ОВ L 19, 24.1.1989 г., стр. 16. Директива изменена с Директива 2001/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 206, 31.7.2001 г., стр. 1).
- (2) ОВ L 209, 24.7.1992 г., стр. 25. Директива, последно изменена с Решение 2004/108/ЕО на Комисията (ОВ L 32, 5.2.2004 г., стр. 15).
- (3) ОВ L 201, 31.7.1999 г., стр. 77.
- (4) ОВ L 176, 15.7.1977 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Акта за присъединяване от 2003 г.
- (5) ОВ L 176, 15.7.1977 г., стр. 8. Директива, последно изменена с Директива 2001/19/ЕО.
- (6) ОВ L 233, 24.8.1978 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Акта за присъединяване от 2003 г.
- (7) ОВ L 233, 24.8.1978 г., стр. 10. Директива, последно изменена с Акта за присъединяване от 2003 г.
- (8) ОВ L 362, 23.12.1978 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 2001/19/ЕО.
- (9) ОВ L 362, 23.12.1978 г., стр. 7. Директива, последно изменена с Директива 2001/19/ЕО.
- (10) ОВ L 33, 11.2.1980 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Акта за присъединяване от 2003 г.
- (11) ОВ L 33, 11.2.1980 г., стр. 8. Директива, последно изменена с Директива 2001/19/ЕО.
- (12) ОВ L 223, 21.8.1985 г., стр. 15. Директива, последно изменена с Акта за присъединяване от 2003 г.
- (13) ОВ L 253, 24.9.1985 г., стр. 34. Директива, последно изменена с Директива 2001/19/ЕО.
- (14) ОВ L 253, 24.9.1985 г., стр. 37. Директива, последно изменена с Акта за присъединяване от 2003 г.
- (15) ОВ L 165, 7.7.1993 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Регламент (ЕО) № 1882/2003 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 284, 31.10.2003 г., стр. 1).

- (12) Настоящата директива се отнася до признаването от държавите-членки на професионални квалификации, придобити в други държави-членки. Тя не се отнася обаче до признаването от държавите-членки на решения за признаване, приети от други държави-членки по реда на настоящата директива. Следователно, физически лица, които притежават професионални квалификации, признати по реда на настоящата директива, не могат въз основа на това признаване да придобият в държавата-членка по произход права, различни от тези, които произтичат от професионалната квалификация, придобита в тази държава-членка, освен ако представят документи, удостоверяващи, че са придобили допълнителни професионални квалификации в приемащата държава-членка.

- (13) За да се дефинира механизмът за признаване в рамките на общата система, е необходимо различните национални схеми за образование и обучение да се групират в отделни нива. Тези нива, които са приети само за целите на функционирането на общата система, не пораждаат никакви последици по отношение на националните структури за образование и обучение, нито на компетентността на държавите-членки в тази сфера.

- (14) Механизмът за признаване, въведен с Директиви 89/48/ЕИО и 92/51/ЕИО, остава непроменен. Като последица от това титулярът на диплома, удостоверяваща успешното завършване на обучение след средното образование с минимална продължителност от една година, следва да получи достъп до регламентирана професия в държава-членка, където за достъп до такава професия се изисква притежаване на диплома, удостоверяваща успешното завършване на висше или университетско образование с продължителност четири години, независимо от това за какво равнище се отнася изискваната от приемащата държава-членка диплома. И обратно, когато достъпът до регламентирана професия е обвързан с успешното завършване на висше или университетско образование с продължителност повече от четири години, такъв достъп следва да се разреши само на лица, притежаващи диплома, удостоверяваща успешно завършване на висше или университетско образование с продължителност не по-малка от три години.
- (15) При отсъствие на хармонизация на минималните квалификационни изисквания за получаване на достъп до професиите, регламентиращи от общата система, приемащата държава-членка трябва да разполага с възможност за налагане на компенсационна мярка. Тази мярка трябва да бъде пропорционална и, по-специално, да бъде съобразена с професионалния стаж на молителя. Опитът показва, че изискването към мигрантите да направят избор между изпит за правоспособност и период за приспособяване, осигурява достатъчни гаранции, що се отнася до тяхното ниво на квалификация, поради което всяко изключение от изискването за такъв избор следва да бъде мотивирано във всеки отделен случай с императивно изискване от обществен интерес.
- (16) С цел улесняване на свободното движение на специалисти, като в същото време се гарантира достатъчно равнище на квалификация, различни професионални сдружения и организации, и държавите-членки трябва да разполагат с възможност да предлагат общи платформи на европейско равнище. Настоящата директива следва, при определени условия, в съответствие с компетентността на държавите-членки да определят квалификациите, изисквани за упражняване на професии на тяхната територия, както и съержанието и организацията на техните системи за образование и професионално обучение, и в съответствие с правото на Общността и, по-специално, Общностното право в областта на конкуренцията, да бъде съобразена с тези инициативи, като в същото време насърчава в този контекст една по-голяма автоматичност на признаването в рамките на общата система. Професионалните сдружения, които са оправомощени да представят общи платформи, трябва да са представителни на национално и европейско равнище. Обща платформа е набор от критерии, които позволяват отчитане и компенсиране на най-широк кръг от констатираните съществени различия между квалификационните изисквания в най-малко две трети от държавите-членки, включително всички държави-членки, които регламентират съответната професия. Тези критерии биха могли да включват например изисквания за допълнително обучение, период за приспособяване под формата на стаж, изпит за правоспособност, задължително минимално равнище на професионален стаж, или комбинация от тези възможности.
- (17) За да бъдат отчетени всички ситуации, по отношение на които все още не са приети разпоредби относно признаването на професионалните квалификации, обхватът на общата система трябва да се разшири, като се включат и случаите, които не са обхванати от специална система, което включва както случаите, в които професията не е обхваната от тези системи, така и случаите, в които професията е обхваната от такава специална система, но поради някакви специфични и изключителни обстоятелства молителят не отговаря на условията, за да се възползва от тази система.
- (18) Налице е необходимост от опростяване на правилата за достъп до редица индустриални, търговски и занаятчийски дейности в държавите-членки, където тези професии са регламентиращи, в случаите, когато тези дейности са упражнявани за достатъчно дълъг и неотдавнашен период от време в друга държава-членка, като за тези дейности се поддържа система за автоматично признаване въз основа на професионалния стаж.
- (19) Свободата на движение и взаимното признаване на удостоверенията за професионални квалификации на лекари, медицински сестри с общ профил, лекари по дентална медицина, ветеринарни лекари, акушерки, фармацевти и архитекти трябва да се основават на фундаменталния принцип на автоматично признаване на удостоверенията за професионални квалификации на базата на координирани минимални квалификационни изисквания. В допълнение, достъпът в държавите-членки до професиите „лекар“, „медицинска сестра с общ профил“, „лекар по дентална медицина“, „ветеринарен лекар“, „акушерка“ и „фармацевт“ трябва да се обвърже с притежаване на определена професионална квалификация, гарантираща, че лицето е преминало обучение, което отговаря на предвидените минимални изисквания. Тази система следва да бъде допълнена с поредица от придобити права, от които квалифицираните специалисти да се ползват при определени условия.
- (20) За да бъдат отчетени характеристиките на квалификационната система за лекари и лекари по дентална медицина и действащото *acquis communautaire* в областта на взаимното признаване, принципът за автоматично признаване на медицинските специалности и специалностите по дентална медицина, общи за не по-малко от две държави-членки, следва да продължи да се прилага по отношение на всички специалности, признати към датата на приемане на настоящата директива. От друга страна, за да се опрости системата, автоматичното признаване следва да се прилага след влизането в сила на настоящата директива само по отношение на тези нови медицински специалности, които са общи за не по-малко от две пети от държавите-членки. Нещо повече, настоящата директива не е пречка за държавите-членки да се договарят помежду си относно автоматично признаване, в съответствие със собствената си нормативна уредба, за някои медицински специалности и специалности по дентална медицина, които са общи за тях, но не подлежат на автоматично признаване по смисъла на настоящата директива.
- (21) Автоматичното признаване на професионалните квалификации на лекари с базово обучение не трябва да засяга компетентността на държавите-членки да обвързват или не тази квалификация с професионални дейности.

- (22) Всички държави-членки са длъжни да признаят професията „лекар по дентална медицина“ като отделна професия, различна от лекарската, независимо дали е налице специализация по одонтостоматология. Държавите-членки трябва да гарантират, че в резултат на обучението, което получават лекарите по дентална медицина, те ще разполагат с уменията, необходими за осъществяване на дейностите по профилактика, диагностика и лечение на аномалии и заболявания на зъбите, устата, челюстите и свързаните с тях тъкани. Професионалната дейност на лекар по дентална медицина трябва да се осъществява от лица, които притежават професионална квалификация за лекар по дентална медицина, предвидена в настоящата директива.
- (23) Бе констатирано, че не е желателно да се приемат валидни за всички държави-членки стандартизирани изисквания за обучение на акушерки. Вместо това държавите-членки трябва да разполагат с възможно най-голяма свобода да организират обучението за тази професия.
- (24) С оглед опростяване на настоящата директива следва да се използва понятието „фармацевт“ за определяне на приложното поле на разпоредбите, отнасящи се до автоматичното признаване на професионални квалификации, без да се накръпява прилагането на специалните норми в националните нормативни разпоредби, регламентиращи тези дейности.
- (25) Титулярите на професионална квалификация „фармацевт“ са специалисти в областта на медицината и по принцип трябва да разполагат с достъп във всички държави-членки до минимална съвкупност от дейности в тази област. При определяне на минималната съвкупност от дейности настоящата директива не може да ограничава дейностите, достъпни за фармацевтите в държавите-членки, по-специално, що се отнася до медицинските биологични анализи, нито да има за резултат създаване на монопол за тези специалисти, тъй като такава стъпка остава в изключителната компетентност на държавите-членки. Разпоредбите на настоящата директива не накръпват възможността на държавите-членки да въведат допълнителни изисквания за квалификация за достъп до професионални дейности, които не са включени в координираната минимална съвкупност от дейности. Това означава, че приемащата държава-членка трябва да има възможност да въвежда такива изисквания по отношение на гражданите, които притежават професионални квалификации, попадащи в приложното поле на процедурата за автоматично признаване по смисъла на настоящата директива.
- (26) Настоящата директива не предвижда координация на всички изисквания за достъп до дейностите в областта на фармацията и за тяхното упражняване. По-конкретно, географското разпределение на аптеките и монополът в разпространението на лекарства следва да останат в компетентността на държавите-членки. Настоящата директива не засяга законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки, забраняващи на търговски дружества упражняване на някои дейности в областта на фармацията или въвеждащи определени условия за упражняването на такива дейности.
- (27) Архитектурното оформление, качеството на сградите, тяхното хармонично вписване в обкръжаващата ги среда, опазването на природните и градските пейзажи, както и на общественото и частното наследство, са въпроси от обществен интерес. От това следва, че взаимното признаване на професионалните квалификации трябва да се основава върху качествени и количествени критерии, гарантиращи, че титулярите на признати професионални квалификации са подготвени да разбират и претворяват потребностите на гражданите, обществените групи и организациите, отнасящи се до пространственото планиране, проектирането, организацията и реализацията на сгради, консервацията и експлоатацията на архитектурното наследство и опазването на природното равновесие.
- (28) Националните разпоредби в областта на архитектурата и тези, регламентиращи достъпа до професионалната дейност на архитект и нейното упражняване, се различават в широки граници по отношение на приложното си поле. В по-голямата част от държавите-членки дейностите в сферата на архитектурата се упражняват, де юре или де факто, от лица, притежаващи званието архитект, самостоятелно или придружено с друго звание, без лицата, които се ползват с монопол върху упражняването на такива дейности, освен ако са налице законодателни разпоредби с обратен смисъл. Тези дейности или някои от тях могат да се упражняват и от други специалисти, по-специално от инженери, които са преминали специално обучение в областта на строителството или архитектурата. С цел опростяване на настоящата директива понятието „архитект“ трябва да се използва с оглед определяне на приложното поле на разпоредбите, свързани с автоматичното признаване на професионалните квалификации в областта на архитектурата, без да се накръпява прилагането на специалните норми в националните нормативни разпоредби, регламентиращи тези дейности.
- (29) Когато национална или европейска професионална организация или сдружение в областта на дадена регламентирана професия отправи обосновано искане за приемане на специални разпоредби относно признаването на професионални квалификации въз основа на координацията на минималните квалификационни изисквания, Комисията следва да прецени целесъобразността на приемане на предложение за изменение на настоящата директива.
- (30) За да се гарантира ефективността на системата за признаване на професионални квалификации, е необходимо да се приемат уеднаквени формални изисквания и процедури за нейното въвеждане, както и някои правила за упражняването на професията.
- (31) Тъй като се предполага, че сътрудничеството между държавите-членки, от една страна, и между тях и Комисията, от друга, ще улесни прилагането на настоящата директива и съблюдаването на задълженията, произтичащи от нея, следва да бъде организирана съответна рамка за осъществяване на това сътрудничество.

- (32) Въвеждането на европейско равнище на професионални карти от професионалните сдружения или организации има потенциал да улесни мобилността на специалистите, по-специално посредством ускоряване на обмена на информация между приемащата държава-членка и държавата-членка по произход. Тези професионални карти следва да позволят осъществяване на наблюдение върху професионалното развитие на специалистите, които се установяват в различни държави-членки. Тези карти могат, при пълно спазване на разпоредбите, отнасящи се до защитата на личните данни, да съдържат информация относно професионалните квалификации на специалиста (данни за завършения университет или учебно заведение, придобитите квалификации, професионалния стаж), законосъобразното му установяване, наложените санкции, свързани с професионалната му дейност, и информация за компетентния орган.
- (33) Създаването на мрежа от точки за контакт, чиято задача е да предоставят информация и съдействие на гражданите на държавите-членки, ще позволи да се гарантира прозрачността на системата за признаване. Тези точки за контакт ще предоставят, при поискване, на всеки гражданин и на Комисията цялата информация и адресите, свързани с правата на признаване. Определянето на само една точка за контакт от всяка държава-членка в рамките на тази мрежа не засяга организацията и компетентностите на национално равнище. По-специално, директивата не пречи определянето на национално равнище на няколко служби, като точката за контакт, определена в рамките на споменатата по-горе мрежа, е натоварена с координацията с другите служби и с предоставянето, при необходимост, на информация на гражданите относно съответната компетентна служба.
- (34) Администрирането на различните системи за признаване, създадени в изпълнение на секторните директиви, и на общата система се оказва тромаво и сложно. Налице е, следователно, необходимост от опростяване на администрацията и актуализиране на настоящата директива с цел да се отчете научният и техническият напредък, по-специално в случаите, в които се осъществява координация на минималните квалификационни изисквания с оглед автоматично признаване на професионалните квалификации. За тази цел следва да бъде създаден единен комитет за признаване на професионалните квалификации, като при това следва да се осигури подходящо участие на представители на професионалните организации, включително на европейско равнище.
- (35) Мерките, необходими за изпълнението на настоящата директива, следва да бъдат приети в съответствие с Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г., което урежда условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията ⁽¹⁾.
- (36) Изготвянето от държавите-членки на редовен доклад относно изпълнението на настоящата директива, съдържащ статистически данни, ще позволи да се определи ефектът от системата за признаване на професионални квалификации.
- (37) Необходимо да се въведе подходяща процедура за приемане на временни мерки, в случай че прилагането на разпоредби от настоящата директива се натъкне на значителни затруднения в държава-членка.
- (38) Разпоредбите на настоящата директива не засягат правомощията на държавите-членки във връзка с организацията на техните системи за обществено осигуряване и за определяне на дейностите, които трябва да се упражняват по реда на тези системи.
- (39) С оглед на скоростта на технологичното развитие и научния напредък, ученето през целия живот е от особено значение за голям брой професии. В този контекст държавите-членки са компетентни да приемат детайлизиран ред за поддръжане, посредством подходящо текущо обучение, на подготовката на специалистите в крак с техническия и научния напредък.
- (40) Тъй като целите на настоящата директива, а именно рационализиране, опростяване и усъвършенстване на правилата за признаване на професионални квалификации, не могат да бъдат достатъчно добре постигнати от държавите-членки и могат, следователно, да бъдат по-успешно осъществени на Общностно равнище, Общността може да приеме действия в съответствие с принципа на субсидиарността, установен в член 5 на Договора. В съответствие с принципа на пропорционалността, установен в цитирания член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (41) Настоящата директива не накърнява прилагането на член 39, параграф 4 и член 45 от Договора, засягащи, по-специално, нотариусите.
- (42) Настоящата директива се прилага, що се отнася до правото на установяване и предоставянето на услуги, без да се засягат други специални законови разпоредби, отнасящи се до признаването на професионални квалификации, като действията разпоредби в областта на транспорта, застрахователните посредници и одиторите, изпълняващи законоустановени дейности. Настоящата директива не засяга действието на Директива 77/249/ЕИО на Съвета от 22 март 1977 г. за улесняване ефективното упражняване на свободата на предоставяне на адвокатски услуги ⁽²⁾ или на Директива 98/5/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 16 февруари 1998 г. за улесняване постоянното упражняване на адвокатската професия в държава-членка, различна от държавата, в която е придобита квалификацията ⁽³⁾. Признаването на професионални квалификации на адвокати с цел незабавно установяване с професионално звание на приемащата държава-членка следва да се регламентира от настоящата директива.

⁽¹⁾ ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.

⁽²⁾ ОВ L 78, 26.3.1977 г., стр. 17. Директива, последно изменена с Акта за присъединяване от 2003 г.

⁽³⁾ ОВ L 77, 14.3.1998 г., стр. 36. Директива, последно изменена с Акта за присъединяване от 2003 г.

(43) Настоящата директива обхваща, доколкото те са регламентирани, също и свободните професии, които, съгласно директивата, са професиите, упражнявани въз основа на съответни професионални квалификации в лично, отговорно и професионално независимо качество от лица, предоставящи интелектуални и концептуални услуги в интерес на клиента и обществото. Упражняването на професията може да е предмет в държавите-членки, в съответствие с Договора, на специални нормативни ограничения, основани на националното законодателство и на задължителни разпоредби, приети автономно в тези рамки, от компетентните представителни професионални органи, които ограниченията гарантират и развиват техния професионализъм, качеството на услугите и поверителността на отношенията с клиента.

(44) Настоящата директива не засяга мерките, необходими за осигуряване на високо равнище на защита на здравето и на потребителите,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ДЯЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

Настоящата директива установява реда за признаване от държава-членка, която обвързва достъпа до регламентирана професия или нейното упражняване на своята територия с притежаване на определени професионални квалификации (наричана по-нататък в текста „приемаша държава-членка“), с цел достъп до тази професия и нейното упражняване, на професионални квалификации, придобити в една или повече други държави-членки (наричана/наричани по-нататък в текста държава-членка по произход), и който ред позволява на титуляра на споменатите квалификации да упражнява там същата професия.

Член 2

Приложно поле

1. Настоящата директива се прилага към всички граждани на държава-членка, включително упражняващите свободни професии, които желаят да упражняват регламентирана професия в друга държава-членка, различна от държавата, в която са придобили своите професионални квалификации, като самостоятелно заети или като заети лица.

2. Всяка държава-членка може да допусне граждани на държава-членка, притежаващи удостоверения за професионални квалификации, които не са придобити в държава-членка, да упражняват регламентирана професия по смисъла на член 3, параграф 1, буква а), на своята територия в съответствие със собствената ѝ

нормативна уредба. Що се отнася до професиите по дял III, глава III, това първоначално признаване трябва да е съобразено с минималните квалификационни изисквания, предвидени в тази глава.

3. Когато, за определена регламентирана професия, в отделен правен инструмент на Общностното право, са предвидени други специални правила, пряко свързани с признаване на професионални квалификации, съответните разпоредби на настоящата директива не се прилагат.

Член 3

Дефиниции

1. По смисъла на настоящата директива:

- а) „регламентирана професия“ е професионална дейност или съвкупност от професионални дейности, достъпът до които, упражняването на които или един от начините на упражняване на които, са подчинени, пряко или непряко, от законите, подзаконовите или административните разпоредби, на притежаването на определени професионални квалификации; по-специално, използването на професионално звание, ограничено от закони, подзаконови и административни разпоредби до титулярите на определена професионална квалификация, представлява начин на упражняване. Когато първото изречение от тази дефиниция не се прилага, професия, посочена в параграф 2, се приравнява на регламентирана професия;
- б) „професионални квалификации“ са квалификации, доказани с удостоверения за професионални квалификации, удостоверение за правоспособност по член 11, буква а), i) и/или удостоверение за професионален стаж;
- в) „удостоверения за професионални квалификации“ са дипломи, свидетелства и други удостоверения, издадени от компетентен орган в държава-членка, определен за тази цел по силата на закони, подзаконови и административни разпоредби на тази държава-членка и удостоверяващ успешното завършване на професионално обучение, проведено преимуществено на територията на Общността. Когато първото изречение на тази дефиниция на се прилага, удостоверенията за професионални квалификации, посочени в параграф 3, се приравняват на удостоверения за професионални квалификации;
- г) „компетентен орган“ е всяка власт или орган, натоварен от държава-членка с конкретното правомощие да издава или приема дипломи за обучение и други документи или информация, както и да приема молби и да взема решения, предвидени в настоящата директива;
- д) „регламентирано образование и обучение“ е всяко обучение, което е специално насочено към упражняване на определена професия и което включва курс или курсове, допълнени, при необходимост, с професионално обучение или пробен, или професионален стаж.

Структурата и равнището на професионалното обучение, пробният или професионалният стаж се определят от законите, подзаконовите или административните разпоредби на заинтересованата държава-членка или се контролират или утвърждават от органа, определен за тази цел;

- е) „професионален стаж“ е действителното и законосъобразно упражняване на съответната професия в държава-членка;
- ж) „период за приспособяване“ е упражняването на регламентирана професия, което се осъществява в приемащата държава-членка под контрола на квалифициран професионалист и евентуално се придружава от допълнително обучение. Този период на контролиран стаж подлежи на оценка. Условието и редът, регламентиращи периода за приспособяване и неговата оценка, както и статутът на мигранта, се определят от компетентния орган на приемащата държава-членка.

Статутът в приемащата държава-членка на лицето в период на контролиран стаж, по-специално, що се отнася до правото на местопребиваване, както и до задълженията, социалните права и обезпечения, помощите и трудовото възнаграждение, се определя от компетентните органи на тази държава-членка, в съответствие с приложимото законодателство на Общността;

- з) „изпит за правоспособност“ е проверка на професионалните познания на молителя, извършена от компетентните органи на приемащата държава-членка, с цел е да се оцени правоспособността на молителя да упражнява регламентирана професия в тази държава-членка. С оглед провеждането на този изпит, компетентните органи съставят списък на областите, които, въз основа на сравнение между обучението, изисквано в съответната държава-членка, и това, получено от молителя, не са обхванати от дипломата или други удостоверения за професионални квалификации, на които молителят се позовава.

Изпитът за правоспособност трябва да отчита факта, че молителят е професионалист, получил квалификация в държава-членка по произход или по местопребиваване. Той обхваща области, които се избират измежду фигуриращите в списъка и чието познаване е съществено условие за способността да се упражнява професията в приемащата държава-членка. Този изпит може също така да обхваща познаването на правилата за професионално поведение, приложими за съответните дейности в приемащата държава-членка.

Условието и редът на изпита за правоспособност и статутът в приемащата държава-членка на молителя, който желае да се подготви за изпита за правоспособност в тази държава, се определят от компетентните органи в същата държава-членка;

- и) „ръководител на предприятие“ е всяко лице, което упражнява в предприятие в съответната професионална област, дейност:
- i) като ръководител на предприятие или ръководител на клон на предприятие;
  - ii) като заместник на собственика или на ръководителя на предприятие, когато тази длъжност предполага отговорност, еквивалентна на тази на представлявания собственик или ръководител;
  - iii) на ръководна длъжност със задължения с търговски и/или технически характер, и с отговорност за едно или повече подразделения на предприятието.

2. Професия, упражнявана от членовете на сдружение или организация, изброени в Приложение I, се приравнява на регламентирана професия.

Сдруженията и организациите, посочени в първата алинея, имат за цел, по-специално, да способстват за, и да поддържат висок стандарт в съответната професионална област. За тази цел те се ползват от признаване под специална форма от държава-членка и издават удостоверения за професионални квалификации на своите членове, гарантират зачитането от страна на техните членове на правилата за професионално поведение, предписани от тях, и им предоставят правото да се ползват от професионално звание, съкращение или положение, отговарящо на тези професионални квалификации.

Във всеки случай, когато държава-членка предостави признаване на сдружение или организация по първата алинея, тази държава е задължена да уведоми Комисията, която публикува съответно съобщение в *Официален вестник на Европейския съюз*.

3. Удостоверения за професионални квалификации, издадени от трета държава, се считат за удостоверения за професионални квалификации, ако титулярът им има тригодишен професионален стаж по съответната професия на територията на държавата-членка, която е признала удостоверението за професионална квалификация по реда на член 2, параграф 2, удостоверен от тази държава.

Член 4

Последици от признаването

1. Признаването на професионални квалификации от приемащата държава-членка предоставя на бенефициера достъп в тази държава-членка до професията, за която е придобил квалификация в държавата-членка по произход, и да упражнява тази професия в приемащата държава-членка при същите условия, които се прилагат за нейните граждани.

2. За целите на настоящата директива професията, която молителят желае да упражнява в приемащата държава-членка, е същата, за която е придобил квалификация в своята държава-членка по произход, ако съответните професионални дейности са съпоставими.

ДЯЛ II

СВОБОДНО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ

Член 5

Принцип на свободно предоставяне на услуги

1. Без да се засяга прилагането на конкретни разпоредби на Общностното право, както и на членове 6 и 7 от настоящата директива, държавите-членки не могат да ограничават на каквото и да е основание, свързано с професионални квалификации, свободното предоставяне на услуги в друга държава-членка:

- а) ако доставчикът на услуги е законно установен в държава-членка с цел да упражнява същата професия там (такава държава-членка е наричана по-нататък в текста „държава-членка по установяване“), и

б) когато доставчикът на услуги се премести, ако е упражнявал тази професия в държавата-членка по установяване за не по-малко от две години през последните 10 години, предшестващи предоставянето на услугите, когато професията не е регламентирана в тази държава-членка. Изискването за упражняване на професията за срок от две години не се прилага, когато професията или образованието и обучението, изисквани за упражняването ѝ, са регламентирани.

2. Разпоредбите в този дял се прилагат само в случаите, когато доставчикът на услуги се премести на територията на приемащата държава-членка, за да упражнява, на временен или случаен принцип, професията по параграф 1.

Временният или случаен характер на предоставянето на услуги се подлага на преценка във всеки отделен случай, по-специално по отношение на срока, честотата, редовността и непрекъснатостта на предоставянето на услугите.

3. При преместване доставчиците на услуги подлежат на действието на правила за професионално поведение с професионален, нормативен или административен характер, пряко свързани с професионалните квалификации, като например относно дефиницията на професията, ползването на професионални звания и сериозните професионални нарушения, които имат пряка и конкретна връзка със защитата и безопасността на потребителите, както и с дисциплинарни разпоредби, приложими в приемащата държава-членка към квалифицирани лица, които упражняват същата професия в тази държава-членка.

Член 6

Освобождение от изисквания

В съответствие с член 5, параграф 1 приемащата държава-членка освобождава доставчиците на услуги, установени в друга държава-членка, от изискванията, които налага на специалистите, установени на нейната територия във връзка с:

а) упълномощаване от регистрация при или членство в професионална организация или сдружение. С цел улесняване на прилагането на дисциплинарните разпоредби, действащи на тяхната територия, в съответствие с член 5, параграф 3, държавите-членки могат да предвидят автоматична временна регистрация при или формално членство в такава професионална организация или сдружение, при условие че такава регистрация или членство не забавя или усложнява по никакъв начин предоставянето на услуги и не е свързана с допълнителни разходи за доставчика на услуги. Копие от декларацията и, ако е необходимо, от документа за продължаване на действието, посочен в член 7, параграф 1, придружено за професиите, които имат отношение към общественото здраве и безопасност,

посочени в член 7, параграф 4, или които се ползват с автоматично признаване по реда на дял III, глава III, с копие от документите, посочени в член 7, параграф 2, се изпраща от компетентния орган до съответната професионална организация или сдружение, като този акт поражда последиците на автоматична временна регистрация или формално членство за тази цел;

б) регистрация в обществен социалноосигурителен институт с цел уреждане на взаимоотношения с осигурител във връзка с дейности, упражнявани в интерес на осигурени лица.

При това доставчикът на услуги е длъжен да уведоми предварително или, в неотложни случаи, впоследствие органа по буква б) за услугите, които е предоставил.

Член 7

Изискване за предварителна декларация в случай на преместване на доставчика на услуги

1. Държавите-членки могат да въведат изискване, когато доставчик на услуги се премести за първи път от една държава-членка в друга с цел да предоставя услуги, да уведомява компетентния орган в приемащата държава-членка с писмена декларация, която се представя предварително и включва данни за наличието на застрахователно покритие или други механизми за индивидуална или колективна защита, що се отнася до професионална отговорност. Тази декларация следва да се подновява ежегодно, ако доставчикът на услуги възнамерява да предоставя услуги на временен или случаен принцип в тази държава-членка през съответната година. Доставчикът на услуги може да направи декларацията във всякаква форма.

2. Освен това, при първото предоставяне на услуги или, ако е налице съществена промяна в обстоятелствата, потвърдена с документите, държавите-членки могат да изискват декларацията да бъде придружена със следните документи:

а) документ за гражданството на доставчика на услуги;

б) удостоверение, че лицето е законно установено в държава-членка с цел упражняване на съответните дейности, и че не му е наложена забрана (включително временна) за упражняване на тези дейности към момента на издаване на удостоверението;

в) удостоверения за професионални квалификации;

г) в случаите по член 5, параграф 1, буква б) доказателства във всякаква форма, потвърждаващи, че доставчикът на услуги е упражнявал съответната дейност в продължение на не по-малко от две години през предходните десет години;

д) за професии в сектора на сигурността — удостоверение за чисто съдебно минало, когато държавата-членка изисква такова от собствените си граждани.

3. Услугите се предоставят под професионалното звание, предвидено в държавата-членка по установяване, ако такова е предвидено в тази държава-членка за съответната професионална дейност. Това звание се посочва на официалния език или един от официалните езици на държавата-членка по установяване по такъв начин, че да не се допусне объркване с професионалното звание в приемащата държава-членка. Когато в държавата-членка по установяване не е предвидено такова професионално звание, доставчикът на услуги посочва своята професионална квалификация на официалния език или един от официалните езици на тази държава-членка. По изключение се допуска услугите да се предоставят под професионалното звание, предвидено в приемащата държава-членка, в случаите по дял III, глава III.

4. Във връзка с първото предоставяне на услуги, в случаите на регламентирани професии, имащи отношение към общественото здраве или безопасност, които не се ползват с автоматично признаване по реда на дял III, глава III, компетентният орган на приемащата държава-членка може да провери професионалните квалификации на доставчика на услуги преди първото предоставяне на услуги. Такава предварителна проверка се допуска само, когато тя се извършва с цел предотвратяване на сериозно увреждане на здравето и безопасността на получателя на услугите, причинено от липса на професионална квалификация на доставчика на услуги, като проверката не може да надхвърля необходимото за постигане на тази цел.

В срок до един месец от получаване на декларацията и придружаващите я документи, компетентният орган полага усилия да уведоми доставчика на услуги за решението си да не проверява неговите професионални квалификации или за резултата от тази проверка. Когато възникне затруднение, което би довело до закъснение, компетентният орган съобщава на доставчика на услуги причините за закъснението в срок от един месец от възникването му и срока за вземане на решение, процедурата за което трябва да приключи до края на втория месец от получаването на пълната документация.

Когато е налице съществено несъответствие между професионалните квалификации на доставчика на услуги и обучението, изисквано в приемащата държава-членка, което може да доведе до увреждане на общественото здраве и безопасност, приемащата държава-членка следва да даде на доставчика на услуги възможност да докаже, по-специално, като издържи изпит за правоспособност, че е придобил липсващите му знания или компетентност. Във всички случаи, предоставянето на услугите трябва да може да започне в срок от един месец от вземането на решение в съответствие с предходната алинея.

При липса на реакция от компетентния орган в сроковете, предвидени в предходните алинеи, може да се пристъпи към предоставянето на услугите.

Когато професионалните квалификации са верифицирани по реда на този параграф, услугите се предоставят под професионалното звание, предвидено в приемащата държава-членка.

Член 8

Административно сътрудничество

1. Компетентните органи на приемащата държава-членка могат да се обърнат към компетентните органи на държавата-членка по установяване по повод на всяко предоставяне на услуги, с искане за предоставяне на информация относно законността на установяването на доставчика на услуги и неговото добро професионално поведение, както и относно липсата на дисциплинарни или наказателноправни санкции от професионално естество. Компетентните органи в държавата-членка по установяване предоставят тази информация в съответствие с разпоредбите на член 56.

2. Компетентните органи осигуряват обмена на цялата информация, необходима за правилното разглеждане на жалби, подадени от получатели на услугите срещу доставчик на услуги. Получателите на услугите следва да бъдат уведомени за решението по подадената жалба.

Член 9

Изисквания за предоставяне на информация на получателите на услугите

Когато услугите се предоставят под професионалното звание, предвидено в държавата-членка по установяване или въз основа на професионалната квалификация на доставчика на услуги, в допълнение към останалите изисквания за предоставяне на информация, предвидени в Общностното право, компетентните органи на приемащата държава-членка могат да изискват от доставчика на услуги да предоставя на получателите на услугите информацията по всички или някои от следващите точки:

- a) ако доставчикът на услуги е регистриран в търговски регистър или подобен публичен регистър, данни за регистъра, в който е регистриран, номера на регистрацията му или еквивалентни идентификационни данни, съдържащи се в този регистър;
- b) ако в държавата-членка по установяване с цел упражняване на дейността се изисква получаване на правоспособност, наименованието и адреса на компетентния контролен орган;
- v) данни за всички професионални сдружения или подобни организации, в които е регистриран доставчикът на услуги;
- г) професионалното звание, а когато няма такова, наименованието на професионалната квалификация на доставчика на услуги и държавата-членка, където е придобито това звание или квалификация;
- д) ако доставчикът на услуги осъществява дейност, за която дължи ДДС, идентификационния номер по ДДС, посочен в член 22, параграф 1 от шестата Директива 77/388/ЕИО на Съвета от 17 май 1977 г. относно хармонизацията на законодателствата на държавите-членки в областта на данъците върху оборота — Обща система на данък добавена стойност: уеднаквена основа за оценка ⁽¹⁾;
- e) данни за застрахователно покритие или други механизми за индивидуална или колективна защита, що се отнася до професионална отговорност.

⁽¹⁾ ОВ L 145, 13.6.1977 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 2004/66/ЕО (ОВ L 168, 1.5.2004 г., стр. 35).

ДЯЛ III

СВОБОДА НА УСТАНОВЯВАНЕ

ГЛАВА I

Обща система за признаване на удостоверения за обучение

Член 10

Приложно поле

Тази глава се прилага към всички професии, които не попадат в приложното поле на глави II и III от този дял, както и в следните случаи, в които молителят, поради конкретни и изключителни причини, не отговаря на изискванията, предвидени в тези глави:

- а) за дейностите, изброени в Приложение IV, когато мигрантът не отговаря на изискванията по членове 17, 18 и 19;
- б) за лекари с базово образование, лекари-специалисти, медицински сестри с общ профил, лекари по дентална медицина, лекари по дентална медицина-специалисти, ветеринарни лекари, акушерки, фармацевти и архитекти, когато мигрантът не отговаря на изискванията за действителна и законосъобразна професионална практика по членове 23, 27, 33, 37, 39, 43 и 49;
- в) за архитекти, когато мигрантът притежава удостоверение за професионална квалификация, което не е включено в точка 5.7 от Приложение V;
- г) без да се засягат разпоредбите на член 21, параграф 1 и членове 23 и 27, за лекари, медицински сестри, лекари по дентална медицина, ветеринарни лекари, акушерки, фармацевти и архитекти, притежаващи удостоверения за образователно-квалификационна степен „специалист“, които трябва да преминат курс на обучение за придобиване на звание, посочено в точки 5.1.1, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 и 5.7.1 от Приложение V, и изключително с цел признаване на съответната специализация;
- д) за медицински сестри с общ профил и специализирани медицински сестри, притежаващи удостоверения за образователно-квалификационна степен „специалист“, които преминават курс на обучение за придобиване на звание, посочено в точка 5.2.2 от Приложение V, когато мигрантът иска признаване в друга държава-членка, където съответните професионални дейности се упражняват от специализирани медицински сестри, които не са преминали обучение за медицинска сестра с общ профил;
- е) за специализирани медицински сестри, които не са преминали обучение за медицинска сестра с общ профил, когато мигрантът иска признаване в друга държава-членка, където съответните професионални дейности се упражняват от медицински сестри с общ профил, специализирани медицински сестри, които не са преминали обучение за медицинска сестра

с общ профил или специализирани медицински сестри, притежаващи удостоверения за образователно-квалификационна степен „специалист“, които преминават обучение за придобиване на званията, посочени в точка 5.2.2 от Приложение V;

- ж) за мигранти, които отговарят на изискванията по член 3, параграф 3.

Член 11

Квалификационни нива

За целите на прилагането на член 13 професионалните квалификации са групирани в следните нива:

- а) удостоверение за правоспособност, издадено от компетентен орган в държавата-членка по произход, определен в съответствие със законите, подзаконовите или административните разпоредби на тази държава-членка, на основание на:
  - i) курс на обучение, който не е част от свидетелство или диплома по смисъла на букви б), в), г) или д), или специален изпит без предварително обучение или упражняване на професията при пълно работно време в държава-членка в продължение на три последователни години или с равностойна продължителност при заочна форма на обучение, в рамките на последните десет години,
  - ii) или общо основно или средно образование, удостоверяващо, че титулярът е придобил общи познания;
- б) свидетелство, удостоверяващо успешно завършване на средно образование, което е:
  - i) общо, допълнено с учебен курс или професионално обучение, различно от посоченото в буква в), и/или с изпитателен или професионален стаж, изискван в допълнение към този курс, или
  - ii) техническо или професионално, допълнено, при необходимост, с учебен курс или професионално обучение, посочено в буква и), и/или с изпитателен или професионален стаж, изискван в допълнение към този курс;
- в) диплома, удостоверяваща успешното завършване на:
  - i) обучение след завършване на средното образование, различно от посоченото в букви г) и д), с минимална продължителност от една година или с равностойна продължителност при заочна форма на обучение, едно от приемните изисквания за което е, като правило, успешно завършване на средния курс на образование, който се изисква за прием в университет или висше училище, или завършване на еквивалентно средно образование, както и професионално обучение, което може да се изисква в допълнение към този курс след средно образование; или

- ii) когато става дума за регламентирана професия, обучение със специална структура, включено в Приложение II, равностойно на нивото на обучението, предвидено в i), което предоставя сравнимо равнище на професионална подготовка и подготвя обучавания за изпълнение на сравними отговорности и функции. Списъкът в Приложение II подлежи на изменения по реда на процедурата, предвидена в член 58, параграф 2, за да се отчете обучението, отговарящо на изискванията по предходното изречение;
- г) диплома, удостоверяваща успешно завършване на обучение след средното образование с продължителност не по-малко от три и не повече от четири години, или с равностойна продължителност при задочна форма на обучение, в университет или висше учебно заведение, или друго учебно заведение, предоставящо обучение на същото равнище, както и професионалното обучение, което може да се изисква в допълнение към този курс след средно образование;
- д) диплома, удостоверяваща, че титулярът ѝ е завършил успешно курс на обучение след средно образование с минимална продължителност от четири години, или с равностойна продължителност при задочна форма на обучение, в университет или висше учебно заведение, или друго учебно заведение, предоставящо обучение на равностойно равнище, и, ако е необходимо, че той е завършил успешно професионалното обучение, изисквано в допълнение към курса след средно образование.

Член 12

Равно третиране на професионални квалификации

Всяко удостоверение или съвкупност от удостоверения за професионални квалификации, издадени от компетентен орган в държава-членка, удостоверяващи успешно завършване на обучение в Общността, което е признато от тази държава-членка за равностойно по отношение на нивото, и което дава на титуляра същите права на достъп до професия или нейното упражняване, или подготвя за упражняване на тази професия, се приравнява на удостоверение за професионална квалификация по член 11, включващо съответното ниво.

Всяка професионална квалификация, която, макар и да не отговаря на изискванията, предвидени в законовите, подзаконовите или административните разпоредби, действащи в държавата-членка по произход, за достъп до определена професия или за нейното упражняване, дава на титуляра придобити права по силата на тези разпоредби, също се приравнява на такова удостоверение за професионални квалификации при условията, предвидени в първата алинея. По-специално, тази разпоредба се прилага, ако държавата-членка по произход е повишила изискванията за достъп до професия и за нейното упражняване ниво на обучение, и ако лице, завършило отмененото обучение, което не отговаря на изискванията по новата квалификация, се ползва с придобити права по силата на национални закони, подзаконови или административни разпоредби; в такъв случай, това отменено обучение се счита от приемащата държава-членка, за целите на прилагане на член 13, за отговарящо на нивото на новото обучение.

Член 13

Условия за признаване

1. Ако достъпът до регламентирана професия или нейното упражняване в приемащата държава-членка са обвързани с притежаване на определени професионални квалификации, компетентният орган на тази държава-членка разрешава достъпа до тази професия и нейното упражняване при същите условия, които се прилагат към нейните граждани, на молителите, притежаващи удостоверение за правоспособност или удостоверение за професионални квалификации, изисквани от друга държава-членка, за получаване на достъп до тази професия и за нейното упражняване на нейната територия.

Удостоверенията за правоспособност или за професионални квалификации трябва да отговарят на следните условия:

- да са издадени от компетентен орган в държава-членка, определен за тази цел, в съответствие със законовите, подзаконовите и административните разпоредби, действащи в тази държава-членка;
- да удостоверяват ниво на професионална квалификация, което е минимум равностойно на нивото, непосредствено предшестващо това, което се изисква от приемащата държава-членка, в съответствие с член 11.

2. Достъп до професията и нейното упражняване, в съответствие с параграф 1, се разрешават на молителите, които са упражнявали професията по този параграф при пълно работно време в продължение на две години през последните десет години в друга държава-членка, която не регламентира тази професия, при условие че те притежават едно или повече от удостоверенията за правоспособност или документи, удостоверяващи професионални квалификации.

Удостоверенията за правоспособност или за професионални квалификации трябва да отговарят на следните изисквания:

- да са издадени от компетентен орган в държава-членка, определен за тази цел, в съответствие със законовите, подзаконовите и административните разпоредби, действащи в тази държава-членка;
- да удостоверяват ниво на професионална квалификация, което е минимум равностойно на нивото, непосредствено предшестващо това, което се изисква от приемащата държава-членка, в съответствие с член 11;
- да удостоверяват, че титулярът е подготвен за упражняването на съответната професия.

При това, двегодишният професионален стаж по първата алинея не може да се изисква, ако удостоверението за професионална квалификация, което молителят притежава, удостоверява завършването на регламентирано образование и обучение по смисъла на член 3, параграф 1, буква д) на квалификационните нива, описани в член 11, букви б), в), г) или д). Регламентираното образование и обучение, посочено в Приложение III, се счита за такова регламентирано образование и обучение на нивото, описано в член 11, буква в). Списъкът в Приложение III подлежи на изменение по реда на член 58, параграф 2, за да се отчете регламентираното образование и обучение, което предоставя сравнима професионална подготовка и което подготвя обучаваните да изпълняват сравними отговорности и функции.

3. Чрез дерогация от параграф 1, буква б) и на параграф 2, буква б) приемащата държава-членка разрешава достъп до регламентирана професия и упражняването ѝ, когато достъпът до тази професия на нейната територия е обвързан с притежаване на професионална квалификация, удостоверяваща успешно завършване на висше или университетско образование с продължителност от четири години, и когато молителят притежава професионална квалификация по член 11, буква в).

Член 14

Компенсационни мерки

1. Член 13 не е пречка за приемащата държава-членка да изисква от молителя полагане на период за приспособяване с продължителност до три години или на изпит за правоспособност, ако:

- a) продължителността на обучението, за което той е представил удостоверение по условията на член 13, параграф 1 или 2, е най-малко с една година по-кратка от изискваната от приемащата държава-членка;
- б) обучението, което е преминал той, обхваща съществено различно съдържание от съдържанието, включено в удостоверението за професионални квалификации, изисквано от приемащата държава-членка;
- в) регламентираната професия в приемащата държава-членка включва една или повече регламентиран професионални дейности, които не са включени в съответстващата професия в държавата-членка по произход на молителя по смисъла на член 4, параграф 2 и това несъответствие се изразява в конкретно обучение, което се изисква в приемащата държава-членка и чието съдържание се различава съществено от включеното в удостоверенията за правоспособност или за професионални квалификации на молителя.

2. Ако приемащата държава-членка се възползва от възможността, предвидена в параграф 1, тя трябва да предложи на молителя избор между период за приспособяване и изпит за правоспособност.

Когато по повод на определена професия държава-членка намери за необходимо да направи дерогация от предвиденото в предходната алинея изискване да предостави на молителя възможност за избор между период на приспособяване и изпит за правоспособност, тя информира предварително за това останалите държави-членки и Комисията и представя достатъчна обосновка за предприетата дерогация.

Ако, след като получи цялата необходима информация, Комисията прецени, че дерогацията по втората алинея не е обоснована или противоречи на Общностното право, в тримесечен срок тя поканва държавата-членка да се въздържа от предприемане на предвидената мярка. При липса на отговор от Комисията в посочения срок може да се пристъпи към дерогацията.

3. Чрез дерогация от принципа за правото на избор на молителя, предвидено в параграф 2, за професии, чието упражняване изисква прецизно познаване на националното законодателство и по

отношение на които предоставянето на консултации и/или съдействие във връзка с националното законодателство е съществен и постоянен аспект от професионалната дейност, приемащата държава-членка може да предвиди изискване за период на приспособяване или изпит за правоспособност.

Това се отнася и за случаите, предвидени в член 10, букви б) и в), член 10, буква г), относно лекарите и лекарите по дентална медицина, член 10, буква е), когато мигрантът иска признаване в друга държава-членка, където съответните професионални дейности се упражняват от медицински сестри с общ профил или от специализирани медицински сестри, притежаващи удостоверения за професионално-квалификационна степен „специалист“, която се присвоява след преминаване на обучението за придобиване на професионални звания, изброени в точка 5.2.2 от Приложение V, и в член 10, буква ж).

В случаите по член 10, буква а) приемащата държава-членка може да изисква преминаване на период за приспособяване или явяване на изпит за правоспособност, когато мигрантът възнамерява да упражнява професионални дейности като самостоятелно заето лице или като ръководител на предприятие, които изискват познаване и прилагане на действащите национални разпоредби, при условие че познаването и прилагането на тези национални разпоредби се изискват от компетентните органи на приемащата държава-членка от собствените ѝ граждани за получаване на достъп до тези дейности.

4. За целите на прилагането на параграф 1, букви б) и в), „съществено различно съдържание“ е съдържание, познаването на което е необходимо за упражняването на професията и по отношение на което обучението, преминало от мигранта, се характеризира със съществени несъответствия, що се отнася до продължителността или съдържанието, от обучението, изисквано от приемащата държава-членка.

5. Разпоредбата на параграф 1 се прилага при спсобяване на принципа на пропорционалността. По-специално, ако приемащата държава-членка възнамерява да изиска от молителя покриване на период за приспособяване или явяване на изпит за правоспособност, тя трябва първо да провери дали знанията, придобити от молителя в процеса на професионалния му стаж в държава-членка или в трета страна, са от такъв характер, че да компенсират, изцяло или отчасти, съществените несъответствия, посочени в параграф 4.

Член 15

Отказ от компенсационни мерки на основата на общи платформи

1. За целите на прилагането на този член под „обща платформа“ се разбира набор от критерии за професионални квалификации, годни да компенсират установените съществени несъответствия между изискванията за професионална подготовка за определена професия в отделните държави-членки. Тези съществени несъответствия се установяват посредством съпоставяне на продължителността и съдържанието на обучението в не по-малко от две трети от държавите-членки, включително във всички държави-членки, които регламентират съответната професия. Несъответствията в съдържанието на обучението могат да се дължат на съществени несъответствия в обхвата на професионалните дейности.

2. Общи платформи по смисъла на параграф 1 могат да представят пред Комисията държави-членки или професионални сдружения или организации, които са представителни на национално и европейско равнище. Ако Комисията, след консултации с държавите-членки, е на становище, че представеният проект за обща платформа улеснява взаимното признаване на професионалните квалификации, тя може да представи проект за мерки, които да бъдат приети в съответствие с процедурата по член 58, параграф 2.

3. Когато професионалните квалификации на молителя отговарят на критериите, предвидени в приетата мярка в съответствие с параграф 2, приемашата държава-членка се отказва от прилагане на компенсационни мерки по член 14.

4. Разпоредбите на параграфи 1—3 не засягат компетентността на държавите-членки да определят професионалните квалификации, изисквани за упражняване на професии на тяхната територия, както и съдържанието и организацията на техните системи за образование и професионално обучение.

5. Ако държава-членка е на мнение, че критериите, предвидени в мярката, приета в съответствие с параграф 2, вече не предлагат достатъчни гаранции по отношение на професионалните квалификации, тя уведомява за това Комисията, която от своя страна представя, ако е необходимо, проект за мярката в съответствие с процедурата по член 58, параграф 2.

6. Комисията представя до 20 октомври 2010 г. пред Европейския парламент и пред Съвета доклад за прилагането на този член и, при необходимост, подходящи предложения за изменения на неговите разпоредби.

ГЛАВА II

Признаване на професионален стаж

Член 16

Изисквания по отношение на професионалния стаж

Ако в държава-членка достъпът до, или упражняването на една от дейностите, изброени в Приложение IV, е обвързан с притежаване на общи, търговски или професионални познания и способности, тази държава-членка следва да признае предишно упражняване на дейност в друга държава-членка като достатъчно доказателство за притежаването на такива познания и способности. Дейността трябва да е упражнявана в съответствие с разпоредбите на членове 17, 18 и 19.

Член 17

Дейности, изброени в списък I от Приложение IV

1. Що се отнася до дейностите, изброени в списък I от Приложение IV, съответната дейност трябва да е упражнявана:

- a) в течение на шест последователни години в качеството на самостоятелно заето лице или на ръководител на предприятие; или
- b) в течение на три последователни години в качеството на самостоятелно заето лице или на ръководител на предприятие, когато бенефициерът е доказал, че е преминал курс на обучение за съответната дейност с минимална продължителност от три години, удостоверено със свидетелство, признато от държавата-членка или определено от компетентен професионален орган за напълно валидно; или
- v) в течение на четири последователни години в качеството на самостоятелно заето лице или на ръководител на предприятие, когато бенефициерът може да докаже, че е преминал курс на обучение за съответната дейност с минимална продължителност от две години, удостоверено със свидетелство, признато от държавата-членка или определено от компетентен професионален орган за напълно валидно; или
- г) в течение на три последователни години в качеството на самостоятелно заето лице или на ръководител на предприятие, ако бенефициерът може да докаже, че е упражнявал съответната дейност в качеството на наето лице в продължение на не по-малко от пет години; или
- д) в течение на пет последователни години в качеството на висш ръководител, от които не по-малко от три години трябва да включват технически задължения и отговорност за управлението на поне едно подразделение на фирмата, ако бенефициерът може да докаже, че е преминал курс на обучение за съответната дейност с минимална продължителност от три години, удостоверено със свидетелство, признато от държавата-членка или определено от компетентен професионален орган за напълно валидно.

2. В случаите по букви а) и г) упражняването на дейността не трябва да е прекъснато повече от десет години преди датата, на която заинтересованото лице е внесло своята окомплектована молба пред компетентния орган, посочен в член 5б.

3. Параграф 1, буква д) не се прилага към дейности, включени в Група ex 855, „заведения за фризьорство“, по номенклатурата на ISIC.

Член 18

Дейности, изброени в списък II от Приложение IV

1. Що се отнася до дейностите, изброени в списък II от Приложение IV, съответната дейност трябва да е упражнявана:

- a) в течение на пет последователни години в качеството на самостоятелно заето лице или на ръководител на предприятие; или
- b) в течение на три последователни години в качеството на самостоятелно заето лице или на ръководител на предприятие, когато бенефициерът е доказал, че е преминал курс на обучение за съответната дейност с минимална продължителност от три години, удостоверено със свидетелство, признато от държавата-членка или определено от компетентен професионален орган за напълно валидно; или

- в) в течение на четири последователни години в качеството на самостоятелно заето лице или на ръководител на предприятие, когато бенефициерът може да докаже, че е преминал курс на обучение за съответната дейност с минимална продължителност от две години, удостоверено със свидетелство, признато от държавата-членка или определено от компетентен професионален орган за напълно валидно; или
- г) в течение на три последователни години в качеството на самостоятелно заето лице или на ръководител на предприятие, ако бенефициерът може да докаже, че е упражнявал съответната дейност в качеството на наето лице в продължение на минимум пет години; или
- д) в течение на пет последователни години в качеството на наето лице, ако бенефициерът може да докаже, че е преминал курс на обучение за съответната дейност с минимална продължителност от три години, удостоверено със свидетелство, признато от държавата-членка или определено от компетентен професионален орган за напълно валидно; или
- е) в течение на шест последователни години в качеството на наето лице, ако бенефициерът може да докаже, че е преминал курс на обучение за съответната дейност с минимална продължителност от две години, удостоверено със свидетелство, признато от държавата-членка или определено от компетентен професионален орган за напълно валидно.

2. В случаите по букви а) и г) упражняването на дейността не трябва да е прекъснато повече от десет години преди датата, на която заинтересованото лице е внесло своята окомплектована молба пред компетентния орган, посочен в член 5б.

Член 19

Дейности, изброени в списък III от Приложение IV

1. Що се отнася до дейностите, изброени в списък III от Приложение IV, съответната дейност трябва да е упражнявана:
- а) в течение на три последователни години в качеството на самостоятелно заето лице или на ръководител на предприятие; или
- б) в течение на две последователни години в качеството на наето лице, ако бенефициерът може да докаже, че е преминал курс на обучение за съответната дейност, удостоверено със свидетелство, признато от държавата-членка или определено от компетентен професионален орган за напълно валидно; или
- в) в течение на две последователни години в качеството на самостоятелно заето лице или на ръководител на предприятие, ако бенефициерът може да докаже, че е упражнявал съответната дейност в качеството на наето лице в продължение на не по-малко от три години; или
- г) в течение на три последователни години в качеството на наето лице, ако бенефициерът може да докаже, че е преминал курс на обучение за съответната дейност, удостоверено със

свидетелство, признато от държавата-членка или определено от компетентен професионален орган за напълно валидно.

2. В случаите по букви а) и в) упражняването на дейността не трябва да е прекъснато повече от десет години преди датата, на която заинтересованото лице е внесло своята окомплектована молба пред компетентния орган, посочен в член 5б.

Член 20

Изменения в списъците на дейностите, поместени в Приложение IV

Изменения в списъците на дейностите в Приложение IV, във връзка с които се признава професионален стаж в съответствие с член 16, могат да се внасят в съответствие с процедурата по член 58, параграф 2, с цел актуализиране или разясняване на номенклатурата, при условие че това не е свързано с никакви изменения на дейностите, свързани с отделните категории.

ГЛАВА III

Признаване на минималните квалификационни изисквания въз основа на координация

Раздел 1

Общи разпоредби

Член 21

Принцип на автоматично признаване

1. Всяка държава-членка признава удостоверения за професионални квалификации за професиите: „лекар“, даващи право на достъп до професионалните дейности на лекар с базово образование и лекар-специалист, „медицинска сестра с общ профил“, „лекар по дентална медицина“, „лекар по дентална медицина-специалист“, „ветеринарен лекар“, „фармацевт“ и „архитект“, изброени в точки 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.6.2 и 5.7.1 от Приложение V, които отговарят на минималните квалификационни изисквания, предвидени съответно в членове 24, 25, 31, 34, 35, 38, 44 и 46, и, за целите на достъпа до професионалните дейности и тяхното упражняване, дава на тези удостоверения същото действие на своята територия, като издаваните от нея удостоверения за професионални квалификации.

Тези удостоверения за професионални квалификации се издават от компетентните органи на държавите-членки и, при необходимост, следва да са придружени със свидетелствата, изброени в точки 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.6.2 и 5.7.1 от Приложение V.

Разпоредбите на първа и втора алинея не засягат придобитите права по членове 23, 27, 33, 37, 39 и 49.

2. Всяка държава-членка признава, с цел упражняване на обща медицинска практика в рамките на нейната национална система за обществено осигуряване, удостоверения за професионални квалификации, изброени в точка 5.1.4 от Приложение V, и издадени на граждани на държави-членки от други държави-членки в съответствие с минималните квалификационни изисквания, предвидени в член 28.

Разпоредбите на предходната алинея не засягат придобитите права по член 30.

3. Всяка държава-членка признава удостоверения за професионална квалификация „акушерка“, издадени на граждани на държави-членки от други държави-членки, изброени в точка 5.5.2 от Приложение V, които отговарят на минималните квалификационни изисквания, предвидени в член 40, и на критериите, предвидени в член 41, и, за целите на достъпа до професионалните дейности и тяхното упражняване, дава на тези удостоверения същото действие на своята територия, като издаваните от нея удостоверения за професионални квалификации. Тази разпоредба не засяга придобитите права по членове 23 и 43.

4. Държавите-членки не са задължени да дадат действие на удостоверенията за професионални квалификации, изброени в точка 5.6.2 от Приложение V, за откриване на нови аптеки. С оглед целите на този параграф, аптеки, функциониращи от по-малко от три години, също се считат за нови аптеки.

5. Удостоверенията за професионална квалификация „архитект“, посочени в точка 5.7.1 от Приложение V, които са предмет на автоматично признаване по силата на параграф 1, удостоверяват завършването на курс на обучение, започнал не по-рано от академичната година, посочена в това приложение.

6. Всяка държава-членка предоставя достъп до професиите „лекар“, „медицинска сестра с общ профил“, „лекар по дентална медицина“, „ветеринарен лекар“, „акушерка“ и „фармацевт“ и право за тяхното упражняване само на лица, които притежават удостоверения за професионални квалификации, изброени в точки 5.1.1, 5.1.2, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 и 5.6.2 от Приложение V, удостоверяващи, че заинтересованото лице е придобило, през периода на своето обучение, според случая, знанията и уменията, предвидени в член 24, параграф 3, член 31, параграф 6, член 34, параграф 3, член 38, параграф 3, член 40, параграф 3 и член 44, параграф 3.

Обхватът на знанията и уменията, предвидени в член 24, параграф 3, член 31, параграф 6, член 34, параграф 3, член 38, параграф 3, член 40, параграф 3 и член 44, параграф 3, подлежат на изменения по реда на член 58, параграф 2 с цел тези знания и умения да бъдат адаптирани към научния и техническия напредък.

Такава актуализация не води, за която и да е държава-членка, до изменение на нейните действащи законодателни принципи, свързани със структурата на професиите, що се отнася до обучението и условията за достъп, приложими към физическите лица.

7. Всяка държава-членка уведомява Комисията за законовите, подзаконовите и административните разпоредби, които приема във връзка с издаването на удостоверения за професионални квалификации в сферата на приложение на тази глава. Освен това, за

удостоверенията за професионални квалификации в сферата на приложение, засегната в раздел 8, това уведомление се изпраща и до останалите държави-членки.

Комисията публикува подходящо съобщение в *Официален вестник на Европейския съюз*, в което назовава приетите от държавите-членки наименования на удостоверения за професионални квалификации, и, при необходимост, органа, който издава удостоверенията за професионални квалификации, свидетелството, което придружава удостоверението, и съответното професионално звание, посочено в точки 5.1.1, 5.1.2, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 и 5.7.1 от Приложение V.

Член 22

Общи разпоредби относно обучението

Що се отнася до обучението, посочено в членове 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40, 44 и 46:

- a) държавите-членки могат да разрешат задочно обучение при условията, предвидени от компетентните органи; тези органи следва да гарантират, че продължителността, нивото и качеството на обучението е не по-ниско от това на редовното обучение;
- b) в съответствие с националните процедури във всяка държава-членка, продължаващото образование и обучение следва да гарантира, че лицата, завършили обучението си, са в състояние да следват развитието в съответната професионална област с цел да се осигури безопасно и ефективно предоставяне на услуги.

Член 23

Придобити права

1. Без да се засягат придобитите права, специфични за съответните професии, в случаите, когато удостоверенията за професионални квалификации за професиите: „лекар“, даващи право на достъп до професионалните дейности на лекар с базово образование и лекар-специалист, „медицинска сестра с общ профил“, „лекар по дентална медицина“, „лекар по дентална медицина-специалист“, „ветеринарен лекар“, „акушерка“ и „фармацевт“, притежавани от граждани на държави-членки, не отговарят на всички квалификационни изисквания по членове 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40 и 44, всяка държава-членка признава като достатъчно доказателство удостоверения за професионални квалификации, издадени от тези държави-членки, доколкото такива удостоверения удостоверяват успешно завършване на обучение, което е започнало преди референтните дати, предвидени в точки 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 и 5.6.2 от Приложение V, и са придружени със свидетелство, в което се посочва, че титулярите са упражнявали действително и законосъобразно съответните дейности в продължение на не по-малко от три последователни години през последните пет години, предшествали издаването на свидетелството.

2. Същите разпоредби се прилагат и по отношение на удостоверения за професионални квалификации за професиите: „лекар“, даващи право на достъп до професионалните дейности на лекар с базово образование и лекар-специалист, „медицинска сестра с общ профил“, „лекар по дентална медицина“, „лекар по дентална медицина-специалист“, „ветеринарен лекар“, „акушерка“ и „фармацевт“, придобити на територията на бившата Германска демократична република, които не отговарят на всички минимални квалификационни изисквания, предвидени в членове 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40 и 44, ако тези удостоверения удостоверяват успешно завършване на обучение, което е започнало преди:

- а) 3 октомври 1990 г. за лекари с базово образование, медицински сестри с общ профил, лекари по дентална медицина с базово образование, лекари по дентална медицина-специалисти, ветеринарни лекари, акушерки и фармацевти, и
- б) 3 април 1992 г. за лекари-специалисти.

Удостоверенията за професионални квалификации по първата алинея дават на титулярите им правото да упражняват професионални дейности на цялата територия на Германия при еднакви условия с титулярите на удостоверения за професионални квалификации, издадени от компетентните германски органи, посочени в точки 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 и 5.6.2 от Приложение V.

3. Без да се засягат разпоредбите на член 37, параграф 1, всяка държава-членка признава удостоверения за професионални квалификации за професиите: „лекар“, даващи право на достъп до професионалните дейности на лекар с базово образование и лекар-специалист, „медицинска сестра с общ профил“, „фармацевт“ и „архитект“, притежавани от граждани на държави-членки и издадени от бившата Чехословакия, или чието обучение е започнало в Чешката република и Словакия преди 1 януари 1993 г., когато органите на една от споменатите държави-членки потвърдят, че посочените удостоверения за професионални квалификации имат същата правна валидност на тяхната територия, като удостоверенията за професионални квалификации, които те издават, и, що се отнася до архитектите, като удостоверенията за професионални квалификации, посочени за тези държави-членки в точка 6 от Приложение VI, що се отнася до достъпа до професионалните дейности на лекар с базово образование, лекар-специалист, медицинска сестра с общ профил, ветеринарен лекар, акушерка и фармацевт, по отношение на дейностите, посочени в член 45, параграф 2, и на архитект, по отношение на дейностите, посочени в член 48, и до упражняването на тези дейности.

Споменатото потвърждение трябва да се придружава със свидетелство, издадено от същите органи, в което се посочва, че въпросните лица са упражнявали действително и законосъобразно съответните дейности на територията на съответните държави, в продължение на не по-малко от три последователни години през последните пет години, предшестващи датата на издаване на свидетелството.

4. Всяка държава-членка признава удостоверения за професионални квалификации за професиите: „лекар“, даващи право на достъп до професионалните дейности на лекар с базово образование и лекар-специалист, „медицинска сестра с общ профил“, „лекар по дентална медицина“, „лекар по дентална медицина-специалист“,

„ветеринарен лекар“, „акушерка“, „фармацевт“ и „архитект“, притежавани от граждани на държавите-членки и издадени от бившия Съветски съюз, или чието обучение е започнало:

- а) за Естония — преди 20 август 1991 г.,
- б) за Латвия — преди 21 август 1991 г.,
- в) за Литва — преди 11 март 1990 г.,

когато органите на всяка от трите посочени държави-членки потвърдят, че посочените удостоверения за професионални квалификации имат същата правна валидност на тяхната територия като удостоверенията за професионални квалификации, които те издават, и, що се отнася до архитектите, като удостоверенията за професионални квалификации, посочени за тези държави-членки в точка 6 от Приложение VI, що се отнася до достъпа до професионалните дейности на лекар с базово образование, лекар-специалист, медицинска сестра с общ профил, лекар по дентална медицина, лекар по дентална медицина-специалист, ветеринарен лекар, акушерка и фармацевт, по отношение на дейностите, посочени в член 45, параграф 2, и на архитект, по отношение на дейностите, посочени в член 48, и до упражняването на тези дейности.

Споменатото потвърждение трябва да се придружава със свидетелство, издадено от същите органи, в което се посочва, че въпросните лица са упражнявали действително и законосъобразно съответните дейности на територията на съответните държави в продължение на не по-малко от три последователни години през последните пет години, предшестващи датата на издаване на свидетелството.

Що се отнася до удостоверения за професионални квалификации за ветеринарни лекари, издадени от бившия Съветски съюз или по отношение на които обучението е започнало, за Естония, преди 20 август 1991 г., потвърждението по предходната алинея трябва да се придружава със свидетелство, издадено от естонските власти, в което се посочва, че въпросните лица са упражнявали действително и законосъобразно съответните дейности на територията на съответните държави в продължение на не по-малко от пет последователни години през последните седем години, предшестващи датата на издаване на свидетелството.

5. Всяка държава-членка признава удостоверения за професионални квалификации за професиите: „лекар“, даващи право на достъп до професионалните дейности на лекар с базово образование и лекар-специалист, „медицинска сестра с общ профил“, „лекар по дентална медицина“, „лекар по дентална медицина-специалист“, „ветеринарен лекар“, „акушерка“, „фармацевт“ и „архитект“, притежавани от граждани на държавите-членки и издадени от бившата Югославия, или чието обучение е започнало, за Словения, преди 25 юни 1991 г., когато органите на една от споменатите държави-членки потвърдят, че посочените удостоверения за професионални квалификации имат същата правна валидност на тяхната територия като удостоверенията за професионални квалификации, които те издават и, що се отнася до архитектите, като удостоверенията за професионални квалификации, посочени за тези държави-членки в точка 6 от Приложение VI, що се отнася до достъпа до професионалните дейности на лекар с базово образование, лекар-специалист, лекар по дентална медицина, лекар по дентална медицина-специалист, медицинска сестра с общ профил, ветеринарен лекар, акушерка и фармацевт, по отношение на дейностите, посочени в член 45, параграф 2, и на архитект, по отношение на дейностите, посочени в член 48, и до упражняването на тези дейности.

Споменатото потвърждение трябва да се придружава със свидетелство, издадено от същите органи, в което се посочва, че въпросните лица са упражнявали действително и законосъобразно съответните дейности, на територията на съответните държави, в продължение на не по-малко от три последователни години през последните пет години, предшестващи датата на издаване на свидетелството.

6. Всяка държава-членка признава като достатъчно доказателство, за граждани на държави-членки, чиито удостоверения за професионални квалификации за професиите: „лекар“, „медицинска сестра с общ профил“, „лекар по дентална медицина“, „ветеринарен лекар“, „акушерка“ и „фармацевт“ не отговарят на професионалните звания, предвидени за тази държава-членка в точки 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 и 5.6.2 от Приложение V, удостоверения за професионални квалификации, издадени от тези държави-членки, придружени със свидетелство, издадено от компетентните власти или органи.

Потвърдението по първата алинея трябва да посочва, че удостоверенията за професионални квалификации удостоверява успешно завършване на обучение в съответствие с разпоредбите на членове 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40 и 44, и се приравнява от държавата-членка, която го е издала, на квалификациите, чиито наименования са изброени в точки 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 и 5.6.2 от Приложение V.

Раздел 2

Лекари

Член 24

Базово обучение по медицина

1. За достъп до базово обучение по медицина се изисква притежаване на диплома или свидетелство, изисквано за прием за съответното обучение, в университет.

2. Общата продължителност на базовото обучение по медицина включва най-малко шест години или 5500 часа теоретично и практическо обучение, проведено от или под контрола на университет.

За лица, които са започнали обучението си преди 1 януари 1972 г., курсът на обучение по предходната алинея може да включва шест месеца редовно практическо обучение, проведено на университетско равнище под контрола на компетентни органи.

3. Базовото обучение по медицина гарантира, че заинтересованото лице е придобило следните знания и умения:

а) достатъчни познания върху науките, на които се основава медицината, и добро разбиране на научните методи, включително принципите за измерване на биологичните функции, оценката на научно установени факти и анализа на данни;

б) достатъчно разбиране на структурата, функциите и поведението на здравите и болните индивиди, както и отношението между здравето състоянието на човека и неговата физическа и социална среда;

в) достатъчни познания по клиничните дисциплини и практика, които му позволяват да си състави цялостен поглед върху психическите и физическите заболявания, върху медицината от гледна точка на профилактиката, диагностиката и лечението и върху възпроизводството при човека;

г) достатъчен клиничен опит при работа в болници под подходящ надзор.

Член 25

Специализирано обучение по медицина

1. За достъп до специализирано обучение по медицина се изисква успешно завършване на шестгодишен курс на обучение като част от програма за обучение по член 24, в рамките на която обучаваният е придобил необходимите знания по базова медицина.

2. Специализираното обучение по медицина включва теоретично и практическо обучение в университет или университетска учебна болница, или, според случая, в здравно заведение, одобрено за тази цел от компетентните власти или органи.

Държавите-членки гарантират, че минималната продължителност на курсовете на специализирано обучение по медицина, посочени в точка 5.1.3 от Приложение V, е не по-малка от продължителността, предвидена в тази точка. Обучението се провежда под контрола на компетентните власти или органи. То включва лично участие на специализиращия лекар в дейността и отговорностите, свързани с въпросните услуги.

3. Обучението се провежда в редовна форма, в специализирани заведения, които са признати от компетентните органи. То включва участие в пълния набор медицински дейности в отделението, в което се осъществява обучението, включително дежурства, по такъв начин, че специализиращият лекар да посвети цялата си професионална дейност на своето практическо и теоретично обучение през цялата работна седмица и през цялата година, в съответствие с процедурите, предвидени от компетентните органи. Съответно, за изпълнението на тези задължения, се заплаща подходящо трудово възнаграждение.

4. За издаване на удостоверения за специализирано обучение по медицина държавите-членки изискват притежаване на удостоверения за завършено базово обучение по медицина, съгласно точка 5.1.1 от Приложение V.

5. Минималните периоди на обучение по точка 5.1.3 от Приложение V подлежат на изменение в съответствие с процедурата, предвидена в член 58, параграф 2, с цел да се адаптират към научния и техническия напредък.

Член 26

Видове специализирано обучение по медицина

Удостоверения за професионална квалификация „лекар-специалист“, по смисъла на член 21, са удостоверения, издадени от компетентните власти или органи, посочени в точка 5.1.2 от Приложение V, отговарящи за специализираното обучение, на званията, използвани в отделните държави-членки и изброени в точка 5.1.3 от Приложение V.

Решение за включване в точка 5.1.3 от Приложение V на нови медицински специалности, общи за най-малко две пети от държавите-членки, може да се вземе в съответствие с процедурата, предвидена в член 58, параграф 2, с цел актуализиране на настоящата директива в светлината на измененията в националните законодателства.

Член 27

Придобити права, отнасящи се само до лекарите-специалисти

1. Приемаша държава-членка може да наложи на лекарите-специалисти, чието задочно специализирано обучение по медицина е било регламентирано от закони, подзаконови и административни разпоредби, в сила от 20 юни 1975 г., и които са започнали специализираното си обучение не по-късно от 31 декември 1983 г., изискването техните удостоверения за професионални квалификации да бъдат придружени със свидетелство, в които се посочва, че те са упражнявали действително и законосъобразно съответните дейности в продължение на не по-малко от три последователни години през последните пет години, предшестващи издаването на свидетелството.

2. Всяка държава-членка признава квалификациите на лекари-специалисти, издадени в Испания на лекари, завършили специализираното си обучение преди 1 януари 1995 г., дори ако това обучение не отговаря на минималните квалификационни изисквания, предвидени в член 25, ако тези удостоверения са придружени със свидетелства, издадени от компетентните испански власти и удостоверяващи, че заинтересованото лице е издържало изпита за специална професионална компетентност, проведен в контекста на изключителните мерки във връзка с признаването, предвидени с Кралски указ 1497/99, с цел да се гарантира, че заинтересованото лице притежава знания и умения, сравними с тези на лекарите, притежаващи професионална квалификация „лекар-специалист“, дефинирана за Испания в точки 5.1.2 и 5.1.3 от Приложение V.

3. Всяка държава-членка, която е отменила своите закони, подзаконови или административни разпоредби, отнасящи се до издаване на удостоверения за професионална квалификация „лекар-специалист“, посочени в точки 5.1.2 и 5.1.3 от Приложение V, и е приела мерки, свързани с придобити права, благоприятстващи

нейните граждани, предоставя на граждани на други държави-членки правото да се възползват от тези мерки, доколкото тези удостоверения за професионална квалификация са издадени преди датата, на която приемащата държава-членка е прекратила издаването на такива удостоверения за съответната специалност.

Датите на отмяна на тези разпоредби са посочени в точка 5.1.3 от Приложение V.

Член 28

Специализирано обучение по обща медицина

1. За достъп до специализирано обучение по обща медицина се изисква успешно завършване на шестгодишен курс на обучение в рамките на програма за обучение по член 24.

2. Специализираното обучение по обща медицина, водещо до придобиване на удостоверения за професионална квалификация, издадени преди 1 януари 2006 г., е с минимална продължителност от две години за редовна форма на обучение. Що се отнася до удостоверения за професионални квалификации, издадени след тази дата, обучението е с минимална продължителност от три години при редовна форма на обучение.

Когато програмата за обучение по член 24 включва практическо обучение, провеждано в акредитирана болница, разполагаща с подходящо медицинско оборудване и звена, или като част от акредитирана практика по обща медицина или акредитиран център за първична лекарска помощ, продължителността на това практическо обучение, но не повече от една година, може да се включи в продължителността, предвидена в първата алинея, по отношение на свидетелства за обучение, издадени на, или след 1 януари 2006 г.

Алтернативната възможност, предвидена във втората алинея, е достъпна само за държави-членки, в които специализираното обучение по обща медицина към 1 януари 2001 г. е било с продължителност от две години.

3. Специализираното обучение по обща медицина се провежда в редовна форма, под контрола на компетентните власти или органи. То е повече с практическа, отколкото с теоретична насоченост.

Практическо обучение се провежда, от една страна, за минимален период от шест месеца в акредитирана болница, разполагаща с подходящо оборудване и звена, и, от друга страна, за минимален период от шест месеца като част от акредитирана практика по обща медицина или в акредитиран център за първична лекарска помощ.

Практическото обучение се провежда в сътрудничество с други здравни заведения или структури в областта на общата медицина. При това, без да се накърняват минималните периоди, предвидени във втората алинея, практическото обучение може да се проведе за максимален срок от шест месеца в други акредитирани здравни заведения или структури в областта на общата медицина.

Обучението предполага личното участие на обучавания в професионалната дейност и в отговорностите на лицата, с които работи.

4. Държавите-членки изискват, за издаване на удостоверения за професионална квалификация по обща медицина, притежаване на удостоверенията за професионални квалификации, придобити в резултат на базово обучение по медицина, изброени в точка 5.1.1 от Приложение V.

5. Държавите-членки могат да издават удостоверенията за професионални квалификации, посочени в точка 5.1.4 от Приложение V, на лекари, които не са завършили обучението по този член, но са завършили различно, допълнително обучение, удостоверено с удостоверения за професионални квалификации, издадени от компетентните органи на държава-членка. Те не могат обаче да издават удостоверения за професионални квалификации, които не удостоверяват наличието на познания на ниво, еквивалентно на познанията, придобити при обучението, предвидено в този член.

Държавите-членки определят *inter alia* до каква степен вече придобитото от молителя допълнително обучение и професионален стаж може да замести обучението, предвидено в този член.

Държавите-членки могат да издават само удостоверения за професионални квалификации, изброени в точка 5.1.4 от Приложение V, ако молителят е придобил не по-малко от шестмесечен професионален стаж по обща медицина в акредитирана практика по обща медицина или акредитиран център за първична лекарска помощ от видовете, посочени в параграф 3.

Член 29

Упражняване на професионалните дейности на общопрактикуващи лекари

Всяка държава-членка, при спазване на разпоредбите, отнасящи се до придобитите права, изисква за упражняване дейностите на общопрактикуващ лекар в рамките на своята национална система за обществено осигуряване, притежаване на удостоверения за професионална квалификация, посочени в точка 5.1.4 от Приложение V.

Държавите-членки могат да освобождават от това изискване лица, които в момента специализират обща медицина.

Член 30

Придобити права, отнасящи се само до общопрактикуващите лекари

1. Всяка държава-членка определя придобитите права. При това, всяка държава-членка предоставя като придобито право правото на упражняване на дейностите на общопрактикуващ лекар в рамките на своята национална система за обществено осигуряване, без изискване за притежаване на удостоверенията за професионална квалификация, посочени в точка 5.1.4 от Приложение V, на всички лекари, които се ползват с това право към датата, посочена в тази точка, по силата на приложими към медицинската

професия и даващи достъп до професионалните дейности на лекари с базово обучение разпоредби, и които са се установили към тази дата на нейната територия, като са се възползвали от разпоредбите на член 21 или член 23.

Компетентните органи във всяка държава-членка издават, при поискване, свидетелство, потвърждаващо правото на титуляра да упражнява дейностите на общопрактикуващ лекар в рамките на системата за обществено осигуряване на тази държава, без да притежава удостоверенията за професионална квалификация, посочени в точка 5.1.4 от Приложение V, на лекари, които притежават придобити права в съответствие с първата алинея на този член.

2. Всяка държава-членка признава свидетелства по алинея 2 от параграф 1, издадени на граждани на държави-членки от други държави-членки, и приравнява тези свидетелства по отношение на действието им на своята територия на удостоверенията за професионални квалификации, които издава тя и които позволяват упражняването на дейностите на общопрактикуващ лекар в рамките на нейната национална система за обществено осигуряване.

Раздел 3

Медицински сестри с общ профил

Член 31

Обучение на медицински сестри с общ профил

1. За достъп до обучение за медицински сестри с общ профил се изисква завършване на общо образование с продължителност 10 години, удостоверено с диплома, свидетелство или друго удостоверение, издадено от компетентните власти или органи на държава-членка, или със свидетелство за успешно издържан изпит, на еквивалентно ниво, за прием в училище за медицински сестри.

2. Обучението на медицинските сестри с общ профил се провежда в редовна форма и включва като минимум програмата, описана в точка 5.2.1 от Приложение V.

Съдържанието, посочено в точка 5.2.1 от Приложение V, подлежи на изменения в съответствие с процедурата по член 58, параграф 2, с цел адаптирането им към техническия и научния напредък.

Такава актуализация не води, за която и да е държава-членка, до изменение на нейните действащи законодателни принципи, свързани със структурата на професиите, що се отнася до обучението и условията за достъп, приложими към физическите лица.

3. Обучението на медицински сестри с общ профил е с минимална продължителност от три години или 4600 часа теоретично и клинично обучение, като продължителността на теоретичното обучение представлява минимум една трета, а продължителността на клиничното обучение представлява минимум една втора от минималната продължителност на обучението. Държавите-членки могат частично да освобождават от това изискване лица, които са получили част от обучението си чрез курсове, които са поне на равностойно ниво.

Държавите-членки гарантират, че институциите, осъществяващи обучение за медицински сестри, носят отговорност за координацията на теоретичното и клиничното обучение през цялата продължителност на програмата за обучение.

4. Теоретичното обучение е тази част от обучението за медицински сестри, от която обучаващите се за медицински сестри получават професионалните знания, разбиране и умения, необходими за организиране, предоставяне и оценяване на цялостни здравни грижи. Обучението се провежда от преподаватели по медицински грижи и от други компетентни лица, в училища за медицински сестри и други учебни заведения от обучаващата институция.

5. Клиничното обучение е тази част от обучението за медицински сестри, от която обучаващите се за медицински сестри научават, като членове на екип и в пряк контакт със здраво или болно лице и/или общност, да организират, предоставят и оценяват изискваните цялостни здравни грижи, въз основа на знанията и уменията, които са усвоили. Лицето, обучаващо се за медицинска сестра, трябва да се научи не само да работи в екип, но и да ръководи екип и да организира цялостни медицински грижи, включително да провежда здравно обучение за отделни лица и малки групи, в рамките на здравното заведение или на общността.

Това обучение се провежда в болници и други здравни заведения, както и в общността, под ръководството на преподаващи медицински сестри, в сътрудничество с други квалифицирани медицински сестри и с тяхна помощ. В учебния процес могат да вземат участие и други квалифицирани лица.

Обучаващите се за медицински сестри участват в дейностите на съответното звено, доколкото тези дейности отговарят на тяхното обучение, като им позволяват да се научат да поемат отговорностите, свързани със сестринските медицински грижи.

6. В резултат на обучението за медицински сестри с общ профил заинтересованото лице следва да придобие следните знания и умения:

- а) достатъчни познания върху науките, на които се основават общите здравни грижи, включително достатъчно разбиране на структурата, функциите и поведението на здравите и болните индивиди, както и на отношението между здравното състояние на човека и неговата физическа и социална среда;
- б) достатъчни познания за характера и етиката на професията и за общите принципи на здравето и здравните грижи;
- в) достатъчен клиничен опит; този опит, който трябва да се планира въз основа на учебната му стойност, трябва да е придобит под контрола на квалифицирани медицински сестри и в заведения, където броят на квалифицираните здравни работници и

наличното оборудване са достатъчни за полагане на здравни грижи за пациенти;

- г) способност за участие в практическото обучение на здравните работници и опит от работа с такива работници;
- д) опит от работа с представители на други професии в здравния сектор.

Член 32

Упражняване на професионалните дейности на медицински сестри с общ профил

За целите на настоящата директива, професионалните дейности на медицински сестри с общ профил са дейностите, упражнявани на професионална основа и изброени в точка 5.2.2 от Приложение V.

Член 33

Придобити права, отнасящи се само до медицинските сестри с общ профил

1. В случаите, когато общите правила за придобитите права се прилагат към медицинските сестри с общ профил, дейностите по член 23 следва да включват поемане на пълна отговорност за планирането, организирането и администрирането на сестрински здравни грижи, предоставяни на пациенти.

2. По отношение на професионалната квалификация медицинска сестра с общ профил съгласно полското законодателство се прилагат само следните разпоредби относно придобитите права. В случаите на граждани на държави-членки, чиито удостоверения за професионална квалификация „медицинска сестра с общ профил“ са издадени в Полша или чието обучение е започнало в тази страна преди 1 май 2004 г., и които не отговарят на минималните квалификационни изисквания по член 31, държавите-членки признават следните удостоверения за професионална квалификация „медицинска сестра с общ профил“ за достатъчно доказателство, ако са придружени със свидетелство, потвърждаващо, че тези граждани на държави-членки са упражнявали действително и законосъобразно дейностите на медицинска сестра с общ профил в Полша за период, предвиден по-долу:

- а) удостоверения за професионална квалификация „медицинска сестра“ с образователно-квалификационна степен „бакалавър“ (dyplom licencjata pielęgniarstwa) — за не по-малко от три последователни години през последните пет години, предшестващи датата на издаване на свидетелството,
- б) удостоверения за професионална квалификация „медицинска сестра“, удостоверяващи завършването на образование след средното и издадени от медицинско професионално училище (dyplom pielęgniarcki albo pielęgniarcki dyplomowanej) — за не по-малко от пет последователни години през последните седем години, предшестващи датата на издаване на свидетелството.

Посочените дейности трябва да включват поемане на пълна отговорност за планирането, организирането и администрирането на сестрински здравни грижи, предоставяни на пациенти.

3. Държавите-членки признават удостоверения за професионална квалификация „медицинска сестра“, издадени от Полша на медицински сестри, завършили обучението си преди 1 май 2004 г., които не отговарят на минималните квалификационни изисквания, предвидени в член 31, и притежават диплома за образователно-квалификационна степен „бакалавър“, придобита на базата на специална програма за повишаване на квалификацията, предвидена в член 11 на закона от 20 април 2004 г. за изменение на Закона за професиите „медицинска сестра“ и „акушерка“ и на други законодателни актове (*Официален вестник на Република Полша*, бр. 92 от 30 април 2004 г., позиция 885) и Наредбата на министъра на здравеопазването от 11 май 2004 г. за условията за провеждане на обучението за медицински сестри и акушерки, които притежават диплома за завършено средно образование (зрелостен изпит — *matura*) и са завършили медицински лицей или медицински професионални училища, в които се преподават професиите „медицинска сестра“ и „акушерка“ (*Официален вестник на Република Полша*, бр. 110 от 13 май 2004 г., позиция 1170), с цел да се удостовери, че заинтересованото лице притежава знания и компетентност, сравними с тези на медицинските сестри, притежаващи квалификациите, изброени за Полша в точка 5.2.2 от Приложение V.

Раздел 4

Лекари по дентална медицина

Член 34

Базово обучение по дентална медицина

1. За достъп до базово обучение по дентална медицина се изисква притежаване на диплома или свидетелство, изисквано за прием за съответното обучение в университет или висше учебно заведение на ниво, признато за равностойно в държава-членка.

2. Базовото обучение по дентална медицина включва курс по теоретично и практическо обучение с минимална продължителност от пет години, което обхваща като минимум програмата, описана в точка 5.3.1 от Приложение V, проведено в университет, висше учебно заведение, предоставящо обучение, признато за равностойно, или провеждано под контрола на университет.

Съдържанието, предвидено в точка 5.3.1 от Приложение V, подлежи на изменение в съответствие с процедурата по член 58, параграф 2 с цел да се адаптира към научния и техническия напредък.

Такава актуализация не води, за която и да е държава-членка, до изменение на нейните действащи законодателни принципи, свързани със системата на професиите, що се отнася до обучението и условията за достъп, приложими към физическите лица.

3. Базовото обучение по дентална медицина гарантира, че заинтересованото лице е придобило следните знания и умения:

- а) достатъчни познания върху науките, на които се основава медицината и добро разбиране на научните методи, включително принципите за измерване на биологичните функции, оценката на научно установени факти и анализа на данни;
- б) достатъчно разбиране на структурата, психологията и поведението на здравите и болните индивиди, както и влиянието на природната и социалната среда върху здравното състояние при хората, доколкото тези фактори засягат денталната медицина;
- в) достатъчни познания върху структурата и функцията на зъбите, устата, челюстите и свързаните с тях тъкани, както здрави, така и болни, и върху тяхното отношение към общото състояние на здравето и към физическото и социалното благополучие на пациента;
- г) достатъчни познания по клиничните дисциплини и методи, които позволяват на лекаря по дентална медицина да си състави цялостен поглед върху аномалиите, уврежданията и болестите на зъбите, устата, челюстите и свързаните с тях тъкани, както и профилактична, диагностична и терапевтична дентална медицина;
- д) достатъчен клиничен опит, придобит под подходящ надзор.

В резултат на обучението лекарят по дентална медицина трябва да придобие уменията, необходими за упражняване на всички дейности, включващи профилактика, диагностика и лечение на аномалии и болести на зъбите, устата, челюстите и свързаните с тях тъкани.

Член 35

Специализирано обучение по дентална медицина

1. За достъп до специализирано обучение по дентална медицина се изисква успешно завършване на петгодишен курс на теоретично и практическо обучение в цикъла на обучението по член 34 или притежаване на документите, посочени в членове 23 и 37.

2. Специализираното обучение по дентална медицина включва теоретично и практическо обучение в университетски център, лечебен учебен и изследователски център или, според случая, в здравно заведение, одобрено за тази цел от компетентните власти или органи.

Редовното специализирано обучение по дентална медицина е с минимална продължителност от три години и се провежда под контрола на компетентните власти или органи. То предполага личното участие на специализиращия лекар по дентална медицина в дейността и отговорностите на съответното заведение.

Минималната продължителност на обучението, посочена във втората алинея, подлежи на изменение, в съответствие с процедурата по член 58, параграф 2, с цел да се адаптира към научния и техническия напредък.

3. За издаване на удостоверения за завършено специализирано обучение по дентална медицина държавите-членки изискват притежаване на удостоверения за завършено базово обучение по дентална медицина, съгласно точка 5.3.2 от Приложение V.

Член 36

Упражняване на професионалните дейности на лекари по дентална медицина

1. За целите на настоящата директива, професионалните дейности на лекари по дентална медицина са дейностите, дефинирани в параграф 3 и упражнявани въз основа на професионалните квалификации, изброени в точка 5.3.2 от Приложение V.

2. Професията „лекар по дентална медицина“ се основава на обучение по дентална медицина, предвидено в член 34, и представлява специфична професия, която е отделна от други общи или специализирани медицински професии. Упражняването на дейностите на лекар по дентална медицина предполага притежаване на удостоверенията за професионални квалификации, изброени в точка 5.3.2 от Приложение V. Титулярите на такива удостоверения за професионални квалификации се третираат еднакво с тези, към които се прилагат разпоредбите на членове 23 или 37.

3. Държавите-членки гарантират, че лекарите по дентална медицина могат по принцип да получат достъп до, и да упражняват дейностите по профилактика, диагностициране и лечение на аномалии и болести на зъбите, устата, челюстите и околните тъкани, при съблюдаване на регулаторните разпоредби и правилата за професионална етика, на датите, посочени в точка 5.3.2 от Приложение V.

Член 37

Придобити права, отнасящи се само до лекарите по дентална медицина

1. Всяка държава-членка, за целите на упражняването на професионалните дейности на лекари по дентална медицина, по силата на квалификациите, изброени в точка 5.3.2 от Приложение V, признава удостоверения за професионална квалификация „лекар“, издадени в Италия, Испания, Австрия, Чешката република и Словакия, на лица, които са започнали обучението си по медицина на, или преди датата, посочена в цитираното приложение, за съответната държава-членка, придружени със свидетелство, издадено от компетентните органи на тази държава-членка.

От свидетелството трябва да е видно, че са изпълнени следните две условия:

а) че заинтересованите лица са упражнявали действително, законосъобразно и като основна дейност в тази държава-членка дейностите, посочени в член 36, в продължение на не

по-малко от три последователни години през последните пет години, предшестващи датата на издаване на свидетелството;

б) че тези лица са получили право да упражняват посочените дейности при същите условия, както титулярите на удостоверения за професионални квалификации, изброени за тази държава-членка в точка 5.3.2 от Приложение V.

Лица, които са завършили успешно обучение с минимална продължителност от три години, удостоверение от компетентните органи в съответната държава-членка, като равностойно на обучението по член 34, се освобождават от изискването за тригодишен практически стаж, предвидено в алинея 2, буква а).

По отношение на Чешката република и Словакия удостоверенията за професионални квалификации, придобити в бившата Чехословакия, се признават еднакво с удостоверенията за професионални квалификации, издадени от Чешката република и Словакия, и при условията, предвидени в предходните алинеи.

2. Всяка държава-членка признава удостоверения за професионална квалификация „лекар“, издадени от Италия на лица, които са започнали университетското си обучение по медицина след 28 януари 1980 г., но не по-късно от 31 декември 1984 г., придружени със свидетелство, издадено от компетентните италиански органи.

От свидетелството трябва да е видно, че са налице следните три условия:

а) че заинтересованите лица са положили успешно съответния изпит за правоспособност, проведен от компетентните италиански органи с цел да установят, дали тези лица притежават знания и умения, сравними с тези на лицата, притежаващи удостоверения за професионални квалификации, изброени за Италия в точка 5.3.2 от Приложение V;

б) че тези лица са упражнявали действително, законосъобразно и като основна дейност дейностите по член 36 в Италия в продължение на не по-малко от три последователни години през последните пет години, предшестващи датата на издаване на свидетелството;

в) че тези лица имат право да упражняват или упражняват действително, законосъобразно и като основна дейност дейностите по член 36, при еднакви условия с титулярите на удостоверения за професионални квалификации, изброени за Италия в точка 5.3.2 от Приложение V.

Лица, които са завършили успешно обучение с минимална продължителност от три години, удостоверение от компетентните органи като равностойно на обучението по член 34, се освобождават от изискването за полагане на изпит за правоспособност по втора алинея, буква а).

Лицата, които са започнали университетското си обучение по медицина след 31 декември 1984 г., се третираат еднакво с лицата по предходната разпоредба, при условие че цитираният тригодишен срок на обучение е започнал преди 31 декември 1994 г.

Раздел 5

Ветеринарни лекари

Член 38

Обучение по ветеринарна медицина

1. Обучението по ветеринарна медицина включва редовно теоретично и практическо обучение с минимална продължителност от пет години, проведено в университет, висше учебно заведение, предоставящо обучение, признато за равностойно, или провеждано под контрола на университет, което обхваща като минимум учебната програма, описана в точка 5.4.1 от Приложение V.

Съдържанието, предвидено в точка 5.4.1 от Приложение V, подлежи на изменение в съответствие с процедурата по член 58, параграф 2, с цел да се адаптира към научния и техническия напредък.

Такава актуализация не води, за която и да е държава-членка, до изменение на нейните действащи законодателни принципи, свързани със структурата на професиите, що се отнася до обучението и условията за достъп, приложими към физическите лица.

2. За достъп до обучение по ветеринарна медицина се изисква притежаване на диплома или свидетелство, даващо на титуляра право на прием за съответното обучение в университети или висши учебни заведения, признати от държава-членка за равностойни за целите на това обучение.

3. Обучението по ветеринарна медицина гарантира, че заинтересованото лице е придобило следните знания и умения:

- a) достатъчни познания върху науките, на които се основават дейностите на ветеринарните лекари;
- b) достатъчни познания върху структурата и функциите на здравите животни, тяхното стопанско отглеждане, възпроизводство и хигиена, като цяло, както и върху храненето им, включително технологиите, свързани с производството и съхранението на храни, отговарящи на техните нужди;
- в) достатъчни познания върху поведението и защитата на животните;
- г) достатъчни познания за причините, характера, развитието, ефектите, диагностиката и лечението на заболяванията на животните, разглеждани поотделно или в групи, включително специални познания върху заболяванията, които могат да се предадат на хората;
- д) достатъчни познания по превантивна медицина;
- е) достатъчни познания за хигиената и технологията на добиването, производството и разпространението на животински храни или храни от животински произход, предназначени за човешка консумация;

- ж) достатъчни познания за законовите, подзаконовите и административните разпоредби, уреждащи изброените материи;
- з) достатъчен клиничен и друг практически опит, придобит под подходящ контрол.

Член 39

Придобити права, отнасящи се само до ветеринарните лекари

Без да се засяга член 23, параграф 4, по отношение на гражданите на държави-членки, чиито удостоверения за професионална квалификация „ветеринарен лекар“ са издадени от Естония, или чието обучение е започнало в тази страна преди 1 май 2004 г., държавите-членки признават такива удостоверения за професионална квалификация „ветеринарен лекар“, придружени със свидетелство, в което се посочва, че тези лица са упражнявали действително и законосъобразно съответните дейности в Естония в продължение на не по-малко от пет последователни години през последните седем години, предшестващи датата на издаване на свидетелството.

Раздел 6

Акушерки

Член 40

Обучение на акушерки

1. Обучението на акушерки включва като минимум:

- a) специално редовно обучение за акушерки, включващо теоретично и практическо обучение с минимална продължителност от три години (курс I), което обхваща като минимум програмата, описана в точка 5.5.1 от Приложение V, или
- b) специално редовно обучение за акушерки, включващо обучение с минимална продължителност от осемнадесет месеца (курс II), което обхваща като минимум учебната програма, описана в точка 5.5.1 от Приложение V, и не е било предмет на еквивалентно обучение за медицински сестри с общ профил.

Държавите-членки гарантират, че учебните заведения, провеждащи обучение за акушерки, носят отговорност за координиране на теорията и практиката в рамките на цялостната програма за обучение.

Съдържанието, посочено в точка 5.5.1 от Приложение V, подлежи на изменения в съответствие с процедурата по член 58, параграф 2, с цел адаптирането му към техническия и научния напредък.

Такава актуализация не води, за която и да е държава-членка, до изменение на нейните действащи законодателни принципи, свързани със структурата на професиите, що се отнася до обучението и условията за достъп, приложими към физическите лица.

2. За достъп до обучение за акушерка се изисква да е налице едно от следните условия:

- а) завършване най-малко на първите десет години на общото училищно образование за курс I, или
- б) притежаване на удостоверение за професионална квалификация „медицинска сестра с общ профил“, изброени в точка 5.2.2 от Приложение V, за курс II.

3. Обучението за акушерки гарантира, че заинтересованото лице е придобило следните знания и умения:

- а) достатъчно познаване на науките, на които се основават дейностите на акушерките, по-специално на акушерството и гинекологията;
- б) достатъчно познаване на професионалната етика на разглежданата професия и на нормативните актове, които я регламентират;
- в) задълбочени познания върху биологичните функции, анатомията и физиологията в сферата на акушерството и на новороденото, както и познания върху отношението между здравното състояние и физическата и социална среда на човешкия индивид, и неговото поведение
- г) достатъчен клиничен опит, придобит в акредитирани здравни заведения под контрола на специалисти с квалификация по акушерство;
- д) достатъчно разбиране на обучението от здравни работници и опит от работата с такива работници.

Член 41

Процедури за признаване на удостоверения за професионална квалификация „акушерка“

1. Удостоверенията за професионална квалификация „акушерка“, посочени в точка 5.5.2 от Приложение V, подлежат на автоматично признаване по реда на член 21, ако отговарят на един от следните критерии:

- а) редовно обучение за акушерка с минимална продължителност от три години:
  - i) изисква се притежаване на диплома, свидетелство или друго удостоверение за квалификация, даващо право на прием в университети или висши учебни заведения, или удостоверяващи еквивалентно ниво на познания; или
  - ii) да е последвано от двегодишен професионален стаж, за който е издадено свидетелство в съответствие с параграф 2;
- б) редовно обучение за акушерка с минимална продължителност от две години или 3600 часа, за което се изисква притежаване

за удостоверения за професионална квалификация „медицинска сестра с общ профил“, изброени в точка 5.2.2 от Приложение V;

- в) редовно обучение за акушерка с минимална продължителност от осемнадесет месеца или 3000 часа, за което се изисква притежаване за удостоверения за професионална квалификация „медицинска сестра с общ профил“, изброени в точка 5.2.2 от Приложение V, и последвано от едногодишен професионален стаж, за който е издадено свидетелство в съответствие с параграф 2.

2. Свидетелството по параграф 1 се издава от компетентните органи в държавата-членка по произход. То удостоверява, че титулярът, след като е получил удостоверение за професионална квалификация „акушерка“, е упражнявал задоволително всички професионални дейности на акушерка за съответен период в болница или здравно заведение, одобрено за тази цел.

Член 42

Упражняване на професионалните дейности на акушерка

1. Разпоредбите в този раздел се прилагат към акушерските дейности, съгласно дефинициите, приети във всяка държава-членка, без да се засяга разпоредбата на параграф 2, и упражнявани въз основа на професионалните квалификации, изброени в точка 5.5.2 от Приложение V.

2. Държавите-членки гарантират, че акушерките могат да получат достъп до, и да упражняват, като минимум следните дейности:

- а) предоставяне на подходяща информация и съвети по въпросите на семейното планиране;
- б) установяване на бременност и проследяване на нормалната бременност; извършване на необходимите прегледи за проследяване протичането на нормалната бременност;
- в) назначаване или препоръчване на необходимите прегледи за възможно най-ранната диагностика на всяка рискована бременност;
- г) изготвяне на програма за подготовка на бъдещите родители за тяхната роля, осигуряване на цялостна подготовка за раждането и съвети по въпросите на хигиената и храненето;
- д) подпомагане на родилката по време на раждането и наблюдение на плода *in utero* чрез съответните клинични и технически средства;
- е) извършване на нормално израждане, когато се касае за главично предлежание, включително и на епизиотомия при необходимост, а при спешен случай провеждане на раждане със седалищно предлежание;
- ж) откриване при майката или детето на признаци за аномалии, които изискват лекарска намеса и оказване помощ на лекаря в случай на интервенция; предприемане на налагащи се спешни мерки в отсъствие на лекаря, по-специално мануално изваждане на плацентата, последвана евентуално от мануален маточен преглед;

- з) преглед на новороденото и полагане на грижи за него; приемане на всякакви инициативи, които се налагат в случай на необходимост и извършване, при нужда, на незабавна реанимация;
- и) полагане на грижи за родилката, наблюдение на майката по време на следродилния период и даване на всякакви полезни съвети за отглеждане на новороденото при най-добри условия;
- й) провеждане на назначено от лекар лечение;
- к) изготвяне на необходимите писмени доклади.

Член 43

Придобити права, отнасящи се само до акушерките

1. Всяка държава-членка признава, в случаите на граждани на държави-членки, чиито удостоверения за професионална квалификация „акушерка“ отговарят на всички минимални квалификационни изисквания, предвидени в член 40, но, по силата на член 41, не са признати, освен ако са придружени със свидетелства за професионален стаж по член 41, параграф 2, като достатъчно доказателство за удостоверения за професионални квалификации, издадени от тези държави-членки преди датата, предвидена в точка 5.5.2 от Приложение V, придружени със свидетелство, в което се посочва, че тези лица са упражнявали действително и законосъобразно съответните дейности в продължение на не по-малко от две последователни години през последните пет години, предшестващи датата на издаване на свидетелството.

2. Условията по параграф 1 се прилагат към граждани на държави-членки, чиито удостоверения за професионална квалификация „акушерка“ удостоверяват завършване на обучение, получено на територията на бившата Германска демократична република, отговарящо на всички минимални квалификационни изисквания, предвидени в член 40, но които удостоверения за професионална квалификация, по силата на член 41, не се признават, ако не са придружени със свидетелство за професионален стаж по член 41, параграф 2, когато този документ удостоверява завършване на курс на обучение, започнал преди 3 октомври 1990 г.

3. По отношение на удостоверенията за професионална квалификация „акушерка“, издадени в Полша, се прилагат само следните разпоредби за придобити права.

По отношение на гражданите на държави-членки, чиито удостоверения за професионална квалификация „акушерка“ са издадени от Полша или чието обучение е започнало в тази страна преди 1 май 2004 г., и които не отговарят на минималните квалификационни изисквания, предвидени в член 40, държавите-членки признават следните удостоверения за професионална квалификация „акушерка“, ако са придружени със свидетелство, в което се посочва, че тези лица са упражнявали действително и законосъобразно дейностите на акушерки за следните периоди:

а) удостоверения за професионална квалификация „акушерка“ с образователно-квалификационна степен „бакалавър“ (dyplom licencjata położnictwa): за не по-малко от три последователни

години през последните пет години, предшестващи датата на издаване на свидетелството;

б) удостоверения за професионална квалификация „акушерка“, удостоверяващи завършването на образование след средното и издадени от медицинско професионално училище (dyplom położnej): за не по-малко от пет последователни години през последните седем години, предшестващи датата на издаване на свидетелството.

4. Държавите-членки признават удостоверения за професионална квалификация „акушерка“, издадени от Полша на акушерки, завършили обучението си преди 1 май 2004 г., които не отговарят на минималните квалификационни изисквания, предвидени в член 40, и притежават диплома за образователно-квалификационна степен „бакалавър“, придобита на базата на специална програма за повишаване на квалификацията, предвидена в член 11 на закона от 20 април 2004 г. за изменение на Закона за професиите „медицинска сестра“ и „акушерка“ и на други законодателни актове (Официален вестник на Република Полша, бр. 92 от 30 април 2004 г., позиция 885) и Наредбата на министъра на здравеопазването от 11 май 2004 г. за условията за провеждане на обучението за медицински сестри и акушерки, които притежават диплома за завършено средно образование (зрелостен изпит — matura) и са завършили медицински лицей или медицински професионални училища, в които се преподават професиите „медицинска сестра“ и „акушерка“ (Официален вестник на Република Полша, бр. 110 от 13 май 2004 г., позиция 1170), с цел да се удостовери, че заинтересованото лице притежава знания и компетентност, сравними с тези на акушерките, притежаващи квалификациите, изброени за Полша, в точка 5.5.2 от Приложение V.

Раздел 7

Фармацевт

Член 44

Обучение по фармация

1. За достъп до обучение по фармация се изисква притежаване на диплома или свидетелство, даващи право на прием за съответното обучение в университетите или висшите учебни заведения в държавите-членки с признат еквивалентен статут.

2. Удостоверенията за професионална квалификация „фармацевт“ удостоверяват завършено обучение с минимална продължителност от пет години, което включва като минимум:

а) редовно теоретично и практическо обучение с продължителност четири години, проведено в университет или в друго висше учебно заведение с признат еквивалентен статут или под контрола на университет;

б) шестмесечен стаж в аптека с общ достъп или в болнично заведение под контрола на фармацевтичния отдел на това болнично заведение.

Този цикъл на обучение включва като минимум програмата, описана в точка 5.6.1 от Приложение V. Съдържанието, предвидено в точка 5.6.1 от Приложение V, подлежи на изменение в съответствие с процедурата по член 58, параграф 2, с цел да се адаптира към научния и техническия напредък.

Такава актуализация не води, за която и да е държава-членка, до изменение на нейните действащи законодателни принципи, свързани със системата на професиите, що се отнася до обучението и условията за достъп, приложими към физическите лица.

3. Обучението по фармация гарантира, че заинтересованото лице е придобило следните знания и умения:

- а) достатъчни познания за лекарствата и веществата, използвани за производството на лекарства;
- б) достатъчни познания за фармацевтичните технологии и за физичния, химичния, биологичния и микробиологичния контрол на лекарствата;
- в) достатъчни познания за метаболизма и въздействието на лекарствата и действието на токсичните вещества, както и за употребата на лекарствата;
- г) достатъчни познания за оценяване на научната информация за лекарствата и способност за предоставяне на подходяща информация въз основа на тези познания;
- д) достатъчно познаване на законите и другите изисквания, свързани с фармацевтичната практика.

Член 45

Упражняване на професионалните дейности на фармацевт

1. За целите на настоящата директива дейностите на фармацевт са тези дейности, за достъп и упражняване на които в една или повече държави-членки се изисква притежаване на професионални квалификации, и които са достъпни за титуляри на удостоверения за професионални квалификации, изброени в точка 5.6.2 от Приложение V.

2. Държавите-членки гарантират, че титулярите на професионални квалификации по фармация, издадени от университет или от учебно заведение с равностойно равнище, които отговарят на изискванията по член 44, могат да получат достъп до, и да упражняват като минимум следните дейности, като при необходимост се съблюдава изискването за допълнителен професионален стаж:

- а) изготвяне на лекарства във фармацевтична форма;
- б) производство и контрол на лекарствата;
- в) контрол на лекарствата в лаборатория за контрол над лекарствата;
- г) складиране, съхранение и разпространение на лекарствата в търговската мрежа;
- д) приготвяне, контрол, съхранение и доставка на лекарствата в аптеките с общ достъп;

е) приготвяне, контрол, съхранение и доставка на лекарствата в болничните заведения;

ж) предоставяне на информация и консултации относно лекарствата.

3. Ако за разрешаване достъпа до или упражняването на една от дейностите на фармацевт, държава-членка изисква допълнителен професионален стаж, в допълнение към притежаването на удостоверенията за професионални квалификации по точка 5.6.2 от Приложение V, тази държава-членка признава като достатъчно доказателство в това отношение свидетелство, издадено от компетентните органи в държавата-членка по произход, в което се посочва, че заинтересованото лице е упражнявало тези дейности в държавата-членка по произход за сходен период.

4. Признаването по параграф 3 не се прилага по отношение на двегодишния професионален стаж, изискван от Великото херцогство Люксембург за предоставяне на Държавна публична аптечна концесия.

5. Ако на 16 септември 1985 г. държава-членка е прилагала конкурсна система за подбор измежду титулярите, посочени в параграф 2, на онези от тях, които ще бъдат определени за титуляри на новосъздадени аптеки, за чието създаване е взето решение съгласно националната система за географско разпределение, то тази държава-членка може, като допустимо изключение от разпоредбите на параграф 1, да прилага тази конкурсна система и да задължи гражданите на останалите държави-членки, които притежават удостоверения за професионална квалификация „фармацевт“, посочени в точка 5.6.2 от Приложение V, или които се ползват от разпоредбите на член 23, да се явят на такъв конкурс.

Раздел 8

Архитект

Член 46

Обучение на архитекти

1. Общата продължителност на обучението трябва да включва най-малко четири години редовно обучение в университет или в сродно учебно заведение, или най-малко шест години обучение в университет или в сродно учебно заведение, от които най-малко три години редовно обучение. Обучението трябва да приключи с полагането на изпит на университетско равнище.

Обучението, което се осъществява чрез обучение на университетско равнище, в което основен елемент е архитектурата, трябва да поддържа равновесие между теоретичните и практическите аспекти на обучението по архитектура и да осигурява придобиването на следните знания и умения:

- а) способност да се създават концепции на архитектурни проекти, които отговарят едновременно на естетическите и техническите изисквания;

- б) достатъчни познания по история и теория на архитектурата, както и на свързаните с тях изкуства, технологии и хуманитарни науки;
- в) познаване на изобразителното изкуство като фактор, който е в състояние да влияе върху качеството на архитектурната концепция;
- г) достатъчни познания по градско строителство, планиране и техники, използвани в процеса на планиране;
- д) разбиране на връзката между човека и архитектурните творения, от една страна, и архитектурните творения и заобикалящата ги среда, от друга страна, както и разбиране на необходимостта архитектурните творби и пространствата между тях да се изграждат в зависимост от потребностите на човека и човешкия фактор;
- е) разбиране на професията на архитекта и неговата роля в обществото, по-специално чрез създаването на проекти, като се отчетат социалните фактори;
- ж) познаване методите на изследване и подготовка на строителен проект;
- з) познаване проблемите на структурната концепция, конструкцията и гражданското строителство, свързани с концепцията на сградите;
- и) достатъчни познания за физическите и технологическите проблеми, както и на функцията на сградите с оглед да се изградят всички елементи за вътрешен комфорт и климатична защита;
- й) технически умения за проектиране на сгради, удовлетворяващи изискванията на потребителите при спазване на ограниченията, наложени от бюджета и от правната уредба в областта на строителството;
- к) достатъчно познаване на отраслите, организациите, правната уредба и процедурите, които възникват по време на конкретизирането на строителните проекти и включването на плановете в планирането.

2. Обхватът на знанията и уменията, изброени в параграф 1, подлежи на изменения по реда на член 58, параграф 2 с цел тези знания и умения да бъдат адаптирани към научния и техническия напредък.

Такава актуализация не води, за която и да е държава-членка, до изменение на нейните действащи законодателни принципи, свързани със структурата на професиите, що се отнася до обучението и условията за достъп, приложими към физическите лица.

Член 47

Дерогации от изискванията за обучение на архитекти

1. Чрез дерогация от член 46, следното се признава също за удовлетворяващо изискването на член 21: обучението, предоставяно към 5 август 1985 г. от „Fachhochschulen“ във Федерална република Германия в продължение на три години, което отговаря на изискванията по член 46 и дава достъп до посочените в член 48 дейности в тази държава-членка под професионалното звание архитект, доколкото след обучението е положен професионален стаж от четири години във Федерална република Германия, което се доказва с удостоверение, издадено от професионалното сдружение, в което е вписан архитектът, желаещ да се ползва от правата по настоящата директива.

Професионалното сдружение трябва предварително да установи, че създаденото от съответния архитект в областта на архитектурата представлява убедително практическо приложение на съвкупността от познанията, посочени в член 46, параграф 1. Това удостоверение се издава в съответствие със същата процедура, която се прилага за вписване в списъка на професионалното сдружение.

2. Чрез дерогация от член 46 се признава за удовлетворяващо изискването на член 21 и следното: обучение като част от схеми за социален напредък или задочно университетско обучение, което отговаря на определените в член 46 изисквания и е завършено с успешно положен изпит по архитектура от лице, което от седем или повече години работи в областта на архитектурата под контрола на архитект или на архитектурно бюро. Този изпит трябва да е на университетско равнище и да е равностоен на посочения в член 46, параграф 1, първа алинея изпит, полаган след завършване на образованието.

Член 48

Упражняване на професионалните дейности на архитект

1. За целите на настоящата директива професионални дейности на архитект са дейности, упражнявани редовно под професионалното звание „архитект“.

2. Приема се, че отговарят на условията за упражняване на дейностите на архитект под професионалното звание „архитект“ гражданите на държава-членка, които имат право да притежават това звание в съответствие със закон, който предоставя на компетентния орган на държава-членка правото да присвоява това звание на гражданите на държави-членки, които се открояват с качеството на своите постижения в областта на архитектурата. Архитектурният характер на дейностите на заинтересованите лица се доказва със свидетелство, издадено от тяхната държава-членка по произход.

Член 49

Придобити права, които се отнасят само до архитектите

1. Всяка държава-членка приема удостоверенията за професионална квалификация „архитект“, изброени в точка 6 от Приложение VI, издадени от другите държави-членки, и удостоверяващи завършване на курс на обучение, започнал не по-късно от академичната година, посочена в цитираното приложение, дори ако те не отговарят на минималните изисквания, предвидени в член 46, като им дава, що се отнася до достъпа до професионалните дейности на архитект и тяхното упражняване, същото действие на своята територия, като на удостоверенията за професионална квалификация „архитект“, които издава тя.

При тези обстоятелства се признават свидетелствата, издадени от компетентните органи на Федерална република Германия, удостоверяващи, че удостоверенията за професионални квалификации, издадени след 8 май 1945 г. от компетентните органи на Германската демократична република, са равностойни на удостоверенията, изброени в цитираното приложение.

2. Без да се засяга параграф 1, всяка държава-членка признава следните удостоверения за професионални квалификации, като им дава, що се отнася до достъпа до професионалните дейности на архитект и тяхното упражняване, същото действие на своята територия, като на удостоверенията за професионални квалификации, които издава тя: свидетелства, издадени на граждани на държави-членки от държавите-членки, които са въвели в действие правила, регламентиращи достъпа до професионалните дейности на архитект и тяхното упражняване, считано от следните дати:

- а) 1 януари 1995 г. за Австрия, Финландия и Швеция;
- б) 1 май 2004 г. за Чешката република, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Словения и Словакия;
- в) 5 август 1987 г. за останалите държави-членки.

Свидетелствата по параграф 1 удостоверяват, че титулярът е получил право, не по-късно от съответната дата, да ползва професионалното звание „архитект“, и че е упражнявал действително, в контекста на тези правила, съответните дейности в продължение на не по-малко от три последователни години през последните пет години, предшестващи издаването на свидетелството.

ГЛАВА IV

Общи разпоредби относно установяването

Член 50

Документи и формални изисквания

1. Когато компетентните органи на приемашата държава-членка вземат решение по молба за предоставяне на право на

упражняване на регламентирана професия по силата на тази глава, тези органи могат да изискат документите и свидетелствата, изброени в Приложение VII.

Документите, посочени в точка 1, букви г), д) и е) от Приложение VII, трябва да са издадени не повече от три месеца преди датата, на която са представени.

Държавите-членки, органите и други юридически лица гарантират поверителния характер на информацията, която получават.

2. При възникване на обосновани съмнения приемашата държава-членка може да изиска от компетентните органи на друга държава-членка потвърждение за истинността на свидетелствата и удостоверенията за професионални квалификации, издадени в тази държава-членка, както и, ако е необходимо, потвърждение на факта, че бенефициерът отговаря, що се отнася до професиите, посочени в глава III на настоящия дял, на минималните квалификационни изисквания, предвидени съответно в членове 24, 25, 28, 31, 34, 35, 38, 40, 44 и 46.

3. При възникване на обосновани съмнения, когато удостоверенията за професионални квалификации по смисъла на член 3, параграф 1, буква в) са издадени от компетентен орган на държава-членка и обхващат обучение, получено изцяло или отчасти в учебно заведение, което е законно установено на територията на друга държава-членка, приемашата държава-членка има право да направи справка с компетентния орган на държавата-членка по произход на удостоверението:

- а) дали курсът на обучение, проведен в това учебното заведение, е формално сертифициран от учебното заведение, базирано на държавата-членка по произход на удостоверението;
- б) дали издаденото удостоверение за професионална квалификация е същото като това, което би било издадено, ако курсът на обучение е проведен изцяло на територията на държавата-членка по произход на удостоверението; и
- в) дали удостоверението за професионална квалификация предоставя същите професионални права на територията на държавата-членка по произход на удостоверението.

4. Когато приемаша държава-членка изисква от своите граждани да положат клетва или направят клетвена декларация, за да получат достъп до регламентирана професия, и формулировката на тази клетва или клетвена декларация не може да се използва от гражданите на другите държави-членки, приемашата държава-членка следва да гарантира, че заинтересованите лица имат възможност да използват друга еквивалентна формулировка.

Член 51

Процедура за взаимно признаване на професионални квалификации

1. Компетентният орган на приемашата държава-членка предоставя потвърждение за приемането на молбата в срок от един месец от получаването ѝ и уведомява молителя в случай на липсващи документи.

2. Процедурата за разглеждане на молби за получаване на правоспособност за упражняване на регламентираните професии трябва да се реализира във възможно най-кратък срок, като в резултат компетентният орган в приемащата държава-членка издава надлежно обосновано решение не по-късно от три месеца след датата, на която са подадени окомплектованите документи на молителя. Този срок може да бъде, все пак, удължен с един месец в случаите, попадащи в приложното поле на глави I и II от настоящия дял.

3. Решението или неиздаването на решение в предвидения срок подлежи на обжалване по реда на националното законодателство.

Член 52

Ползване на професионални звания

1. Ако в приемаща държава-членка ползването на професионално звание, свързано с една от дейностите по съответната професия, е регламентирано, гражданите на останалите държави-членки, които са получили правоспособност да упражняват регламентирана професия въз основа на дял III, използват професионалното звание на приемащата държава-членка, което отговаря на тази професия в тази държава-членка, както и съответното съкращение.

2. Когато определена професия е регламентирана в приемащата държава-членка от сдружение или организация по смисъла на член 3, параграф 2, гражданите на държавите-членки не получават право да ползват професионално звание, присвоявано от тази организация или сдружение или неговата съкратена форма, освен ако представят доказателство, че са членове на тази организация или сдружение.

Ако сдружението или организацията изисква притежаване на определени квалификации за прием на членове, то може да предприема тази стъпка по отношение на граждани на други държави-членки, които притежават професионални квалификации, само при условията, предвидени в настоящата директива.

ДЯЛ IV

ПОДРОБНИ ПРАВИЛА ЗА УПРАЖНЯВАНЕ НА ПРОФЕСИЯТА

Член 53

Езикови познания

Лицата, ползващи се от признаване на професионални квалификации, следва да притежават познания по езиките, необходими за упражняване на професията в приемащата държава-членка.

Член 54

Ползване на академични звания

Без да се засягат членове 7 и 52, приемащата държава-членка предоставя на заинтересованите лица, които желаят да ползват

своите професионални звания, присвоени им от тяхната държава-членка по произход, а при необходимост и съкратени форми на тези звания, да ги ползват на езика на държавата-членка по произход. Държавата-членка може да наложи изискването тези звания да се придружават с наименованието и адреса на учебното заведение или изпитната комисия, които са ги присвоили. Когато е налице възможност академично звание от държавата-членка по произход да се обърка в приемащата държава-членка със звание, което, в тази държава-членка, предполага допълнително обучение, което бенефициерът не е завършил, приемащата държава-членка може да изиска от бенефициера да ползва академичното звание на държавата-членка по произход в подходяща форма, предвидена от приемащата държава-членка.

Член 55

Одобряване от здравноосигурителни фондове

Без да се засяга член 5, параграф 1 и член 6, първа алинея, буква б), държавите-членки, които изискват от лицата, придобили своите професионални квалификации на тяхната територия, да завършат подготвителен период на обучение на работното място и/или професионален стаж, за да бъдат одобрени от здравноосигурителен фонд, освобождават от това задължение титулярите на удостоверения за професионална квалификация „лекар“ и „лекар по дентална медицина“, придобити в други държави-членки.

ДЯЛ V

АДМИНИСТРАТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ОТГОВОРНОСТ ЗА ПРИЛАГАНЕТО

Член 56

Компетентни органи

1. Компетентните органи на приемащата държава-членка и на държавата-членка по произход работят в тясно сътрудничество и си предоставят взаимно съдействие с цел улесняване на прилагането на настоящата директива. Те гарантират поверителния характер на информацията, която си разменят.

2. Компетентните органи на приемащата държава-членка и държавата-членка по произход си разменят информация относно предприети дисциплинарни мерки или наказателни преследвания, или други сериозни конкретни обстоятелства, които може да засегнат изпълнението на дейностите по настоящата директива, като съблюдават правилата за защита на личните данни, предвидени в Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защитата на лицата при обработката на личните данни и за свободното движение на такива данни ⁽¹⁾ и Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита неприкосновеността в електронния съобщителен сектор (Директивата за неприкосновеността и електронните съобщения) ⁽²⁾.

⁽¹⁾ ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31. Директива, изменена с Регламент (ЕО) № 1882/2003.

⁽²⁾ ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37.

Държавата-членка по произход проверява истинността на обстоятелствата, а нейните органи вземат решение относно характера и обхвата на разследванията, които трябва да се предприемат, и уведомява приемащата държава-членка относно заключенията, които е направила въз основа на информацията, с която разполага.

3. Всяка държава-членка определя, не по-късно от 20 октомври 2007 г., органите, компетентни да издават или приемат удостоверения за професионални квалификации и други документи или информация, както и органите, компетентни да приемат молби и да вземат решенията, предвидени в настоящата директива, за което уведомява незабавно другите държави-членки и Комисията.

4. Всяка държава-членка определя координатор на дейностите на органите по параграф 1, за което уведомява другите държави-членки и Комисията.

Координаторът изпълнява следните функции:

- а) способства за еднообразното прилагане на настоящата директива;
- б) събира цялата информация, свързана с прилагането на настоящата директива, например относно условията за достъп до регламентирани професии в държавите-членки.

За целите на изпълнението на функциите по буква б) координаторите могат да се обръщат за съдействие към контактните точки, уредени с член 57.

Член 57

Контактни точки

Всяка държава-членка определя, не по-късно от 20 октомври 2007 г., контактна точка, която изпълнява следните функции:

- а) предоставя на гражданите контактните точки в останалите държави-членки необходимата им информация във връзка с признаването на професионални квалификации, предвидено в настоящата директива, например информацията относно националните разпоредби, регламентиращи професиите и упражняването им, включително социалното законодателство и, при необходимост, етичните норми;
- б) съдейства на гражданите за упражняване на правата им, предвидени в настоящата директива, при необходимост в сътрудничество с останалите контактни точки и компетентните органи на приемащата държава-членка.

По искане на Комисията контактните точки ѝ предоставят информацията относно резултатите по запитвания, които разглеждат в съответствие с разпоредбата по буква б), в срок от два месеца от получаването им.

Член 58

Комисия по признаване на професионални квалификации

1. Работата на Комисията се подпомага от Комитет по признаване на професионални квалификации, наричан по-нататък „комитет“,

съставен от представители на държавите-членки и председателстван от представител на Комисията.

2. При позоваване на този параграф се прилагат членове 5 и 7 от Решение 1999/468/ЕО, при съблюдаване на разпоредбите на член 8 от това решение.

Срокът по член 5, параграф 6 от Решение 1999/468/ЕО е определен на два месеца.

3. Комитетът приема свой процедурен правилник.

Член 59

Консултации

Комисията провежда консултации с експерти от заинтересованите професионални групи по подходящ начин, по-специално в контекста на работата на комитета по член 58, и представя на този комитет мотивиран доклад за консултациите.

ДЯЛ VI

ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Член 60

Доклади

1. Считано от 20 октомври 2007 г. държавите-членки представят на всеки две години пред Комисията доклад за прилагането на системата. В допълнение към общите наблюдения, докладът съдържа статистическо обобщение на взетите решения и описание на основните проблеми, свързани с прилагането на настоящата директива.

2. Считано от 20 октомври 2007 г. Комисията съставя на всеки пет години доклад относно прилагането на настоящата директива.

Член 61

Клауза за дерогация

Ако, във връзка с прилагането на една от разпоредбите на настоящата директива, държава-членка се натъкне на значителни затруднения в определена област, Комисията проучва тези затруднения в сътрудничество със заинтересованата държава-членка.

При необходимост Комисията взема решение, в съответствие с процедурата по член 58, параграф 2, да допусне заинтересованата държава-членка да извърши дерогация от въпросните разпоредби за ограничен период от време.

Член 62

Отмяна

Директиви 77/452/ ЕИО, 77/453/ЕИО, 78/686/ ЕИО, 78/687/ ЕИО, 78/1026/ ЕИО, 78/1027/ ЕИО, 80/154/ ЕИО, 80/155/ ЕИО, 85/384/ ЕИО, 85/432/ ЕИО, 85/433/ ЕИО, 89/48/ ЕИО, 92/51/ ЕИО, 93/16/ ЕИО и 1999/42/ЕО се отменят от 20 октомври 2007 г. Позоваванията на отменените директиви се приемат като позовавания на настоящата директива, а актовете, приети въз основа на тези директиви, не се засягат от отмяната.

Член 63

Въвеждане

Държавите-членки въвеждат в действие законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за съобразяване с настоящата директива, не по-късно до 20 октомври 2007 г. Те информират незабавно Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези мерки, те съдържат позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът за позоваване се определят от държавите-членки

Член 64

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след датата на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейските общности*.

Член 65

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Страсбург на 7 септември 2005 година.

За Европейския парламент

Председател

J. BORELL FONTELLES

За Съвета

Председател

C. CLARKE

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Списък на професионалните сдружения или организации, които отговарят на условията по член 3, параграф 2ИРЛАНДИЯ ⁽¹⁾

1. The Institute of Chartered Accountants in Ireland Единствено за проверка на сметки ⁽²⁾.
2. The Institute of Certified Public Accountants in Ireland ⁽²⁾
3. The Association of Certified Accountants ⁽²⁾
4. Institution of Engineers of Ireland
5. Irish Planning Institute

ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

1. Institute of Chartered Accountants in England and Wales
2. Institute of Chartered Accountants of Scotland
3. Institute of Chartered Accountants in Ireland
4. Chartered Association of Certified Accountants
5. Chartered Institute of Loss Adjusters
6. Chartered Institute of Management Accountants
7. Institute of Chartered Secretaries and Administrators
8. Chartered Insurance Institute
9. Institute of Actuaries
10. Faculty of Actuaries
11. Chartered Institute of Bankers
12. Institute of Bankers in Scotland
13. Royal Institution of Chartered Surveyors
14. Royal Town Planning Institute
15. Chartered Society of Physiotherapy
16. Royal Society of Chemistry
17. British Psychological Society
18. Library Association
19. Institute of Chartered Foresters
20. Chartered Institute of Building
21. Engineering Council
22. Institute of Energy
23. Institution of Structural Engineers
24. Institution of Civil Engineers
25. Institution of Mining Engineers

⁽¹⁾ Гражданите на Ирландия са също членове на следните сдружения и организации в Обединеното кралство:

Institute of Chartered Accountants in England and Wales
Institute of Chartered Accountants of Scotland
Institute of Actuaries
Faculty of Actuaries
The Chartered Institute of Management Accountants
Institute of Chartered Secretaries and Administrators
Royal Town Planning Institute
Royal Institution of Chartered Surveyors
Chartered Institute of Building.

⁽²⁾ Единствено за проверка на сметки.

26. Institution of Mining and Metallurgy
  27. Institution of Electrical Engineers
  28. Institution of Gas Engineers
  29. Institution of Mechanical Engineers
  30. Institution of Chemical Engineers
  31. Institution of Production Engineers
  32. Institution of Marine Engineers
  33. Royal Institution of Naval Architects
  34. Royal Aeronautical Society
  35. Institute of Metals
  36. Chartered Institution of Building Services Engineers
  37. Institute of Measurement and Control
  38. British Computer Society
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Списък на курсове за обучение със специална структура, упоменати в член 11, буква в), ii).

1. Курсове за обучение за спомагателни здравни дейности и грижи за деца

Обучение за следното:

в Германия:

- педиатрична медицинска сестра (Kinderkrankenschwester/Kinderkrankenpfleger),
- физиотерапевт (Krankengymnast(in)/Physiotherapeut(in) ⁽¹⁾),
- професионален терапевт/специалист по трудова терапия (Beschäftigungs- und Arbeitstherapeut/Ergotherapeut),
- логопед (Logopäde/Logopädin),
- специалист по ортоптика (Orthoptist(in),
- акредитиран от държавата работник, полагащ грижи за деца (Staatlich anerkannte(r) Erzieher(in),
- акредитиран от държавата оздравителен учител (Staatlich anerkannte(r) Heilpädagog(e)in),
- техник в медицинска лаборатория (medizinisch-technische(r) Laboratoriums- Assistent(in),
- техник, медицинска рентгенология (medizinisch-technische(r) Radiologie-Assistent(in),
- медицински техник по функционална диагностика (medizinisch-technische(r) Assistent(in) für Funktionsdiagnostik),
- ветеринарен техник (veterinärmedizinisch-technische(r) Assistent(in),
- диетолог (Diätassistent(in),
- фармацевтичен техник (Pharmazieingenieur), обучение, проведено до 31 март 1994 г. в бившата Германска демократична република или на територията на новите провинции,
- медицинска сестра, психиатрия (Psychiatrische(r) Krankenschwester/Krankenpfleger),
- речев терапевт (логопед) (Sprachtherapeut(in);

в Чешката република:

- асистент здравни грижи (zdravotnický asistent),

за което се изисква образование с обща минимална продължителност тринадесет години, включително основно образование с минимална продължителност осем години и средно професионално образование с продължителност четири години, получено в средно медицинско училище и завършено с успешно положен изпит „maturitní zkouška“;

- асистент по хранене (nutriční asistent),

за което се изисква образование с обща продължителност не по-малко от тринадесет години, включително основно образование с минимална продължителност осем години и средно професионално образование с продължителност четири години, получено в средно медицинско училище и завършено с успешно положен изпит „maturitní zkouška“;

в Италия:

- зъботехник (odontotecnico),
- оптик (ottico);

⁽¹⁾ От 1 юни 1994 г. професионалното звание „Krankengymnast(in)“ е заменено със званието „Physiotherapeut(in)“. Въпреки това, лицата, упражняващи тази професия, които са получили дипломите си преди тази дата, могат, ако желаят, да продължат да ползват отмененото звание „Krankengymnast(in)“.

в Кипър:

— зъботехник (odontotexvítis),

за което се изисква образование с обща продължителност не по-малко от четиринадесет години, включително основно образование с минимална продължителност шест години, средно образование с продължителност шест години и професионално образование след средното с продължителност две години, последвано от едногодишен професионален стаж;

— оптик (texvikós optikós),

за което се изисква образование с обща продължителност не по-малко от четиринадесет години, включително основно образование с минимална продължителност шест години, средно образование с продължителност шест години и професионално образование след средното с продължителност две години, последвано от едногодишен професионален стаж;

в Латвия:

— медицинска сестра в зъболекарски кабинет (zobārstniecības māsa),

за което се изисква образование с обща продължителност не по-малко от тринадесет години, включително общо училищно образование с минимална продължителност десет години и професионално образование с продължителност две години, получено в медицинско училище, последвано от тригодишен професионален стаж, в края на който се изисква успешно полагане на изпит за получаване на свидетелство по специалността;

— асистент в биометрична лаборатория (biomedicīnas laborants),

за което се изисква образование с обща продължителност не по-малко от дванадесет години, включително общо училищно образование с минимална продължителност десет години и професионално образование с продължителност две години, получено в медицинско училище, последвано от двегодишен професионален стаж, в края на който се изисква успешно полагане на изпит за получаване на свидетелство по специалността;

— зъботехник (zobu tehniķis),

за което се изисква образование с обща продължителност не по-малко от дванадесет години, включително общо училищно образование с минимална продължителност десет години и професионално образование с продължителност две години, получено в медицинско училище, последвано от двегодишен професионален стаж, в края на който се изисква успешно полагане на изпит за получаване на свидетелство по специалността;

— асистент на физиотерапевт (fizioteapeita asistents),

за което се изисква образование с обща продължителност не по-малко от тринадесет години, включително общо училищно образование с минимална продължителност десет години и професионално образование с продължителност три години, получено в медицинско училище, последвано от тригодишен професионален стаж, в края на който се изисква успешно полагане на изпит за получаване на свидетелство по специалността;

в Люксембург:

— техник, медицинска рентгенология (assistant(e) technique médical(e) en radiologie),

— техник в медицинска лаборатория (assistant(e) technique médical(e) de laboratoire),

— медицинска сестра, психиатрия (infirmier/ière psychiatrique),

— медицински техник — хирургия (assistant(e) technique médical(e) en chirurgie),

— педиатрична медицинска сестра (infirmier/ière puériculteur/trice),

— медицинска сестра — анестезиология (infirmier/ière anesthésiste),

— квалифициран масажист/масажистка (masseur/euse diplômé(e)),

— възпитател (éducateur/trice);

в Нидерландия:

— ветеринарен асистент (dierenartsassistent),

за което се изисква образование и обучение с обща минимална продължителност от тринадесет години, включващо:

- i) професионално обучение с минимална продължителност три години, получено в специализирано училище, завършено с полагане на изпит, в някои случаи допълнено със специализация с продължителност една или две години, завършена с полагане на изпит, или
- ii) професионално обучение с минимална продължителност две и половина години, получено в специализирано училище, завършено с полагане на изпит и допълнено с професионален опит с минимална продължителност шест месеца или професионална учебна практика с минимална продължителност от шест месеца в акредитирано заведение, или
- iii) професионално обучение с минимална продължителност две години, получено в професионален училище, завършено с полагане на изпит и допълнено с трудов опит с минимална продължителност една година или професионална учебна практика с минимална продължителност от една година в акредитирано заведение, или
- iv) за ветеринарните асистенти (dierenartsassistent) — професионално обучение с продължителност три години, получено в специализирано училище (MBO-scheme) или професионално обучение с продължителност три години в рамките на двойната система за чиракуване (LLW), като и в двата случая за завършване на обучението се изисква полагане на изпит;

в Австрия:

- специално базово обучение за медицински сестри, специализиращи грижи за деца и млади хора (spezielle Grundausbildung in der Kinder- und Jugendlichenpflege),
- специално базово обучение за медицински сестри в психиатрични заведения (spezielle Grundausbildung in der psychiatrischen Gesundheits- und Krankenpflege),
- оптик контактни лещи (Kontaktlinsenoptiker),
- педикюрис (Fußpfleger),
- техник слухови апарати (Hörgeräteakustiker),
- аптекар (Drogist),

за което се изисква образование и обучение с обща продължителност не по-малко от четиринадесет години, включително обучение с минимална продължителност пет години, получено в структурирана мрежа за обучение, разпределено на чиракуване с минимална продължителност три години, включващо обучение, една част от което е получено на работното място, а друга е проведена в институция за професионално обучение, както и период на професионален стаж и обучение, в края на който се полага изпит за професионални умения, в резултат на който обучаваните получават право да упражняват професията и да обучават чираци;

- масажист (Masseur),

за което се изисква образование и обучение с обща продължителност не по-малко от четиринадесет години, включително обучение с минимална продължителност пет години, получено в структурирана мрежа за обучение, разпределено на чиракуване с продължителност две години, период на професионален стаж и обучение с продължителност две години и курс на обучение с продължителност една година, в края на който се полага изпит за професионални умения, в резултат на който обучаваните получават право да упражняват професията и да обучават чираци;

- работник в детска градина (Kindergärtner/in),
- работник, полагаш грижи за деца (Erzieher),

за което се изисква образование и обучение с обща продължителност тринадесет години, което включва професионално обучение с продължителност пет години, проведено в специализирано училище, в края на което се полага изпит;

в Словакия:

- учител по танци в основни училища по изкуствата (učiteľ v tanečnom odbore na základných umeleckých školách),

за което се изисква образование с обща минимална продължителност от четиринадесет и половина години, което включва основно образование с продължителност осем години, образование в средно специализирано училище с продължителност четири години и курс по танцова педагогика с продължителност пет семестра;

- педагог в специални образователни институции и в центрове за социални услуги (vychovávateľ v špeciálnych výchovných zariadeniach a v zariadeniach sociálnych služieb),

за което се изисква образование с обща минимална продължителност от четиринадесет години, което включва основно образование с продължителност осем/девет години, образование в средно педагогическо училище или друго средно училище с продължителност четири години и допълнително задочно обучение по педагогика с продължителност две години.

2. Сектор майстори занаятчии (*Mester/Meister/Maitre*), за професиите в които се изисква образование и обучение за придобиване на умения, които не са обхванати в дял III, глава II от настоящата директива.

Обучение за следното:

в Дания:

— оптик (*optometrist*),

този курс на обучение е с обща продължителност четиринадесет години, което включва професионално обучение с продължителност пет години, разделено на теоретично обучение с продължителност две и половина години, проведено от професионалното учебно заведение, и практическо обучение с продължителност две и половина години, проведено на работното място, като в края на професионалното обучение се полага признат изпит по професията за присвояване на званието „Mester“;

— ортопедичен техник (*ortopædimekaniker*),

този курс на обучение е с обща продължителност четиринадесет години, което включва професионално обучение с продължителност пет години, разделено на теоретично обучение с продължителност две и половина години, проведено от професионалното учебно заведение, и практическо обучение с продължителност две и половина години, проведено на работното място, като в края на професионалното обучение се полага признат изпит по професията за присвояване на званието „Mester“;

— майстор на ортопедични обувки (*ortopædiskomager*),

този курс на обучение е с обща продължителност тринадесет и половина години, което включва професионално обучение с продължителност четири и половина години, разделено на теоретично обучение с продължителност две години, проведено от професионалното учебно заведение, и практическо обучение с продължителност две и половина години, проведено на работното място, като в края на професионалното обучение се полага признат изпит по професията за присвояване на званието „Mester“;

в Германия:

— оптик (*Augenoptiker*),

— зъботехник (*Zahntechniker*),

— майстор на хирургични бандажи (*Bandagist*),

— монтажник на слухови апарати (*Hörgeräte-Akustiker*),

— ортопедичен техник (*Orthopädiemechaniker*),

— майстор на ортопедични обувки (*Orthopädieschuhmacher*);

в Люксембург:

— оптик (*opticien*),

— зъботехник (*mécanicien dentaire*),

— монтажник на слухови апарати (*audioprothésiste*),

— ортопедичен техник/майстор на хирургични бандажи (*mécanicien orthopédiste/bandagiste*),

— майстор на ортопедични обувки (*orthopédiste-cordonnier*),

тези курсове са с обща продължителност от четиринадесет години, което включва обучение с минимална продължителност пет години, последвано от обучение с минимална продължителност пет години, получено в структурирана мрежа за обучение, една част от което е проведена на работното място, а друга в професионалното учебно заведение, в края на което се полага изпит за получаване на право на упражняване на квалифицирани дейности, самостоятелно или като наето лице със съпоставимо равнище на отговорност;

в Австрия:

— майстор на хирургични бандажи (*Bandagist*),

— майстор на корсети (*Miederwarenerzeuger*),

- оптик (Optiker),
- майстор на ортопедични обувки (Orthopädienschuhmacher),
- ортопедичен техник (Orthopädietechniker),
- зъботехник (Zahntechniker),
- градинар (Gärtner),

за което се изисква образование и обучение с минимална продължителност четиринадесет години, включително обучение с минимална продължителност пет години, получено в структурирана мрежа за обучение, разделено на чиракуване с минимална продължителност три години, една част от което е проведена на работното място, а друга в професионалното учебно заведение, и което включва професионален стаж и обучение с минимална продължителност две години, в края на което се провежда майсторски изпит за придобиване на право на упражняване на професията, осъществяване обучение на чираци и ползване на званието „Meister“;

обучение на майстори занаятчии в областта на селското и горското стопанство:

- майстор по земеделие (Meister in der Landwirtschaft),
- майстор по икономика на селските домакинства (Meister in der ländlichen Hauswirtschaft),
- майстор-градинар (Meister im Gartenbau),
- майстор по зеленчукопроизводство (Meister im Feldgemüsebau),
- майстор по овощарство и преработване на плодове (Meister im Obstbau und in der Obstverwertung),
- майстор по лозарство и винопроизводство (Meister im Weinbau und in der Kellerwirtschaft),
- майстор по млекопроизводство (Meister in der Molkerei- und Käsereiwirtschaft),
- майстор по коневъдство (Meister in der Pferdewirtschaft),
- майстор по рибовъдство (Meister in der Fischereiwirtschaft),
- майстор по птицевъдство (Meister in der Geflügelwirtschaft),
- майстор по пчеларство (Meister in der Bienenwirtschaft),
- майстор по лесовъдство (Meister in der Forstwirtschaft),
- майстор по разсаждане на гори и управление на горите (Meister in der Forstgarten- und Forstpfliegewirtschaft),
- майстор по складово стопанство в земеделието (Meister in der landwirtschaftlichen Lagerhaltung),

за което се изисква образование и обучение с минимална продължителност петнадесет години, включително обучение с минимална продължителност шест години, получено в структурирана мрежа за обучение, разделено на чиракуване с минимална продължителност три години, една част от което е проведена на работното място, а друга в професионалното учебно заведение, и което включва професионален стаж с минимална продължителност три години, в края на което се провежда майсторски изпит за придобиване на право на осъществяване обучение на чираци и ползване на званието „Meister“;

в Полша:

- преподавател по практическо професионално обучение (Nauczyciel praktycznej nauki zawodu),

за което се изисква обучение с продължителност:

- i) основно образование с продължителност осем години и средно професионално образование с продължителност пет години или равностойно средно образование в подходяща област, последвано от педагогически курс с обща минимална продължителност 150 часа, курс по безопасност и хигиена на труда и двегодишен професионален опит по професията, която лицето ще преподава; или
- ii) основно образование с продължителност осем години и средно професионално образование с продължителност пет години с диплома за завършване на техническо педагогическо училище след средното образование; или

- iii) основно образование с продължителност осем години и базово средно професионално образование с продължителност две до три години, както и професионален опит с минимална продължителност три години, удостоверен с образователно-квалификационна степен „магистър“ по съответната професия, след което се изисква завършване на педагогически курс с минимална продължителност 150 часа;

в Словакия:

- магистър по професионално образование (majster odbornej výchovy),

за което се изисква образование с обща минимална продължителност дванадесет години, включващо основно образование с продължителност осем години, професионално образование с продължителност четири години (завършено средно професионално образование и/или чиракуване в рамките на съответния (или сроден) курс на професионално обучение или чиракуване), професионален стаж с обща минимална продължителност три години в областта на завършеното образование или чиракуване на лицето и допълнително обучение по педагогика в педагогически факултет или в технически университет, или завършено средно образование и чиракуване в рамките на съответния (или сроден) курс на професионално обучение или чиракуване), професионален стаж с обща минимална продължителност три години в областта на завършеното образование или чиракуване на лицето и допълнително обучение по педагогика в педагогически факултет, или, към 1 септември 2005 г. завършено специализирано образование по специална педагогика, проведено в методологичните центрове за магистри по професионално образование към специалните училища, без допълнителен педагогически курс.

3. Сектор мореплаване

а) Морски транспорт

Обучение за следното:

в Чешката република:

- палубен асистент (palubní asistent),
- дежурен офицер на мостик (námožní poručík),
- първи помощник-капитан (první palubní důstojník),
- капитан (kapitán),
- механик (strojní asistent),
- машинен инженер (strojní důstojník),
- втори механик (druhý strojní důstojník),
- главен механик (první strojní důstojník),
- електротехник (elektrotechnik),
- главен електротехник (elektrodůstojník);

в Дания:

- корабен капитан (skibsfører),
- първи помощник-капитан (overstyrmand),
- старши кормчия, палубен офицер (enestyrmand, vagthavende styrmand),
- палубен офицер (vagthavende styrmand),
- механик (maskinchef),
- главен механик (l. maskinmester),
- главен механик/дежурен механик (l. maskinmester/vagthavende maskinmester);

в Германия:

- капитан, крайбрежно плаване с големи кораби (Kapitän AM),
- капитан, крайбрежно плаване (Kapitän AK),
- палубен офицер, крайбрежно плаване с големи кораби (Nautischer Schiffsoffizier AMW),

- палубен офицер, крайбрежно плаване (Nautischer Schiffsoffizier AKW),
- главен механик, категория С (Schiffsbetriebstechniker CT — Leiter von Maschinenanlagen),
- корабен механик, категория С (Schiffsmaschinist CMa -Leiter von Maschinenanlagen),
- корабен инженер, категория С (Schiffsbetriebstechniker CTW),
- корабен механик, категория С — дежурен механик (Schiffsmaschinist CMaW — Technischer Alleinoffizier);

в Италия:

- палубен офицер (ufficiale di coperta),
- инженер (ufficiale di macchina);

в Латвия:

- корабен електроинженер (kuģu elektromehāniķis),
- оператор на хладилно оборудване (kuģa saldēšanas iekārtu mašīnists);

в Нидерландия:

- първи помощник-капитан (крайбрежно плаване) (с допълнително обучение) (stuurman kleine handelsvaart (met aanvulling),
- механик крайбрежно плаване (дипломиран) (diploma motordrijver),
- длъжностно лице по VTS (VTS-functionaris);

за които се изисква следното обучение:

— в Чешката република:

- i) за палубен асистент (palubní asistent),
  1. лица, навършили 20-годишна възраст.
  2. а) морска академия или морски колеж — факултет по корабоплаване, като и двата курса трябва да са завършени с полагане на изпит „maturitní zkouška“ и акредитиран морски стаж с минимална продължителност шест месеца на кораб по време на обучението; или
  - б) акредитиран морски стаж с минимална продължителност две години с даване на дежурства на поддържащо равнище на кораби и завършен акредитиран курс, отговарящ на изискванията на компетентност по раздел А-II/1 от Международната конвенция за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците, проведен от морска академия или колеж в държава-страна по Международната конвенция за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците, и успешно полагане на изпит пред изпитна комисия, призната от Комисията за морски транспорт на Чешката република;
- ii) за дежурен офицер на мостик (námořní rovičák),
  1. акредитиран морски стаж на длъжност палубен асистент на кораби с брутно водоизместване повече от 500 тона с минимална продължителност шест месеца за завършилите морски колеж или академия или една година за завършилите акредитирани курсове, което включва моряшка вахтената служба с минимална продължителност шест месеца;
  2. надлежно попълнен и одобрен дневник на бордното обучение на палубни кадети;
- iii) за първи помощник-капитан (první palubní důstojník),

свидетелство за правоспособност на помощник-капитан на кораби с брутно водоизместване повече от 500 тона и акредитиран морски стаж с минимална продължителност дванадесет месеца в това качество;

- iv) за капитан (kapitán),
1. свидетелство за стаж като капитан на кораби с брутно водоизместване между 500 и 3000 тона,
  2. свидетелство за правоспособност на помощник-капитан на кораби с брутно водоизместване повече от 3000 тона и акредитиран морски стаж с минимална продължителност шест месеца на тази длъжност на кораби с брутно водоизместване повече от 500 тона и акредитиран морски стаж с минимална продължителност шест месеца на кораби с брутно водоизместване повече от 3000 тона;
- v) за механик (strojní asistent),
1. лица, навършили 20-годишна възраст;
  2. завършена морска академия или морски колеж — факултет по корабно инженерство и акредитиран морски стаж с минимална продължителност шест месеца на кораби по време на обучението;
- vi) за машинен инженер (strojní důstojník),
- акредитиран морски стаж на длъжност механик с минимална продължителност шест месеца след завършване на морска академия или колеж;
- vii) за втори механик (druhý strojní důstojník),
- акредитиран морски стаж с минимална продължителност дванадесет месеца на длъжност трети механик на кораби, оборудвани с основна енергетична установка с мощност 750 kW или повече;
- viii) за главен механик (první strojní důstojník),
- подходящо свидетелство за стаж на длъжност втори механик на кораби, оборудвани с основна енергетична установка с мощност 3000 kW или повече и акредитиран морски стаж на тази длъжност с минимална продължителност шест месеца;
- ix) за електротехник (elektrotechnik),
1. лица, навършили 18-годишна възраст.
  2. завършена морска или друга академия, факултет по електротехника или техническо училище или колеж по електротехника, като се изисква всички тези курсове на обучение да са завършени с полагане на изпит „maturitní zkouška“, както и одобрен стаж с минимална продължителност дванадесет месеца в областта на електротехниката;
- x) за главен електротехник (elektrodůstojník),
1. завършена морска академия или колеж, факултет по корабна електротехника или друга академия или средно професионално училище по електротехника, като се изисква всички тези курсове на обучение да са завършени с полагане на изпит „maturitní zkouška“ или държавен изпит;
  2. акредитиран морски стаж на длъжност електротехник с минимална продължителност дванадесет месеца за завършилите академия или колеж или двадесет и четири месеца за завършилите средно училище;
- в Дания, основно образование с продължителност девет години, последвано от базово обучение и/или морски стаж с продължителност между 17 и 36 месеца, допълнени от:
- i) за палубен офицер — специализирано професионално образование с продължителност една година,
  - ii) за останалите длъжности — специализирано професионално образование с продължителност три години.
- в Германия, образование с обща продължителност между 14 и 18 години, което включва базово професионално обучение с продължителност три години и морски стаж с продължителност една година, последвана от специализирано професионално образование с продължителност една или две години, допълнено, при необходимост, с двегодишен стаж в корабоплаването;

— в Латвия:

- i) за корабен електроинженер (kuģu elektromehāniķis),
  - 1. лица, навършили 18-годишна възраст;
  - 2. за което се изисква образование с минимална обща продължителност дванадесет и половина години, включително основно образование с минимална продължителност девет години и професионално образование с минимална продължителност три години. В допълнение се изисква морски стаж с минимална продължителност шест месеца като корабен електротехник или помощник на корабния електроинженер на кораби, оборудвани с основна енергетична установка с мощност 750 kW или повече. Професионалното обучение се завършва с полагане на специален изпит пред компетентния орган в съответствие с програмата за обучение, одобрена от Министерството на транспорта;
- ii) за оператор на хладилно оборудване (kuģa saldēšanas iekārtu mašīnists),
  - 1. лица, навършили 18-годишна възраст;
  - 2. за което се изисква образование с минимална обща продължителност тринадесет години, включително основно образование с минимална продължителност девет години и професионално образование с минимална продължителност три години. В допълнение се изисква морски стаж с минимална продължителност дванадесет месеца като помощник на инженера по хладилното оборудване. Професионалното обучение се завършва с полагане на специален изпит пред компетентния орган в съответствие с програмата за обучение, одобрена от Министерството на транспорта;

— в Италия, обучение с обща продължителност тринадесет години, от което професионално обучение с минимална продължителност пет години, при завършването на което се полага изпит, и което се допълва при необходимост с учебна практика.

— в Нидерландия:

- i) за първи помощник-капитан (крайбрежно плаване) (с допълнително обучение) (stuurman kleine handelsvaart (met aanvulling), и механик крайбрежно плаване (дипломиран) (diploma motordrijver), курс на обучение с продължителност четиринадесет години, от които минимум две години обучение в специализирано професионално учебно заведение, допълнено с учебна практика с продължителност дванадесет месеца,
- ii) за длъжностно лице по VTS (VTS-functionaris), курс на обучение с продължителност петнадесет години, включително висше професионално образование с минимална продължителност три години (НВО) или по-висше професионално образование (МВО), последвано от национални и регионални курсове за специализация, всеки от които включва теоретично обучение с минимална продължителност дванадесет седмици и завършва с полагане на изпит,

и които са признати по реда на Международната конвенция за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците от 1978 г.

б) Морски риболов

Обучение за следното:

в Германия:

- капитан, дълбоководен морски риболов (Kapitän BG/Fischerei),
- капитан, крайбрежен риболов (Kapitän BLK/Fischerei),
- палубен офицер, дълбоководни кораби (Nautischer Schiffsoffizier BGW/Fischerei),
- палубен офицер, крайбрежни кораби (Nautischer Schiffsoffizier BK/Fischerei);

в Нидерландия:

- първи помощник-капитан/инженер V (stuurman werktuigkundige V),
- инженер IV (риболовни кораби) (werktuigkundige IV visvaart),
- първи помощник-капитан IV (риболовни кораби) (stuurman IV visvaart),
- първи помощник-капитан/инженер VI (stuurman werktuigkundige VI),

за които се изисква следното обучение:

- в Германия, обучение с обща продължителност между 14 и 18 години, което включва курс на базово професионално обучение с продължителност три години и морски стаж с продължителност една година, последван от специализирано професионално обучение с продължителност една или две години, допълнено, при необходимост, с двегодишен стаж по корабоплаване,
- в Нидерландия, курс на обучение с продължителност между 13 и 15 години, минимум две години от които са проведени в специализирано професионално училище, допълнен с професионален опит с продължителност 12 месеца,

и признати по реда на конвенцията от Торемолинос (Международна конвенция за безопасността на риболовните кораби от 1977 г.).

4. Технически сектор

Обучение за следното:

в Чешката република:

- правоспособен техник, правоспособен строител (autorizovaný technik, autorizovaný stavitel),

за което се изисква професионално обучение с минимална обща продължителност девет години, включително средно техническо образование с продължителност четири години, при завършването на което се полага изпит „maturitní zkouška“ (средно техническо училище), и петгодишен професионален опит, в края на който се полага тест за професионална квалификация за упражняване на определени професионални дейности в областта на строителството (в съответствие със закон № 50/1976 Sb. (Закон за строителството) и закон № 360/1992 Sb.);

- водач на релсово превозно средство (fyzická osoba řídící drážní vozidlo),

за което се изисква образование с минимална обща продължителност дванадесет години, включително основно образование с минимална продължителност осем години и средно професионално образование с минимална продължителност четири години, при завършването на което се полага изпит „maturitní zkouška“ и държавен изпит по задвижваща сила на превозните средства;

- техник по контрол на железния път (drážní revizní technik),

за което се изисква образование с минимална обща продължителност дванадесет години, включително основно образование с минимална продължителност осем години и средно професионално образование с минимална продължителност четири години, получено в средно училище по механика или електроника, при завършването на което е положен изпит „maturitní zkouška“;

- инструктор, обучение на водачи на моторни превозни средства (učitel autoškoly),

лица, навършили 24-годишна възраст; за длъжността се изисква образование с минимална обща продължителност дванадесет години, включително основно образование с минимална продължителност осем години и средно професионално образование с минимална продължителност четири години в областта на пътното движение или механиката, при завършването на което е положен изпит „maturitní zkouška“;

- държавен техник по контрол на техническото състояние на моторни превозни средства (kontrolní technik STK),

лица, навършили 21-годишна възраст; за длъжността се изисква образование с минимална обща продължителност дванадесет години, включително основно образование с минимална продължителност осем години и средно професионално образование с минимална продължителност четири години, при завършването на което е положен изпит „maturitní zkouška“, последвано от двегодишен професионален стаж; заинтересованото лице трябва да притежава свидетелство за правоуправление на моторно превозно средство и чисто съдебно минало, а също така трябва да е завършило специално обучение за държавни техници с минимална продължителност 120 часа и да е положило успешно съответен изпит;

- механик по контрол на отработилите газове на моторните превозни средства (mechanik měření emisí),

за което се изисква образование с минимална обща продължителност дванадесет години, включително основно образование с минимална продължителност осем години и средно професионално образование с минимална продължителност четири години, при завършването на което е положен изпит „maturitní zkouška“; освен това кандидатите трябва да са натрупали технически стаж с минимална продължителност три години и да са получили специално обучение за професията „механик по контрол на отработилите газове на моторните превозни средства“ с продължителност осем часа, завършено с успешно положен изпит;

- капитан, клас I (kapitán I. třídy),

за което се изисква образование с минимална обща продължителност петнадесет години, включително основно образование с продължителност осем години и професионално образование с продължителност три години, при завършването на което е положен изпит „maturitní zkouška“, както и изпит, в резултат на който е издадено свидетелство за правоспособност. Това професионално образование се допълва с четиригодишен професионален стаж, в края на който се полага изпит;

- реставратор на паметници на изкуството и занаятите (restaurátor památek, které jsou díly uměleckých řemesel),

за което се изисква образование с обща продължителност дванадесет години, когато се включва пълно средно образование по реставрация или между 10 и 12 години в сроден курс, плюс професионален стаж с продължителност пет години, когато става дума за пълно средно техническо образование, при завършването на което е положен изпит „maturitní zkouška“, или осемгодишен професионален стаж, когато остава дума средно техническо образование, завършено с полагане на заключителен изпит за чираци;

- реставратор на произведения на изкуството, които не са паметници, и се съхраняват в колекциите на музеи и галерии, и на други културни ценности (restaurátor děl výtvarných umění, která nejsou památkami a jsou uložena ve sbírkách muzeí a galerií, a ostatních předmětů kulturní hodnoty),

за което се изисква образование с обща продължителност дванадесет плюс петгодишен професионален опит след завършване на пълно средно техническо образование в курс по реставрация, след завършването на което е положен изпит „maturitní zkouška“;

- специалист по управление на отпадъците (odpadový hospodář),

за което се изисква образование с минимална обща продължителност дванадесет години, включително основно образование с минимална продължителност осем години и средно професионално образование с минимална продължителност четири години, при завършването на което е положен изпит „maturitní zkouška“, както и професионален опит с минимална продължителност пет години в сектора на управлението на отпадъците, натрупан през последните десет години;

- технически ръководител взривни работи (technický vedoucí odstřelů),

за което се изисква образование с минимална обща продължителност дванадесет години, включително основно образование с минимална продължителност осем години и средно професионално образование с минимална продължителност четири години, при завършването на което е положен изпит „maturitní zkouška“,

и последвано от:

двегодишен професионален опит като бомбаджия (при подземни взривни) работи или с продължителност една година (при взривни работи на открито), което включва шест месеца служба като помощник-бомбаджия;

курс на обучение с продължителност 100 часа, включващ теоретично и практическо обучение, при завършването на който е положен изпит пред компетентната областна минна служба;

професионален опит с продължителност шест месеца или повече от работа по планиране и провеждане на мащабни взривни работи;

технически курс с продължителност 32 часа, включващ теоретично и практическо обучение, при завършването на който е положен изпит пред Чешката минна служба;

в Италия:

- геодезист в строителството (geometra),

- землемер (perito agrario),

за което се изисква средно техническо образование с обща минимална продължителност тринадесет години, включващо задължително училищно образование с продължителност осем години, последвано от средно образование с продължителност пет години, което включва професионално обучение с продължителност три години, при завършване на което се полага изпит за придобиване на техническа образователна степен „бакалавър“, и допълнено с:

- за геодезисти в строителството: учебна практика в професионално бюро с минимална продължителност две години или петгодишен професионален опит;
- за землемери, завършване на учебна практика с минимална продължителност две години,

след което се полага държавен изпит;

в Латвия:

- помощник-машинист, локомотивен (vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) palīgs),

лица, навършили 18-годишна възраст, изисква се образование с минимална обща продължителност дванадесет години, включително основно образование с минимална продължителност осем години и средно професионално образование с минимална продължителност четири години; професионалното образование завършва с полагане на изпит на работодателя; компетентният орган издава свидетелство за правоспособност с петгодишен срок на валидност;

в Нидерландия:

- съдия-изпълнител (gerechtsdeurwaarder),
  - производител на зъбни протези (tandprotheticus),
- за което се изисква средно образование и професионално обучение:

- i) за съдия-изпълнител (gerechtsdeurwaarder), образование с обща продължителност деветнадесет години, което включва задължително училищно образование с продължителност осем години, последвано от средно образование с продължителност осем години, което включва техническо образование с продължителност четири години, при завършването на което се полага държавен изпит; допълва се с теоретично и практическо професионално обучение с продължителност три години;
- ii) за производител на зъбни протези (tandprotheticus), редовно обучение с продължителност петнадесет години и задочно обучение с продължителност три години, включително основно образование с продължителност осем години и средно образование с продължителност четири години, завършване на професионално образование с продължителност три години, включващо теоретично и практическо обучение като зъботехник, допълнено от задочно обучение като производител на зъбни протези с продължителност три години, в края на което се полага изпит;

в Австрия:

- лесовъд (Förster),
- бюро за технически консултации (Technisches Büro),
- предоставяне на работна ръка под наем (Überlassung von Arbeitskräften - Arbeitsleihe),
- посредник по заетостта (Arbeitsvermittlung),
- инвестиционен консултант (Vermögensberater),
- частен детектив (Berufsdetektiv),
- охранител (Bewachungsgewerbe),
- агент недвижими имоти (Immobilienmakler),
- управител недвижими имоти (Immobilienverwalter),
- организатор на строителство (Bauträger, Bauorganisator, Baubetreuer),
- бюро за събиране на задължения (Inkassobüro/Inkassoinstitut),

за които се изисква образование и обучение с обща минимална продължителност 15 години, включително основно образование с продължителност осем години и средно техническо или търговско образование с минимална продължителност пет години, при завършване на което се полага изпит за техническа или търговска правоспособност, допълнено с обучение на работното място с минимална продължителност две години, в края на което се полага изпит за придобиване на професионална правоспособност;

- консултант застраховане (Berater in Versicherungsangelegenheiten),

за което се изисква образование и обучение с обща продължителност 15 години, което включва обучение с продължителност шест години, последвано от обучение в структурирана мрежа за обучение, разпределено на чиракуване с продължителност три години и тригодишен професионален стаж и обучение, в края на което се полага изпит;

- майстор строител/проектиране и технически изчисления (Planender Baumeister),
- майстор строител на съоръжения от дърво/проектиране и технически изчисления (Planender Zimmermeister),

за което се изисква образование и обучение с обща минимална продължителност 18 години, което включва професионално обучение с минимална продължителност девет години, разпределено на средно техническо образование с продължителност 4 години и професионална практика и обучение с продължителност 5 години, в края на които се полага професионален изпит за придобиване на право на упражняване на професията и обучение на чираци, доколкото това обучение се отнася до правото на проектиране на сгради, изготвяне на технически изчисления и упражняване надзор върху строителството (привилегията, дадена от Мария Терезия);

- търговски счетоводител (Gewerblicher Buchhalter), съгласно законодателния акт Gewerbeordnung от 1994 г. (Закон за търговията, занаятите и индустрията от 1994 г.);
- счетоводител на свободна практика (Selbständiger Buchhalter), съгласно законодателния акт Bundesgesetz über die Wirtschaftstreuhandberufe от 1999 г. (закон за публичните счетоводни професии от 1999 г.);

в Полша:

- диагностик, извършващ проверки за техническата изправност на моторни превозни средства в пункт за технически контрол на базово ниво (*diagnosta przeprowadzający badania techniczne w stacji kontroli pojazdów o podstawowym zakresie badań*),

за което се изисква основно образование с продължителност осем години и средно техническо образование по моторни превозни средства с продължителност пет години, както и професионален стаж в автосервиз или работилница с продължителност три години, което обхваща 51 часа базово обучение по осъществяване на контрол по техническата изправност на моторните превозни средства и успешно полагане на квалификационния изпит,

- диагностик, извършващ проверки за техническата изправност на моторни превозни средства в окръжен пункт за технически контрол (*diagnosta przeprowadzający badania techniczne pojazdu w okręgowej stacji kontroli pojazdów*),

за което се изисква основно образование с продължителност осем години и средно техническо образование по моторни превозни средства с продължителност пет години, както и професионален стаж в автосервиз или работилница с продължителност четири години, което обхваща 51 часа базово обучение по осъществяване на контрол по техническата изправност на моторните превозни средства и успешно полагане на квалификационния изпит;

- диагностик, извършващ проверки за техническата изправност на моторни превозни средства в пункт за технически контрол (*diagnosta wykonujący badania techniczne pojazdów w stacji kontroli pojazdów*),

за което се изисква:

- i) основно образование с продължителност осем години и средно техническо образование по моторни превозни средства с продължителност пет години, както и доказан професионален стаж в автосервиз или работилница с продължителност четири години, или
- ii) основно образование с продължителност осем години и средно техническо образование в област, различна от моторни превозни средства с продължителност пет години, както и професионален стаж в автосервиз или работилница с продължителност осем години, обхващащ общо 113 часа обучение, включително базово и специализирано обучение, с полагане на изпити след всеки етап.

Продължителността в часове и общия обхват на отделните курсове в рамките на цялостното обучение за диагностик са отделно записани в Наредбата относно подробните изисквания към диагностиците от 28 ноември 2002 г. на Министерството на инфраструктурата (ОВ, 208, 2002 г., позиция 1769);

- диспечер в железопътния транспорт (*dyżurny ruchu*),

за което се изисква основно образование с продължителност осем години и средно техническо образование с продължителност четири години, със специализация по железопътен транспорт, както и преминаване на курс за подготовка на диспечери в железопътния транспорт с продължителност 45 дни, в края на който се полага квалификационен изпит, или основно образование с продължителност осем години и средно техническо образование с продължителност пет години, със специализация по железопътен транспорт, както и преминаване на курс за подготовка на диспечери в железопътния транспорт с продължителност 63 дни, в края на който се полага квалификационен изпит.

5. *Курсове, акредитирани в Обединеното кралство като национални професионални квалификации или шотландски професионални квалификации*

Обучение за:

- регистрирана ветеринарна медицинска сестра (*listed veterinary nurse*),
- минен електроинженер (*mine electrical engineer*),
- минен инженер (*mine mechanical engineer*),
- лекар по дентална медицина (*dental therapist*),
- дентален асистент (*dental hygienist*),
- оптик (*dispensing optician*),
- заместник-директор в мина (*mine deputy*),
- съдебен администратор по несъстоятелност (*insolvency practitioner*),
- лицензиран юрист по прехвърляне на имоти (*licensed conveyancer*),
- първи помощник-капитан — товарни/пътнически кораби — без ограничения (*first mate — freight/passenger ships — unrestricted*),

- втори помощник-капитан — товарни/пътнически кораби — (second mate — freight/passenger ships — unrestricted),
- трети помощник-капитан — товарни/пътнически кораби — (third mate — freight/passenger ships — unrestricted),
- палубен офицер, товарни/пътнически кораби — без ограничения (deck officer — freight/passenger ships — unrestricted),
- дежурен офицер, товарни/пътнически кораби — без ограничения (engineer officer — freight/passenger ships — unlimited trading area),
- акредитиран технически експерт по управление на отпадъците (certified technically competent person in waste management),

за придобиване на квалификации, акредитирани като национални професионални квалификации или, за Шотландия, акредитирани като шотландски професионални квалификации, на нива 3 и 4 от Националната рамка за професионални квалификации на Обединеното кралство.

Дефинициите за тези нива са, както следва:

- ниво 3: компетентност по широк кръг разнообразни дейности, изпълнявани в различен контекст, повечето от които са сложни и нерутинни. Налице е значителна степен на отговорност и самостоятелност, при което често е необходим контрол и ръководство от други лица,
  - ниво 4: компетентност по широк кръг сложни, технически и професионални дейности, изпълнявани в различен контекст и при значителна степен на отговорност и самостоятелност. Често се носи отговорност за работата на други лица и за разпределението на ресурсите.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Списък на регламентираното образование и обучение, посочено в член 13, параграф 2, трета алинея

В Обединеното кралство:

Регламентираните обучения, водещи до квалификации, признати като „National Vocational Qualifications“ (NVQ), или признати в Шотландия като „Scottish Vocational Qualifications“, които са на равнища 3 и 4 от „National Framework of Vocational Qualifications“ в Обединеното кралство.

Тези равнища се определят, както следва:

- Равнище 3: способност да се упражнява широк кръг от разнообразни дейности в много различни ситуации, като повечето от дейностите са сложни и нерутинни. Съответната отговорност и самостоятелност са значителни, а упражняваните функции на това равнище често пъти включват наблюдение и ръководство на други лица.
- Равнище 4: способност да се упражняват широк кръг от сложни технически или специализирани дейности в много разнообразни ситуации и със значителна степен на лична отговорност и самостоятелност. Упражняваните на това равнище функции често пъти включват отговорност за извършената от други лица работа и разпределение на средства.

В Германия

Следните регламентирани обучения:

- Регламентирани обучения, които са подготовка за упражняването на професиите „технически асистент“ (technische(r) Assistent(in), „търговски асистент“ (kaufmännische(r) Assistent(in), социални професии (soziale Berufe) и професията „лицензиран от държавата инструктор по правилно дишане, говорна култура и дикция“ (staatlich geprüfte(r) Atem-, Sprech- und Stimmlehrer(in), с обща продължителност минимум 13 години, които изискват успешно завършване на средно образование (mittlerer Bildungsabschluss), и които включват:
  - i) минимум три години ⁽¹⁾ професионално обучение в специализирано училище (Fachschule), обучението в което завършва с изпит и при необходимост, допълнено с една- или двегодишна специализация, която също завършва с изпит, или
  - ii) минимум две и половина години в специализирано училище (Fachschule), обучението в което завършва с изпит и допълнено с професионална практика с продължителност не по-малко от шест месеца или с учебна практика с продължителност не по-малко от шест месеца в лицензирано заведение; или
  - iii) минимум две години в специализирано училище (Fachschule), обучението в което завършва с изпит и допълнено с професионална практика с продължителност не по-малко от една година или учебна практика с продължителност не по-малко от една година в лицензирано заведение;
- Регламентирани обучения по професията „лицензиран от държавата (staatlich geprüfte(r) техник“ (Techniker(in), „бизнес икономист“ (Betriebswirt(in), „дизайнер“, (Gestalter(in) и „домашен асистент“ (Familienpfleger(in), с обща продължителност не по-малко от 16 години, необходимо условие за което е успешното завършване на задължителното училищно образование или еквивалентно образование и обучение (с продължителност не по-малко от девет години) и успешно завършване на обучение в професионално училище (Berufsschule) с продължителност не по-малко от три години, което се провежда след завършване на минимум две години професионална практика, и включва редовно образование и обучение с продължителност не по-малко от две години или задочна форма на образование и обучение с еквивалентна продължителност.
- Регламентирани обучения и регламентирано обучение на работното място, с обща продължителност не по-малко от 15 години, необходимо условие за което е успешното завършване на задължителното училищно образование (с продължителност не по-малко от девет години) и професионално обучение (обикновено три години), което в общия случай включва минимум две години професионална практика (три години в повечето случаи) и изпит при условията на обучение на работното място, подготовката за който обикновено включва обучение, което се провежда или едновременно с професионалната практика (минимум 1000 часа), или редовно (минимум една година).

Германските власти изпращат на Комисията и на другите държави-членки списък с обученията по това приложение.

⁽¹⁾ Минималната продължителност може да се намали от три на две години, ако съответното лице има квалификацията, която се изисква за постъпване в университет („Abitur“), т.е. тринадесет години предварително образование и обучение или необходимата квалификация за влизане във „Fachhochschule“ („Fachhochschulreife“) т.е. 12 години предварително обучение и образование.

В Нидерландия:

- регламентирани обучения с обща продължителност не по-малко от 15 години, необходимо условие за което е успешното завършване на осем години основно образование плюс четири години, или междинно общо средно образование (MAVO), или подготвително професионално образование (VBO), или общо средно образование на по-високо равнище, което изисква завършването на тригодишен или четиригодишен курс в колеж за междинно професионално образование (MBO), което завършва с изпит.
- регламентирани обучения с обща продължителност не по-малко от 16 години, необходимо условие за което е успешното завършване на осемгодишен курс основно образование плюс четири години най-малко подготвително професионално образование (VBO), или по-висока степен на общо средно образование, което изисква завършването на минимум четири години професионално обучение по система за чиракуване, която включва минимум един ден теоретично обучение в колеж всяка седмица, а през останалите дни практическо обучение в център за практическо обучение или във фирма, и завършва с изпит за средно или висше образование.

Нидерландските власти изпращат на Комисията и на другите държави-членки списък с обученията по това приложение.

В Австрия:

- Обучения в средните професионални училища (Berufsbildende Höhere Schulen) и средните учебни заведения по селско и горско стопанство (Höhere Land- und Forstwirtschaftliche Lehranstalten), включително и специализираните форми на обучение (einschließlich der Sonderformen), структурата и равнището на които се определя от законите, подзаконовите и административните разпоредби.

Тези обучения са с обща продължителност не по-малко от 13 години и включват пет години професионално обучение, което завършва със заключителен изпит, успешното полагане на който е доказателство за правоспособност.

- Обучения в учебни заведения за придобиване на майсторско свидетелство (Meisterschulen), майсторски класове (Meisterklassen), училища за подготовка на началник цехове (Werkmeisterschulen) или училища по строителни занаяти (Bauhandwerkerschulen), структурата и равнището на които се определя от законите, подзаконовите и административните разпоредби.

Тези обучения са с обща продължителност не по-малко от 13 години, като включват девет години задължително образование, последвано от или минимум три години професионално обучение в специализирано училище, или минимум три години обучение във фирма и успоредно с това в професионално-техническо училище (Berufsschule), като и двете обучения завършват с изпит, и се допълват от успешно завършване на минимум едногодишно обучение в учебно заведение за придобиване на майсторско свидетелство (Meisterschule), майсторски класове (Meisterklassen), училище за подготовка на началник цехове (Werkmeisterschule) или училище по строителни занаяти (Bauhandwerkerschule). В повечето случаи общата продължителност е минимум 15 години, които включват периоди на професионална практика, които или предхождат обучението в тези заведения, или се провеждат успоредно със задочна форма на обучение (минимум 960 часа).

Австрийските власти изпращат на Комисията и на другите държави-членки списък с обученията по това приложение.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

Деятности, свързани с категориите професионален стаж, съгласно членове 17, 18 и 19

Списък I

Главни групи, обхванати от Директива 64/427/ЕИО, изменена от Директива 69/77/ЕИО, и от Директиви 68/366/ЕИО и 82/489/ЕИО

1

Директива 64/427/ЕИО

(Директива за либерализация 64/429/ЕИО)

Номенклатура от Спогодбата от Ница (съответстваща на главни групи от 23 до 40 от ISIC)

Главна група	23	Производство на текстилни продукти
	232	Производство и обработка на текстилни материали с машини за вълна
	233	Производство и обработка на текстилни материали с машини за памук
	234	Производство и обработка на текстилни материали с машини за коприна
	235	Производство и обработка на текстилни материали с машини за лен и коноп
	236	Други производства на въжета от текстилни влакна (юта, твърди влакна и т.н.)
	237	Производство на трикотажни и плетени продукти
	238	Апретура на текстилни продукти
	239	Други текстилни производства
Главна група	24	Производство на обувки, дрехи и постелки
	241	Машинно производство на обувки (с изключение на гумени и дървени обувки)
	242	Ръчно производство и поправка на обувки
	243	Производство на дрехи (с изключение на кожи)
	244	Производство на дюшеци и постелки
	245	Кожарско производство
Главна група	25	Производство на дървени и коркови продукти, с изключение на мебели
	251	Рязане на трупи и промишлена подготовка на дървесина
	252	Производство на дървени полуфабрикати
	253	Серийно производство на дървени строителни елементи, включително подови настилки
	254	Производство на дървени контейнери
	255	Производство на други дървени продукти (с изключение на мебели)
	259	Производство на сламени, коркови, раkitови, кошничарски и ратанови продукти; производство на четки
Главна група	26	260 Производство на дървен мебели
Главна група	27	Производство на хартия и хартиени продукти
	271	Производство на полуцелулоза, хартия и картон
	272	Преработка на хартия и картон и производство на продукти от полуцелулоза
Главна група	28	280 Печатарска, издателска и други свързани с тях промишлености

Главна група	29	Кожарска промишленост
	291	Предприятия за шавене и апретура на кожи
	292	Производство на кожени продукти
ex главна група	30	Производство на гумени и пластмасови продукти, изкуствени влакна и нишестени продукти
	301	Преработка на гума и азбест
	302	Преработка на пластмаси
	303	Производство на изкуствени влакна
ex главна група	31	Химическа промишленост
	311	Производство на основни химикали и по-нататъшна преработка на тези химикали
	312	Специализирано производство на химически продукти главно за промишлени и селскостопански цели (включително производство за промишлена употреба на мазнини и масла от растителен и животински произход от група 312 по ISIC)
	313	Специализирано производство на химически продукти главно за битова употреба (с изключение на производството на медицински и фармацевтични продукти (ex група 319 по ISIC))
Главна група	32	320 Нефтопреработвателна промишленост
Главна група	33	Производство на неметални минерални продукти
	331	Производство на конструкционни глинени продукти
	332	Производство на стъкло и стъклени продукти
	333	Производство на керамични продукти, включително огнеупорни продукти
	334	Производство на цимент, варовик и хоросан
	335	Производство на конструкционни материали в бетон, цимент и хоросан
	339	Каменоделство и производство на други неметални минерални продукти
Главна група	34	Производство и първична преработка на черни и цветни метали
	341	Производство на чугун и стомана (по смисъла на Договора за ЕОВС, включително обединените коксови заводи към стоманолейрните)
	342	Производство на стоманени тръби
	343	Изтегляне на проводници, студено изтегляне, студено валцоване на ламарина, студено формоване
	344	Производство и първична преработка на цветни метали
	345	Лейрни за черни и цветни метали
Главна група	35	Производство на метални продукти (с изключение на машини и транспортна техника)
	351	Ковашко производство, тежко шанцоване и тежко пресоване
	352	Вторично преобразуване и повърхностна обработка
	353	Метални конструкции
	354	Казанджийство, производство на кухи продукти
	355	Производство на инструменти, инвентар и крайни метални продукти (с изключение на електрическо оборудване)
	359	Спомагателни машинно-инженерни дейности

Главна група	36	Производство на машини с изключение на електротехнически продукти
	361	Производство на селскостопански машини и трактори
	362	Производство на канцеларска техника
	363	Производство на металообработващи машини и други инструменти и инсталации и принадлежности за тях и за други уреди с електрозахранване
	364	Производство на текстилни машини и принадлежности, производство на шевни машини
	365	Производство на машини и съоръжения за хранително-вкусовата промишленост и за химическата промишленост и свързаните с нея производства
	366	Производство на техника и съоръжения за мини, за леярни за чугун и стомана и за строителната промишленост; производство на техника за механична обработка
	367	Производство на трансмисионна техника
	368	Производство на машини за други специфични промишлени нужди
	369	Производство на други неелектрически машини и съоръжения
	Главна група	37
371		Производство на електрически проводници и кабели
372		Производство на мотори, генератори, трансформатори, трафопостове и друга подобна техника за електрозахранване
373		Производство на електротехнически продукти за пряка търговска употреба
374		Производство на далекосъобщителна техника, електромери, други измервателни уреди и медицинска електротехника
375		Производство на електронна техника, радио- и телевизионни апарати, звукова техника
376		Производство на домакински електроуреди
377		Производство на лампи и осветителна техника
378		Производство на батерии и акумулатори
379		Ремонт, монтаж и специализирана инсталация на електрическо оборудване
ex главна група	38	Производство на транспортна техника
	383	Производство на моторни превозни средства и части за тях
	384	Ремонт на моторни превозни средства, мотоциклети и велосипеди
	385	Производство на мотоциклети, велосипеди и части за тях
	389	Производство на транспортна техника, която не е класифицирана другаде
Главна група	39	Други промишлени производства
	391	Производство на точни уреди, измервателни и контролни инструменти
	392	Производство на медицински хирургически инструменти и оборудване и ортопедични уреди (с изключение на ортопедични обувки)
	393	Производство на фотографска и оптична техника
	394	Производство и ремонт на ръчни, настолни и стенни часовници
	395	Бижутерство и производство на ценни метали
	396	Производство и ремонт на музикални инструменти
	397	Производство на игри, играчки и спортни стоки
	399	Други производства
	Главна група	40
400		Строителство (неспециализирано); разрушителни работи
401		Строителство на сгради (жилищни и други)
402		Гражданско строителство; изграждане на пътища, мостове, железопътни линии и т.н.
403		Монтажни работи
404		Украса и довършителни работи

2

*Директива 68/366/ЕИО**(Директива за либерализация 68/365/ЕИО)**Номенклатура от Спогодбата от Ница*

Главна група	20А	200 Производства на животински и растителни мазнини и масла	
	20Б	Хранително-вкусова промишленост (с изключение на производството на напитки)	
	201	Клане на животни, заготовка и съхраняване на месо	
	202	Млечна промишленост	
	203	Консервиране на плодове и зеленчуци	
	204	Консервиране на риба и други морски храни	
	205	Мелничарска промишленост	
	206	Производство на хляб и хлебни продукти, включително сухари и бисквити	
	207	Захарна промишленост	
	208	Производство на какаови, шоколадови и захарни продукти	
	209	Производство на други хранителни продукти	
	Главна група	21	Производство на напитки
		211	Производство на етилов алкохол чрез ферментация, производство на дрожди и спирт
212		Производство на вино и други алкохолни напитки без малц	
213		Производство на бира и малц	
214		Производство на безалкохолни напитки и газирана вода	
ex 30		Производство на гумени и пластмасови продукти, изкуствени влакна и нишестени продукти	
304		Производство на нишестени продукти	

3

*Директива 82/489/ЕИО**Номенклатура на ISIC*

ex 855 заведения за фризьорство (с изключение на педикюрсти и училища за обучение по козметика)

Списък II**Главни групи от Директиви 75/368/ЕИО, 75/369/ЕИО и 82/470/ЕИО**

1

*Директива 75/368/ЕИО (дейности по член 5, параграф 1)**Номенклатура на ISIC*

ex 04	Рибарство
	043 Рибарство във вътрешни води
ex 38	Производство на транспортна техника
	381 Корабостроене и кораборемонт
	382 Производство на железопътна техника
	386 Самолетостроене (включително космическа техника)

ex 71	Дейности, свързани с транспорта и дейности извън транспорта в следните групи:
ex 711	Услуги в спални вагони и вагон-ресторанти; поддръжка на вагонния парк в ремонтни депа; почистване на вагони
ex 712	Поддръжка на парка на градския, подземния и междуградския пътнически транспорт
ex 713	Поддръжка на парка на други видове пътнически наземен транспорт (например леки автомобили, автобуси, таксита)
ex 714	Експлоатация и поддръжка на спомагателни услуги за автомобилния транспорт (например пътища, тунели и мостове с пътна такса, депа за стоки, паркинги, автобусни и трамвайни депа)
ex 716	Дейности, свързани с вътрешния воден транспорт (например експлоатация и поддръжка на водните пътища, пристанищата и останалите съоръжения за вътрешния воден транспорт; буксирни и лоцмански услуги в пристанища, поставяне на буйове, товарене и разтоварване на съдове и други подобни дейности, като например изваждане на потънали съдове, теглене на буксир и експлоатация на пристани)
73	Съобщения: пощенски услуги и далекосъобщения
ex 85	Лични услуги
854	Перални и перални услуги, химическо чистене и боядисване
ex 856	Фотографски ателиета: портретна и търговска фотография, с изключение на фотожурналистика
ex 859	Лични услуги, които не са класифицирани другаде (поддръжка и почистване на сгради или само на жилища)

2

Директива 75/369/ЕИО (Член 6: когато дейността се смята за промишлена или занаятчийска по своя характер)

Номенклатура на ISIC

Следните пътнически търговски дейности:

- а) покупко-продажба на стоки:
  - от пътуващи търговци, улични или амбулантни търговци (ex група 612 по ISIC);
  - в покрити пазари, извън постоянно действащите и в открити пазари;
- б) дейности, обхванати от вече приети предходни мерки, които изрично изключват или не посочват пътническото търговско извършване на такива дейности.

3

Директива 82/470/ЕИО (член 6, параграфи 1 и 3)

Групи 718 и 720 по номенклатурата на ISIC

Дейностите включват по-конкретно:

- организиране, предлагане за покупка или продажба пряко или на консигнация на единични или колективни предмети (транспорт, пансион, настаняване, екскурзии и т.н.) при пътуване или пребиваване, независимо от причините за него (член 2, буква Б, а).
- посредническа дейност между изпълнители за различни видове транспорт и лица, които изпращат или получават стоки, и извършване на свързани с нея дейности:
  - (aa) чрез сключване на договори с транспортни изпълнители за сметка на възложители;
  - (bb) чрез избор на вида транспорт, фирмата и маршрута, които се смятат за най-изгодни за възложителя;
  - (vv) чрез организиране на техническата страна на транспортната операция (например необходимата за превоза опаковка); чрез извършване на различни операции, свързани със съответния транспорт (например доставка за лед за хладилни вагони);
  - (гг) чрез извършване на формалностите във връзка с транспорта, като например попълване на товарителници; чрез групаж или разделяне на пратките;

- (дд) чрез координиране на различните етапи на превоза, като се осигуряват транзит, пренасочване, претоварване и други крайни операции;
- (ее) чрез осигуряване на товари и превозвачи и транспортни средства за изпращачите или получателите на стоки:
  - оценка на транспортните разходи и проверка на подробните сметки;
  - предприемане на определени временни или постоянни мерки от името и за сметка на корабособственика или превозвача по море (с пристанишните власти, търговците, които снабдяват корабите с провизии и др.)
 (Дейностите, изброени в член 2, буква А, а), б) и г).

Списък III

Директиви 64/222/ЕИО, 68/364/ЕИО, 68/368/ЕИО, 75/368/ЕИО, 75/369/ЕИО, 70/523/ЕИО и 82/470/ЕИО

1

Директива 64/222/ЕИО

(Директиви за либерализация 64/234/ЕИО и 64/224/ЕИО)

1. Професионални дейности на самостоятелно заети лица в търговията на едро, с изключение на търговия на едро с медицински и фармацевтични продукти, токсични продукти и патогени, и възлища (ex група 611).
2. Професионални дейности на посредник, който е оправомощен и инструктиран от едно или повече лица да води преговори или да сключва търговски сделки от името и за сметка на тези лица;
3. Професионални дейности на посредник, който, без да е постоянно инструктиран в тази връзка, свързва лица, желаещи да се договорят пряко помежду си или организира търговските им сделки и подпомага тяхното изпълнение;
4. Професионални дейности на посредник, който сключва търговски сделки от свое име и за сметка на други лица;
5. Професионални дейности на посредник, който извършва търговия на едро чрез търг за чужда сметка;
6. Професионални дейности на посредник, който обикаля от врата на врата в търсене на поръчки;
7. Предоставяне на услуги чрез професионални дейности на посредник, нает от едно или повече търговски, промишлени или занаятчийски предприятия.

2

Директива 68/364/ЕИО

(Директива за либерализация 68/363/ЕИО) Ex група 612 по ISIC: Търговия на дребно

Исключени дейности:

012	Отдаване под наем на селскостопански машини
640	Недвижими имоти, отдаване на имоти под наем
713	Отдаване под наем на автомобили, файтони и коне
718	Отдаване под наем на железопътни локомотиви и вагони
839	Отдаване под наем на машини на търговски предприятия
841	Резервация на места в кинозалони и отдаване под наем на кинематографски филми
842	Резервация на места в театрални салони и отдаване под наем на театрално оборудване
843	Отдаване под наем на лодки, велосипеди, игрални автомати с монети за игри на щастие или на основата на умения
853	Отдаване под наем на мебелирани стаи
854	Отдаване под наем на изпрано спално бельо
859	Отдаване под наем на дрехи

3

Директива 68/368/ЕИО

(Директива за либерализация 68/367/ЕИО)

Номенклатура на ISIC

ex главна група 85 по ISIC:

1. Ресторанти, кафенета, таверни и други места за обществено хранене (група 852 по ISIC)
2. Хотели, квартири, къмпинги и други места за настаняване (група 853 по ISIC)

4

Директива 75/368/ЕИО (член 7)

Всички дейности, посочени в Приложението към Директива 75/368/ЕИО, с изключение на посочените в член 5, параграф 1 от настоящата директива (списък II, точка 1 от настоящото приложение)

Номенклатура по ISIC

ex 62	Банки и други финансови институции
	ex 620 Закупуване на патенти и лицензиране на дружества
ex 71	Транспорт
	ex 713 Пътнически шосеен транспорт, с изключение на транспорта с моторни превозни средства
	ex 719 Транспортиране по тръбопроводи на течни въглеводороди и други течни химически продукти
ex 82	Обществени услуги
	827 Библиотеки, музеи, ботанически и зоологически градини
ex 84	Развлекателни услуги
	843 Услуги, свързани с отдиха, които не са класифицирани другояче:
	— спортни дейности (спортни игрища, организиране на спортни срещи и т.н.), с изключение на дейността на спортни инструктори
	— игри (състезателни конюшни, зони за игри, хиподруми и т.н.)
	— други развлекателни дейности (циркове, увеселителни паркове и други забавления)
ex 85	Лични услуги
	ex 851 Домашни услуги
	ex 855 Козметични салони и услуги на маникюристи, с изключение на педикюристи и училища за подготовка на професионални козметици и фризьори
	ex 859 Лични услуги, които не са класифицирани другояче, с изключение на спортни и медицински масажисти и планински водачи, разделени в следните групи:
	— дезинфекциране и борба с вредители
	— отдаване на дрехи под наем и складова дейност
	— бюра за организиране на сватби и подобни услуги
	— астрология, гадателство и подобни
	— санитарни услуги и свързани с тях дейности
	— погребални услуги и поддръжка на гробища
	— куриери и преводач-екскурзоводи

5

Директива 75/369/ЕИО (член 5)

Следните пътнически търговски дейности:

- а) покупко-продажба на стоки:
  - от пътуващи търговци, улични или амбулантни търговци (ex група 612 по ISIC);
  - в покрити пазари, извън постоянно действащите и в открити пазари;
- б) дейности, обхванати от вече приети преходни мерки, които изрично изключват или не посочват пътническото търговско извършване на такива дейности.

6

Директива 70/523/ЕИО

Професионални дейности на самостоятелно заети лица в търговията на едро с въглища и професионални дейности на посредници в търговията с въглища (ex група 6112, номенклатура по ISIC)

7

Директива 82/470/ЕИО (член 6, параграф 2)

(Дейности, изброени в член 2, буква А, в) и д), буква Б, б), буква В и буква Г)

Тези дейности включват по-конкретно:

- наемане на железопътни вагони за превоз на хора или стоки;
  - посредническа дейност при покупко-продажбата или наемането на кораби;
  - организиране, договаряне и сключване на договори за превоз на емигранти;
  - получаване на всякакви депозирани предмети и стоки за сметка на депозанта под митнически контрол или извън него в складове, универсални магазини, мебелни депа, хладилни складове, силози и т.н.;
  - предоставяне на депозанта на разписка за депозираните предмети или стоки;
  - предоставяне на помещения за гледане, фураж и огради при продажба на временно настанен добитък в очакване на продажба или при транзитно прехвърляне от или до пазара;
  - извършване на проверка или технически преглед на моторни превозни средства;
  - измерване, претегляне и еталониране на стоки.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ V

Признаване въз основа на координирането на минималните квалификационни изисквания

V.1. ЛЕКАР

5.1.1. Удостоверения за професионална квалификация за базово обучение по медицина

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който присъжда квалификацията	Свидетелство, което придружава удостоверението	Референтна дата
België/Belgique/ Belgien	Diploma van arts/Diplôme de docteur en médecine	— Les universités/De universiteiten — Le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française/De bevoegde Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap		20 декември 1976 г.
Česká republika	Diplom o ukončení studia ve studijním programu všeobecné lékařství (doktor medicíny, MUDr.)	Lékařská fakulta univerzity v České republice	— Vysvědčení o státní rigorózní zkoušce	1 май 2004 г.
Danmark	Bevis for bestået lægevidenska belig embedseksamen	Medicinsk universitetsfakultet	— Autorisation som læge, udstedt af Sundhedsstyrelsen og — Tilladelse til selvstændigt virke som læge (dokumentation for gennemført praktisk uddannelse), udstedt af Sundhedsstyrelsen	20 декември 1976 г.
Deutschland	— Zeugnis über die Ärztliche Prüfung — Zeugnis über die Ärztliche Staatsprüfung und Zeugnis über die Vorbereitungszeit als Medizinalassistent, soweit diese nach den deutschen Rechtsvorschriften noch für den Abschluss der ärztlichen Ausbildung vorgesehen war	Zuständige Behörden		20 декември 1976 г.
Eesti	Diplom arstiteaduse õppekava läbimise kohta	Tartu Ülikool		1 май 2004 г.
Ελλάς	Πτυχίο Ιατρικής	— Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου, — Σχολή Επιστημών Υγείας, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου		1 януари 1981 г.
España	Título de Licenciado en Medicina y Cirugía	— Ministerio de Educación y Cultura — El rector de una Universidad		1 януари 1986 г.
France	Diplôme d'Etat de docteur en médecine	Universités		20 декември 1976 г.
Ireland	Primary qualification	Competent examining body	Certificate of experience	20 декември 1976 г.
Italia	Diploma di laurea in medicina e chirurgia	Università	Diploma di abilitazione all'esercizio della medicina e chirurgia	20 декември 1976 г.

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който присъжда квалификацията	Свидетелство, което придружава удостоверението	Референтна дата
Κύπρος	Πιστοποιητικό Εγγραφής Ιατρού	Ιατρικό Συμβούλιο		1 май 2004 г.
Latvija	ārsta diploms	Universitātes tipa augstskola		1 май 2004 г.
Lietuva	Aukštojo mokslo diplomas, nurodantis suteiktą gydytojo kvalifikaciją	Universitetas	Internatūros pažymėjimas, nurodantis suteiktą medicinos gydytojo profesinę kvalifikaciją	1 май 2004 г.
Luxembourg	Diplôme d'Etat de docteur en médecine, chirurgie et accouchements,	Jury d'examen d'Etat	Certificat de stage	20 декември 1976 г.
Magyarország	Általános orvos oklevél (doctor medicinae universae, röv.: dr. med. univ.)	Egyetem		1 май 2004 г.
Malta	Lawrja ta' Tabib tal-Mediciċina u l-Kirurgija	Universita „ta' Malta“	Ċertifikat ta' registrazzjoni mahruġ mill-Kunsill Mediku	1 май 2004 г.
Nederland	Getuigschrift van met goed gevolg afgelegd artsexamen	Faculteit Geneeskunde		20 декември 1976 г.
Österreich	1. Urkunde über die Verleihung des akademischen Grades Doktor der gesamten Heilkunde (bzw. Doctor medicinae universae, Dr.med.univ.) 2. Diplom über die spezifische Ausbildung zum Arzt für Allgemeinmedizin bzw. Facharzt Diplom	1. Medizinische Fakultät einer Universität 2. Österreichische Ärztekammer		1 януари 1994 г.
Polska	Dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku lekarskim z tytułem „lekarza“	1. Akademia Medyczna 2. Uniwersytet Medyczny 3. Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego	Lekarski Egzamin Państwowy	1 май 2004 г.
Portugal	Carta de Curso de licenciatura em medicina	Universidades	Diploma comprovativo da conclusão do internato geral emitido pelo Ministério da Saúde	1 януари 1986 г.
Slovenija	Diploma, s katero se podeljuje strokovni naslov „doktor medicine/doktorica medicine“	Univerza		1 май 2004 г.
Slovensko	Vysokoškolský diplom o udelení akademického titulu „doktor medicíny“ („MUDr.“)	Vysoká škola		1 май 2004 г.
Suomi/Finland	Lääketieteen lisensiaatin tutkinto/Medicine licentiatexamen	— Helsingin yliopisto/Helsingfors universitet — Kuopion yliopisto — Oulun yliopisto — Tampereen yliopisto — Turun yliopisto	Todistus lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta/Examenbevis om tilläggsutbildning för läkare inom primärvården	1 януари 1994 г.
Sverige	Läkarexamen	Universitet	Bevis om praktisk utbildning som utfärdas av Socialstyrelsen	1 януари 1994 г.
United Kingdom	Primary qualification	Competent examining body	Certificate of experience	20 декември 1976 г.

5.1.2. Удостоверения за професионална квалификация на лекари специалисти

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който присъжда квалификацията	Референтна дата
België/Belgique/ Belgien	Bijzondere beroepstitel van geneesheer-specialist/Titre professionnel particulier de médecin spécialiste	Minister bevoegd voor Volksgezondheid/Ministre de la Santé publique	20 декември 1976 г.
Česká republika	Diplom o specializaci	Ministerstvo zdravotnictví	1 май 2004 г.
Danmark	Bevis for tilladelse til at betegne sig som speciallæge	Sundhedsstyrelsen	20 декември 1976 г.
Deutschland	Fachärztliche Anerkennung	Landesärztekammer	20 декември 1976 г.
Eesti	Residentuuri lõputunnistus eriarstiabi erialal	Tartu Ülikool	1 май 2004 г.
Ελλάς	Τίτλος Ιατρικής Ειδικότητας	1. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση 2. Νομαρχία	1 януари 1981 г.
España	Título de Especialista	Ministerio de Educación y Cultura	1 януари 1986 г.
France	1. Certificat d'études spéciales de médecine 2. Attestation de médecin spécialiste qualifié 3. Certificat d'études spéciales de médecine 4. Diplôme d'études spécialisées ou spécialisation complémentaire qualifiante de médecine	1. Universités 2. Conseil de l'Ordre des médecins 3. Universités 4. Universités	20 декември 1976 г.
Ireland	Certificate of Specialist doctor	Competent authority	20 декември 1976 г.
Italia	Diploma di medico specialista	Università	20 декември 1976 г.
Κύπρος	Πιστοποιητικό Αναγνώρισης Ειδικότητας	Ιατρικό Συμβούλιο	1 май 2004 г.
Latvija	„Sertifikāts“ — kompetentu iestāžu izsniegts dokuments, kas apliecina, ka persona ir nokārtojusi sertifikācijas eksāmenu specialitātē	Latvijas Ārstu biedrība Latvijas Ārstniecības personu profesionālo organizāciju savienība	1 май 2004 г.
Lietuva	Rezidentūros pažymėjimas, nurodantis suteiktą gydytojo specialisto profesinę kvalifikaciją	Universitetas	1 май 2004 г.
Luxembourg	Certificat de médecin spécialiste	Ministre de la Santé publique	20 декември 1976 г.
Magyarország	Szakorvosi bizonyítvány	Az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium illetékes testülete	1 май 2004 г.
Malta	Ċertifikat ta' Speċjalista Mediku	Kumitat ta' Approvazzjoni dwar Speċjalisti	1 май 2004 г.

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който присъжда квалификацията	Референтна дата
Nederland	Bewijs van inschrijving in een Specialistenregister	— Medisch Specialisten Registratie Commissie (MSRC) van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst — Sociaal-Geneskundigen Registratie Commissie van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst	20 декември 1976 г.
Österreich	Facharzt Diplom	Österreichische Ärztekammer	1 януари 1994 г.
Polska	Dyplom uzyskania tytułu specjalisty	Centrum Egzaminów Medycznych	1 май 2004 г.
Portugal	1. Grau de assistente 2. Título de especialista	1. Ministério da Saúde 2. Ordem dos Médicos	1 януари 1986 г.
Slovenija	Potrdilo o opravljenem specialističnem izpitu	1. Ministrstvo za zdravje 2. Zdravniška zbornica Slovenije	1 май 2004 г.
Slovensko	Diplom o špecializácii	Slovenská zdravotnícka univerzita	1 май 2004 г.
Suomi/Finland	Erikoislääkärin tutkinto/Specialläkarexamen	1. Helsingin yliopisto/Helsingfors universitet 2. Kuopion yliopisto 3. Oulun yliopisto 4. Tampereen yliopisto 5. Turun yliopisto	1 януари 1994 г.
Sverige	Bevis om specialkompetens som läkare, utfärdad av Socialstyrelsen	Socialstyrelsen	1 януари 1994 г.
United Kingdom	Certificate of Completion of specialist training	Competent authority	20 декември 1976 г.

5.1.3. Наименования на специализираното обучение по медицина

Страна	Анестезиология Минимален срок на обучение: 3 години	Обща хирургия Минимален срок на обучение: 5 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien	Anesthésie-réanimation/Anesthesie reanimatie	Chirurgie/Heelkunde
Česká republika	Anesteziologie a resuscitace	Chirurgie
Danmark	Anæstesiologi	Kirurgi elsler kirurgiske sygdomme
Deutschland	Anästhesiologie	(Allgemeine) Chirurgie
Eesti	Anestesioloogia	Üldkirurgia
Ελλάς	Αναισθησιολογία	Χειρουργική

Страна	Анестезиология Минимален срок на обучение: 3 години	Обща хирургия Минимален срок на обучение: 5 години
	Наименование	Наименование
España	Anestesiología y Reanimación	Cirugía general y del aparato digestivo
France	Anesthésiologie-Réanimation chirurgicale	Chirurgie générale
Ireland	Anaesthesia	General surgery
Italia	Anestesia e rianimazione	Chirurgia generale
Κύπρος	Αναισθησιολογία	Γενική Χειρουργική
Latvija	Anestezioloģija un reanimatoloģija	Ķirurgija
Lietuva	Anesteziologija reanimatologija	Chirurgija
Luxembourg	Anesthésie-réanimation	Chirurgie générale
Magyarország	Aneszteziológia és intenzív terápia	Sebészet
Malta	Anesteżija u Kura Intensiva	Kirurgija Ġenerali
Nederland	Anesthesiologie	Heelkunde
Österreich	Anästhesiologie und Intensivmedizin	Chirurgie
Polska	Anestezjologia i intensywne terapie	Chirurgia ogólna
Portugal	Anestesiologia	Cirurgia geral
Slovenija	Anesteziologija, reanimatologija in perioperativna intenzivna medicina	Splošna kirurgija
Slovensko	Anestéziológia a intenzívna medicína	Chirurgia
Suomi/Finland	Anestesiologia ja tehohoito/Anestesiologi och intensivvård	Yleiskirurgia/Allmän kirurgi
Sverige	Anestesi och intensivvård	Kirurgi
United Kingdom	Anaesthetics	General surgery

Страна	Неврохирургия Минимален срок на обучение: 5 години	Акушерство и гинекология Минимален срок на обучение: 4 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien	Neurochirurgie	Gynécologie — obstétrique/Gynaecologie en verloskunde
Česká republika	Neurochirurgie	Gynekologie a porodnictví
Danmark	Neurokirurgi eller kirurgiske nervesygdomme	Gynækologi og obstetrik eller kvindesygdomme og fødsels-hjælp
Deutschland	Neurochirurgie	Frauenheilkunde und Geburtshilfe
Eesti	Neurokirurgia	Sünnitusabi ja günekoloogia
Ελλάς	Νευροχειρουργική	Μαιευτική-Γυναικολογία
España	Neurocirugía	Obstetricia y ginecología
France	Neurochirurgie	Gynécologie — obstétrique
Ireland	Neurosurgery	Obstetrics and gynaecology
Italia	Neurochirurgia	Ginecologia e ostetricia
Κύπρος	Νευροχειρουργική	Μαιευτική — Γυναικολογία
Latvija	Neiroķirurgija	Ginekoloģija un dzemdniecība
Lietuva	Neurochirurgija	Akušerija ginekologija
Luxembourg	Neurochirurgie	Gynécologie — obstétrique
Magyarország	Idegsebészet	Szülészet-nőgyógyászat
Malta	Newrokirurgija	Ostetricja u Ġinekoloģija
Nederland	Neurochirurgie	Verloskunde en gynaecologie
Österreich	Neurochirurgie	Frauenheilkunde und Geburtshilfe
Polska	Neurochirurgia	Położnictwo i ginekologia
Portugal	Neurocirurgia	Ginecologia e obstetricia
Slovenija	Nevrokirurgija	Ginekologija in porodništvo
Slovensko	Neurochirurgia	Gynekológia a pôrodníctvo
Suomi/Finland	Neurokirurgia/Neurokirurgi	Naistentaudit ja synnytykset/Kvinnosjukdomar och förlossningar
Sverige	Neurokirurgi	Obstetrik och gynekologi
United Kingdom	Neurosurgery	Obstetrics and gynaecology

Страна	Обща медицина (вътрешни болести) Минимален срок на обучение: 5 години	Офталмология Минимален срок на обучение: 3 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien	Médecine interne/Inwendige geneeskunde	Ophthalmologie/Oftalmologie
Česká republika	Vnitřní lékařství	Oftalmologie
Danmark	Intern medicin	Oftalmologi eller øjensygdomme
Deutschland	Innere Medizin	Augenheilkunde
Eesti	Sisehaigused	Oftalmoloogia
Ελλάς	Παθολογία	Οφθαλμολογία
España	Medicina interna	Oftalmología
France	Médecine interne	Ophthalmologie
Ireland	General medicine	Ophthalmic surgery
Italia	Medicina interna	Oftalmologia
Κύπρος	Παθολογία	Οφθαλμολογία
Latvija	Internā medicīna	Oftalmoloģija
Lietuva	Vidaus ligos	Oftalmologija
Luxembourg	Médecine interne	Ophthalmologie
Magyarország	Belgyógyászat	Szemészet
Malta	Medicina Interna	Oftalmoloģija
Nederland	Interne geneeskunde	Oogheekunde
Österreich	Innere Medizin	Augenheilkunde und Optometrie
Polska	Choroby wewnętrzne	Okulistyka
Portugal	Medicina interna	Oftalmologia
Slovenija	Interna medicina	Oftalmologija
Slovensko	Vnútročné lekárstvo	Oftalmológia
Suomi/Finland	Sisätaudit/Inre medicin	Silmätaudit/Ögonsjukdomar
Sverige	Internmedicin	Ögonsjukdomar (oftalmologi)
United Kingdom	General (internal) medicine	Ophthalmology

Страна	Оториноларингология Минимален срок на обучение: 3 години	Педиатрия Минимален срок на обучение: 4 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien	Oto-rhino-laryngologie/Otorhinolaryngologie	Pédiatrie/Pediatrie
Česká republika	Otorinolaryngologie	Dětské lékařství
Danmark	Oto-rhino-laryngologi eller øre-næse-halssygdomme	Pædiatri eller sygdomme hos børn
Deutschland	Hals-Nasen-Ohrenheilkunde	Kinder- und Jugendmedizin
Eesti	Otorinolarüingoloogia	Pediaatria
Ελλάς	Ωτορινολαρυγγολογία	Παιδιατρική
España	Otorrinolaringología	Pediatría y sus áreas específicas
France	Oto-rhino-laryngologie	Pédiatrie
Ireland	Otolaryngology	Paediatrics
Italia	Otorinolarinologia	Pédiatria
Κύπρος	Ωτορινολαρυγγολογία	Παιδιατρική
Latvija	Otolaringoloģija	Pediatrija
Lietuva	Otorinolarinologija	Vaikų ligos
Luxembourg	Oto-rhino-laryngologie	Pédiatrie
Magyarország	Fül-orr-gégegyógyászat	Csecsemő- és gyermekgyógyászat
Malta	Otorinolarinoloġija	Pedjatrija
Nederland	Keel-, neus- en oorheilkunde	Kindergeneeskunde
Österreich	Hals-, Nasen- und Ohrenkrankheiten	Kinder- und Jugendheilkunde
Polska	Otorynolaryngologia	Pediatria
Portugal	Otorrinolaringologia	Pediatria
Slovenija	Otorinolarinoloģija	Pediatrija
Slovensko	Otorinolaryngológia	Pediatria
Suomi/Finland	Korva-, nenä- ja kurkkutaudit/Öron-, näs- och halssjukdomar	Lastentaudit/Barnsjukdomar
Sverige	Öron-, näs- och halssjukdomar (oto-rhino-laryngologi)	Barn- och ungdomsmedicin
United Kingdom	Otolaryngology	Paediatrics

Страна	Дихателна медицина Минимален срок на обучение: 4 години	Урология Минимален срок на обучение: 5 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien	Pneumologie	Urologie
Česká republika	Tuberkulóza a respirační nemoci	Urologie
Danmark	Medicinske lungesygdomme	Urologi eller urinvejenes kirurgiske sygdomme
Deutschland	Pneumologie	Urologie
Eesti	Pulmonoloogia	Uroloogia
Ελλάς	Φυματιολογία- Πνευμονολογία	Ουρολογία
España	Neumología	Urología
France	Pneumologie	Urologie
Ireland	Respiratory medicine	Urology
Italia	Malattie dell'apparato respiratorio	Urologia
Κύπρος	Πνευμονολογία — Φυματιολογία	Ουρολογία
Latvija	Ftizio pneimonoloģija	Uroloģija
Lietuva	Pulmonologija	Urologija
Luxembourg	Pneumologie	Urologie
Magyarország	Tüdőgyógyászat	Urológia
Malta	Medicina Respiratorja	Uroloģija
Nederland	Longziekten en tuberculose	Urologie
Österreich	Lungenkrankheiten	Urologie
Polska	Choroby płuc	Urologia
Portugal	Pneumologia	Urologia
Slovenija	Pnevmologija	Urologija
Slovensko	Pneumológia a ftizeológia	Urológia
Suomi/Finland	Keuhkosairaudet ja allergologia/Lungsjukdomar och allergologi	Urologia/Urologi
Sverige	Lungsjukdomar (pneumologi)	Urologi
United Kingdom	Respiratory medicine	Urology

Страна	Ортопедия Минимален срок на обучение: 5 години	Патоанатомия Минимален срок на обучение: 4 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien	Chirurgie orthopédique/Orthopedische heelkunde	Anatomie pathologique/Pathologische anatomie
Česká republika	Ortopedie	Patologická anatomie
Danmark	Ortopædisk kirurgi	Patologisk anatomi eller vævs- og celleundersøgelser
Deutschland	Orthopädie (und Unfallchirurgie)	Pathologie
Eesti	Ortopeedia	Patoloogia
Ελλάς	Ορθοπαιδική	Παθολογική Ανατομική
España	Cirugía ortopédica y traumatología	Anatomía patológica
France	Chirurgie orthopédique et traumatologie	Anatomie et cytologie pathologiques
Ireland	Trauma and orthopaedic surgery	Morbid anatomy and histopathology
Italia	Ortopedia e traumatologia	Anatomia patologica
Κύπρος	Ορθοπαιδική	Παθολογοανατομία — Ιστολογία
Latvija	Traumatoloģija un ortopēdija	Patoloģija
Lietuva	Ortopedija traumatologija	Patologija
Luxembourg	Orthopédie	Anatomie pathologique
Magyarország	Ortopédia	Patológia
Malta	Kirurgija Ortopedika	Istopatoloģija
Nederland	Orthopedie	Pathologie
Österreich	Orthopädie und Orthopädische Chirurgie	Pathologie
Polska	Ortopedia i traumatologia narządu ruchu	Patomorfologia
Portugal	Ortopedia	Anatomia patologica
Slovenija	Ortopedska kirurgija	Anatomska patologija in citopatologija
Slovensko	Ortopédia	Patologická anatómia
Suomi/Finland	Ortopedia ja traumatologia/Ortopedi och traumatologi	Patologia/Patologi
Sverige	Ortopedi	Klinisk patologi
United Kingdom	Trauma and orthopaedic surgery	Histopathology

Страна	Неврология Минимален срок на обучение: 4 години	Психиатрия Минимален срок на обучение: 4 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien	Neurologie	Psychiatrie de l'adulte/Volwassen psychiatrie
Česká republika	Neurologie	Psychiatrie
Danmark	Neurologi eller medicinske nervesygdomme	Psykiatri
Deutschland	Neurologie	Psychiatrie und Psychotherapie
Eesti	Neuroloogia	Psühhiaatria
Ελλάς	Νευρολογία	Ψυχιατρική
España	Neurología	Psiquiatría
France	Neurologie	Psychiatrie
Ireland	Neurology	Psychiatry
Italia	Neurologia	Psichiatria
Κύπρος	Νευρολογία	Ψυχιατρική
Latvija	Neiroloģija	Psihiatrija
Lietuva	Neurologija	Psichiatrija
Luxembourg	Neurologie	Psychiatrie
Magyarország	Neurológia	Pszichiátria
Malta	Newroloġija	Psikjatrija
Nederland	Neurologie	Psychiatrie
Österreich	Neurologie	Psychiatrie
Polska	Neurologia	Psychiatria
Portugal	Neurologia	Psiquiatria
Slovenija	Nevrologija	Psihiatrija
Slovensko	Neurológia	Psichiatria
Suomi/Finland	Neurologia/Neurologi	Psykiatria/Psykiatri
Sverige	Neurologi	Psykiatri
United Kingdom	Neurology	General psychiatry

Страна	Диагностична радиология Минимален срок на обучение: 4 години	Радиотерапия Минимален срок на обучение: 4 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien	Radiodiagnostic/Röntgendiagnose	Radiothérapie-oncologie/Radiotherapie-oncologie
Česká republika	Radiologie a zobrazovací metody	Radiační onkologie
Danmark	Diagnostik radiologi eller røntgenundersøgelse	Onkologi
Deutschland	(Diagnostische) Radiologie	Strahlentherapie
Eesti	Radiologia	Onkoloogia
Ελλάς	Ακτινοδιαγνωστική	Ακτινοθεραπευτική — Ογκολογία
España	Radiodiagnóstico	Oncología radioterápica
France	Radiodiagnostic et imagerie médicale	Oncologie radiothérapique
Ireland	Diagnostic radiology	Radiation oncology
Italia	Radiodiagnostica	Radioterapia
Κύπρος	Ακτινολογία	Ακτινοθεραπευτική Ογκολογία
Latvija	Diagnostiskā radioloģija	Terapeitiskā radioloģija
Lietuva	Radiologija	Onkologija radioterapija
Luxembourg	Radiodiagnostic	Radiothérapie
Magyarország	Radiológia	Sugárterápia
Malta	Radjoloġija	Onkoloġija u Radjoterapija
Nederland	Radiologie	Radiotherapie
Österreich	Medizinische Radiologie-Diagnostik	Strahlentherapie - Radioonkologie
Polska	Radiologia i diagnostyka obrazowa	Radioterapia onkologiczna
Portugal	Radiodiagnóstico	Radioterapia
Slovenija	Radiologija	Radioterapija in onkologija
Slovensko	Rádiológia	Radiačná onkológia
Suomi/Finland	Radiologia/Radiologi	Syöpätaudit/Cancersjukdomar
Sverige	Medicinsk radiologi	Tumörsjukdomar (allmän onkologi)
United Kingdom	Clinical radiology	Clinical oncology

Страна	Пластична хирургия Минимален срок на обучение: 5 години	Клинична биология Минимален срок на обучение: 4 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien	Chirurgie plastique, reconstructrice et esthétique/Plastische, reconstructieve en esthetische heelkunde	Biologie clinique/Klinische biologie
Česká republika	Plastická chirurgie	
Danmark	Plastikkirurgi	
Deutschland	Plastische (und Ästhetische) Chirurgie	
Eesti	Plastika- ja rekonstruktiivkirurgia	Laborimeditisiin
Ελλάς	Πλαστική Χειρουργική	Χειρουργική Θώρακος
España	Cirugía plástica, estética y reparadora	Análisis clínicos
France	Chirurgie plastique, reconstructrice et esthétique	Biologie médicale
Ireland	Plastic surgery	
Italia	Chirurgia plastica e ricostruttiva	Patologia clinica
Κύπρος	Πλαστική Χειρουργική	
Latvija	Plastiskā ķirurģija	
Lietuva	Plastinė ir rekonstrukcinė chirurgija	Laboratorinė medicina
Luxembourg	Chirurgie plastique	Biologie clinique
Magyarország	Plasztikai (égési) sebészet	Orvosi laboratóriumi diagnosztika
Malta	Kirurgija Plastika	
Nederland	Plastische Chirurgie	
Österreich	Plastische Chirurgie	Medizinische Biologie
Polska	Chirurgia plastyczna	Diagnostyka laboratoryjna
Portugal	Cirurgia plástica e reconstrutiva	Patologia clínica
Slovenija	Plastična, rekonstrukcijska in estetska kirurgija	
Slovensko	Plastická chirurgie	Laboratórna medicína
Suomi/Finland	Plastiikkakirurgia/Plastikkirurgi	
Sverige	Plastikkirurgi	
United Kingdom	Plastic surgery	

Страна	Микробиология-бактериология Минимален срок на обучение: 4 години	Биохимия Минимален срок на обучение: 4 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien		
Česká republika	Lékařská mikrobiologie	Klinická biochemie
Danmark	Klinisk mikrobiologi	Klinisk biokemi
Deutschland	Mikrobiologie (Virologie) und Infektionsepidemiologie	Laboratoriumsmedizin
Eesti		
Ελλάς	1. Ιατρική Βιοπαθολογία 2. Μικροβιολογία	
España	Microbiología y parasitología	Bioquímica clínica
France		
Ireland	Microbiology	Chemical pathology
Italia	Microbiologia e virologia	Biochimica clinica
Κύπρος	Μικροβιολογία	
Latvija	Mikrobioloģija	
Lietuva		
Luxembourg	Microbiologie	Chimie biologique
Magyarország	Orvosi mikrobiológia	
Malta	Mikrobijoloġija	Patoloġija Kimika
Nederland	Medische microbiologie	Klinische chemie
Österreich	Hygiene und Mikrobiologie	Medizinische und Chemische Labordiagnostik
Polska	Mikrobiologia lekarska	
Portugal		
Slovenija	Klinična mikrobiologija	Medicinska biokemija
Slovensko	Klinická mikrobiológia	Klinická biochémia
Suomi/Finland	Kliininen mikrobiologia/Klinisk mikrobiologi	Kliininen kemia/Klinisk kemi
Sverige	Klinisk bakteriologi	Klinisk kemi
United Kingdom	Medical microbiology and virology	Chemical pathology

Страна	Имунология Минимален срок на обучение: 4 години	Гръдна хирургия Минимален срок на обучение: 5 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien		Chirurgie thoracique/Heelkunde op de thorax (*)
Česká republika	Alergologie a klinická imunologie	Kardiochirurgie
Danmark	Klinisk immunologi	Thoraxkirurgi eller brysthulens kirurgiske sygdomme
Deutschland		Thoraxchirurgie
Eesti		Torakaalkirurgia
Ελλάς		Χειρουργική Θώρακος
España	Immunología	Cirugía torácica
France		Chirurgie thoracique et cardiovasculaire
Ireland	Immunology (clinical and laboratory)	Thoracic surgery
Italia		Chirurgia toracica; Cardiochirurgia
Κύπρος	Ανοσολογία	Χειρουργική Θώρακος
Latvija	Imunoloģija	Torakālā ķirurģija
Lietuva		Krūtinės chirurgija
Luxembourg	Immunologie	Chirurgie thoracique
Magyarország	Allergológia és klinikai immunológia	Mellkassebészet
Malta	Immunoloġija	Kirurgija Kardjo-Toraċika
Nederland		Cardio-thoracale chirurgie
Österreich	Immunologie	
Polska	Immunologia kliniczna	Chirurgia klatki piersiowej
Portugal		Cirurgia cardiotorácica
Slovenija		Torakalna kirurgija
Slovensko	Klinická imunológia a alergológia	Hrudníková chirurgia
Suomi/Finland		Sydän-ja rintaelinkirurgia/Hjärt- och thoraxkirurgi
Sverige	Klinisk immunologi	Thoraxkirurgi
United Kingdom	Immunology	Cardo-thoracic surgery

Дати на отмяна по смисъла на член 27, параграф 3:

(*) 1 януари 1983 г.

Страна	Детска хирургия Минимален срок на обучение: 5 години	Съдова хирургия Минимален срок на обучение: 5 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien		Chirurgie des vaisseaux/Bloedvatenheelkunde (*)
Česká republika	Dětská chirurgie	Cévní chirurgie
Danmark		Karkirurgi eller kirurgiske blodkarsygdomme
Deutschland	Kinderchirurgie	Gefäßchirurgie
Eesti	Lastekirurgia	Kardiovaskulaarkirurgia
Ελλάς	Χειρουργική Παιδών	Αγγειοχειρουργική
España	Cirurgía pediátrica	Angiología y cirugía vascular
France	Chirurgie infantile	Chirurgie vasculaire
Ireland	Paediatric surgery	
Italia	Chirurgia pediatrica	Chirurgia vascolare
Κύπρος	Χειρουργική Παιδών	Χειρουργική Αγγείων
Latvija	Bērnu ķirurģija	Asinsvadu ķirurģija
Lietuva	Vaikų chirurgija	Kraujagyslių chirurgija
Luxembourg	Chirurgie pédiatrique	Chirurgie vasculaire
Magyarország	Gyermeksebészet	Érsebészet
Malta	Kirurgija Pedjatrika	Kirurgija Vaskolari
Nederland		
Österreich	Kinderchirurgie	
Polska	Chirurgia dziecięca	Chirurgia naczyniowa
Portugal	Cirurgia pediátrica	Cirurgia vascular
Slovenija		Kardiovaskularna kirurgija
Slovensko	Detská chirurgia	Cievna chirurgia
Suomi/Finland	Lastenkirurgia/Barnkirurgi	Verisuonikirurgia/Kärlkirurgi
Sverige	Barn- och ungdomskirurgi	
United Kingdom	Paediatric surgery	

Дати на отмяна по смисъла на член 27, параграф 3:

(*) 1 януари 1983 г.

Страна	Кардиология Минимален срок на обучение: 4 години	Гастроентерология Минимален срок на обучение: 4 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien	Cardiologie	Gastro-entérologie/Gastroenterologie
Česká republika	Kardiologie	Gastroenterologie
Danmark	Kardiologi	Medicinsk gastroenterologi eller medicinske mavetarmsygdomme
Deutschland	Innere Medizin und Schwerpunkt Kardiologie	Innere Medizin und Schwerpunkt Gastroenterologie
Eesti	Kardioloogia	Gastroenteroloogia
Ελλάς	Καρδιολογία	Γαστρεντερολογία
España	Cardiología	Aparato digestivo
France	Pathologie cardio-vasculaire	Gastro-entérologie et hépatologie
Ireland	Cardiology	Gastro-enterology
Italia	Cardiologia	Gastroenterologia
Κύπρος	Καρδιολογία	Γαστρεντερολογία
Latvija	Kardioloģija	Gastroenteroloģija
Lietuva	Kardiologija	Gastroenterologija
Luxembourg	Cardiologie et angiologie	Gastro-enterologie
Magyarország	Kardiológia	Gasztroenterológia
Malta	Kardjoloġija	Gastroenteroloġija
Nederland	Cardiologie	Leer van maag-darm-leverziekten
Österreich		
Polska	Kardiologia	Gastrenterologia
Portugal	Cardiologia	Gastrenterologia
Slovenija		Gastroenterologija
Slovensko	Kardiológia	Gastroenterológia
Suomi/Finland	Kardiologia/Kardiologi	Gastroenterologia/Gastroenterologi
Sverige	Kardiologi	Medicinsk gastroenterologi och hepatologi
United Kingdom	Cardiology	Gastro-enterology

Страна	Ревматология Минимален срок на обучение: 4 години	Обща хематология Минимален срок на обучение: 3 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien	Rhumathologie/reumatologie	
Česká republika	Revmatologie	Hematologie a transfúzní lékařství
Danmark	Reumatologi	Hæmatologi eller blodsygdomme
Deutschland	Innere Medizin und Schwerpunkt Rheumatologie	Innere Medizin und Schwerpunkt Hämatologie und Onkologie
Eesti	Reumatoloogia	Hematoloogia
Ελλάς	Ρευματολογία	Αιματολογία
España	Reumatología	Hematología y hemoterapia
France	Rhumatologie	
Ireland	Rheumatology	Haematology (clinical and laboratory)
Italia	Reumatologia	Ematologia
Κύπρος	Ρευματολογία	Αιματολογία
Latvija	Reimatoloģija	Hematoloģija
Lietuva	Reumatologija	Hematologija
Luxembourg	Rhumatologie	Hématologie
Magyarország	Reumatológia	Haematológia
Malta	Rewmatoloģija	Ematoloģija
Nederland	Reumatologie	
Österreich		
Polska	Reumatologia	Hematologia
Portugal	Reumatologia	Imuno-hemoterapia
Slovenija		
Slovensko	Reumatológia	Hematológia a transfúziológia
Suomi/Finland	Reumatologia/Reumatologi	Kliininen hematologia/Klinisk hematologi
Sverige	Reumatologi	Hematologi
United Kingdom	Rheumatology	Haematology

Страна	Ендокринология Минимален срок на обучение: 3 години	Психотерапия Минимален срок на обучение: 3 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien		Médecine physique et réadaptation/Fysische geneeskunde en revalidatie
Česká republika	Endokrinologie	Rehabilitační a fyzikální medicína
Danmark	Medicinsk endokrinologi eller medicinske hormonsygdomme	
Deutschland	Innere Medizin und Schwerpunkt Endokrinologie und Diabetologie	Physikalische und Rehabilitative Medizin
Eesti	Endokrinoloogia	Taastusravi ja füsiaatria
Ελλάς	Ενδοκρινολογία	Φυσική Ιατρική και Αποκατάσταση
España	Endocrinología y nutrición	Medicina física y rehabilitación
France	Endocrinologie, maladies métaboliques	Rééducation et réadaptation fonctionnelles
Ireland	Endocrinology and diabetes mellitus	
Italia	Endocrinologia e malattie del ricambio	Medicina fisica e riabilitazione
Κύπρος	Ενδοκρινολογία	Φυσική Ιατρική και Αποκατάσταση
Latvija	Endokrinoloģija	Rehabilitoloģija Fiziskā rehabilitācija Fizikālā medicīna
Lietuva	Endokrinologija	Fizinė medicina ir reabilitacija
Luxembourg	Endocrinologie, maladies du métabolisme et de la nutrition	Rééducation et réadaptation fonctionnelles
Magyarország	Endokrinológia	Fizioterápia
Malta	Endokrinoloġija u Dijabete	
Nederland		Revalidatiegeneeskunde
Österreich		Physikalische Medizin
Polska	Endokrynologia	Rehabilitacja medyczna
Portugal	Endocrinologia	Fisiatria ou Medicina física e de reabilitação
Slovenija		Fizikalna in rehabilitacijska medicina
Slovensko	Endokrinológia	Fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia
Suomi/Finland	Endokrinologia/Endokrinologi	Fysiatria/Fysiatri
Sverige	Endokrina sjukdomar	Rehabiliteringsmedicin
United Kingdom	Endocrinology and diabetes mellitus	

Страна	Невропсихиатрия Минимален срок на обучение: 5 години	Дермато-венерология Минимален срок на обучение: 3 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien	Neuropsychiatrie (*)	Dermato-vénérologie/Dermato-venerologie
Česká republika		Dermatovenerologie
Danmark		Dermato-venerologi eller hud- og kønssygdomme
Deutschland	Nervenheilkunde (Neurologie und Psychiatrie)	Haut- und Geschlechtskrankheiten
Eesti		Dermatoveneroloogia
Ελλάς	Νευρολογία — Ψυχιατρική	Δερματολογία — Αφροδισιολογία
España		Dermatología médico-quirúrgica y venereología
France	Neuropsychiatrie (**)	Dermatologie et vénéréologie
Ireland		
Italia	Neuropsichiatria (***)	Dermatologia e venerologia
Κύπρος	Νευρολογία — Ψυχιατρική	Δερματολογία — Αφροδισιολογία
Latvija		Dermatoloģija un veneroloģija
Lietuva		Dermatovenerologija
Luxembourg	Neuropsychiatrie (****)	Dermato-vénérologie
Magyarország		Bőrgyógyászat
Malta		Dermato-venerejoġija
Nederland	Zenuw- en zielsziekten (*****)	Dermatologie en venerologie
Österreich	Neurologie und Psychiatrie	Haut- und Geschlechtskrankheiten
Polska		Dermatologia i wenerologia
Portugal		Dermatovenereologia
Slovenija		Dermatovenerologija
Slovensko	Neuropsychiatria	Dermatovenerológia
Suomi/Finland		Ihotaudit ja allergologia/Hudsjukdomar och allergologi
Sverige		Hud- och könssjukdomar
United Kingdom		

Дати на отмяна по смисъла на член 27, параграф 3:

(*) 1 август 1987 г. с изключение на лицата, които са започнали своето обучение преди тази дата

(**) 31 декември 1971 г.

(***) 31 октомври 1999 г.

(****) Повече не се издават удостоверения за професионална квалификация за обученията, започнали след 5 март 1982 г.

(*****) 9 юли 1984 г.

Страна	Радиология Минимален срок на обучение: 4 години	Детска психиатрия Минимален срок на обучение: 4 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien		Psychiatrie infanto-juvénile/Kinder- en jeugdpsychiatrie
Česká republika		Dětská a dorostová psychiatrie
Danmark		Børne- og ungdomspsykiatri
Deutschland	Radiologie	Kinder- und Jugendpsychiatrie und -psychotherapie
Eesti		
Ελλάς	Ακτινολογία — Ραδιολογία	Παιδοψυχιατρική
España	Electrorradiología	
France	Electro-radiologie (*)	Pédo-psychiatrie
Ireland	Radiology (**)	Child and adolescent psychiatry
Italia	Radiologia	Neuropsichiatria infantile
Κύπρος		Παιδοψυχιατρική
Latvija		Bērnu psihiatrija
Lietuva		Vaikų ir paauglių psichiatrija
Luxembourg	Électroradiologie (***)	Psychiatrie infantile
Magyarország	Radiológia	Gyermek-és ifjúságpszichiátria
Malta		
Nederland	Radiologie (****)	
Österreich	Radiologie	
Polska		Psychiatria dzieci i młodzieży
Portugal	Radiologia	Pedopsiquiatria
Slovenija		Otroška in mladostniška psihiatrija
Slovensko		Detská psychiatria
Suomi/Finland		Lastenpsykiatria/Barnpsykiatri
Sverige		Barn- och ungdomspsykiatri
United Kingdom		Child and adolescent psychiatry

Дати на отмяна по смисъла на член 27, параграф 3:

(*) 3 декември 1971 г.

(**) 31 октомври 1993 г.

(***) Повече не се издават удостоверения за професионална квалификация за обученията, започнали след 5 март 1982 г.

(****) 8 юли 1984 г.

Страна	Гериатрия Минимален срок на обучение: 4 години	Бъбречни заболявания Минимален срок на обучение: 4 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien		
Česká republika	Geriatricie	Nefrologie
Danmark	Geriatrici eller alderdommens sygdomme	Nefrologi eller medicinske nyresygdomme
Deutschland		Innere Medizin und Schwerpunkt Nephrologie
Eesti		Nefroloogia
Ελλάς		Νεφρολογία
España	Geriatría	Nefrología
France		Néphrologie
Ireland	Geriatric medicine	Nephrology
Italia	Geriatrica	Nefrologia
Κύπρος	Γηριατρική	Νεφρολογία
Latvija		Nefroloģija
Lietuva	Geriatrija	Nefrologija
Luxembourg	Gériatrie	Néphrologie
Magyarország	Geriatría	Nefrológia
Malta	Ġerjatrija	Nefroloġija
Nederland	Klinische geriatricie	
Österreich		
Polska	Geriatrica	Nefrologia
Portugal		Nefrologia
Slovenija		Nefrologija
Slovensko	Geriatrica	Nefrológia
Suomi/Finland	Geriatrica/Geriatrici	Nefrologia/Nefrologi
Sverige	Geriatrisk	Medicinska njursjukdomar (nefrologi)
United Kingdom	Geriatrics	Renal medicine

Страна	Заразни болести Минимален срок на обучение: 4 години	Социална медицина Минимален срок на обучение: 4 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien		
Česká republika	Infekční lékařství	Hygiēna a epidemiologie
Danmark	Infektionsmedicin	Samfundsmedicin
Deutschland		Öffentliches Gesundheitswesen
Eesti	Infektsioonhaigused	
Ελλάς		Κοινωνική Ιατρική
España		Medicina preventiva y salud pública
France		Santé publique et médecine sociale
Ireland	Infectious diseases	Public health medicine
Italia	Malattie infettive	Igiene e medicina preventiva
Κύπρος	Λοιμώδη Νοσήματα	Υγειονομία/Κοινωνική Ιατρική
Latvija	Infektologija	
Lietuva	Infektologija	
Luxembourg	Maladies contagieuses	Santé publique
Magyarország	Infektológia	Megelőző orvostan és népegészségtan
Malta	Mard Infettiv	Saħħa Pubblika
Nederland		Maatschappij en gezondheid
Österreich		Sozialmedizin
Polska	Choroby zakaźne	Zdrowie publiczne, epidemiologia
Portugal	Infeciologia	Saúde pública
Slovenija	Infektologija	Javno zdravje
Slovensko	Infektológia	Verejné zdravotníctvo
Suomi/Finland	Infektiosairaudet/Infektionssjukdomar	Terveystieteiden tutkimus/Hälsöförhållanden
Sverige	Infektionssjukdomar	Socialmedicin
United Kingdom	Infectious diseases	Public health medicine

Страна	Фармакология Минимален срок на обучение: 4 години	Трудова медицина Минимален срок на обучение: 4 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien		Médecine du travail/Arbeidsgeneeskunde
Česká republika	Klinická farmakologie	Pracovní lékařství
Danmark	Klinisk farmakologi	Arbejdsmedicin
Deutschland	Pharmakologie und Toxikologie	Arbeitsmedizin
Eesti		
Ελλάς		Ιατρική της Εργασίας
España	Farmacología clínica	Medicina del trabajo
France		Médecine du travail
Ireland	Clinical pharmacology and therapeutics	Occupational medicine
Italia	Farmacologia	Medicina del lavoro
Κύπρος		Ιατρική της Εργασίας
Latvija		Arodslimības
Lietuva		Darbo medicina
Luxembourg		Médecine du travail
Magyarország	Klinikai farmakológia	Foglalkozás-orvostan (üzemorvostan)
Malta	Farmakologija Klinika u t-Terapewtika	Medicina Okkupazzjonali
Nederland		— Arbeid en gezondheid, bedrijfsgeneeskunde — Arbeid en gezondheid, verzekeringsgeneeskunde
Österreich	Pharmakologie und Toxikologie	Arbeits- und Betriebsmedizin
Polska	Farmakologia kliniczna	Medycyna pracy
Portugal		Medicina do trabalho
Slovenija		Medicina dela, prometa in športa
Slovensko	Klinická farmakológia	Pracovné lekárstvo
Suomi/Finland	Kliininen farmakologia ja lääkehoito/Klinisk farmakologi och läkemedelsbehandling	Työterveyshuolto/Företagshälsövård
Sverige	Klinisk farmakologi	Yrkes- och miljömedicin
United Kingdom	Clinical pharmacology and therapeutics	Occupational medicine

Страна	Алергология Минимален срок на обучение: 3 години	Ядрена медицина Минимален срок на обучение: 4 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien		Médecine nucléaire/Nucleaire geneeskunde
Česká republika	Alergologie a klinická imunologie	Nukleární medicína
Danmark	Medicinsk allergologi eller medicinske overfølsomhedssygdomme	Klinisk fysiologi og nuklearmedicin
Deutschland		Nuklearmedizin
Eesti		
Ελλάς	Αλλεργιολογία	Πυρηνική Ιατρική
España	Alergología	Medicina nuclear
France		Médecine nucléaire
Ireland		
Italia	Allergologia ed immunologia clinica	Medicina nucleare
Κύπρος	Αλλεργιολογία	Πυρηνική Ιατρική
Latvija	Alergoloģija	
Lietuva	Alergologija ir klinikinė imunologija	
Luxembourg		Médecine nucléaire
Magyarország	Allergológia és klinikai immunológia	Nukleáris medicina (izotóp diagnosztika)
Malta		Medicina Nukleari
Nederland	Allergologie en inwendige geneeskunde	Nucleaire geneeskunde
Österreich		Nuklearmedizin
Polska	Alergologia	Medycyna nuklearna
Portugal	Imuno-alergologia	Medicina nuclear
Slovenija		Nuklearna medicina
Slovensko	Klinická imunológia a alergológia	Nukleárna medicína
Suomi/Finland		Kliininen fysiologia ja isotooppiäätiede/Klinisk fysiologi och nukleärmedicin
Sverige	Allergisjukdomar	Nukleärmedicin
United Kingdom		Nuclear medicine

Страна	Лицево-челюстна хирургия (basic medical training) Минимален срок на обучение: 5 години
	Наименование
Belgique/België/Belgien	
Česká republika	Maxilofaciální chirurgie
Danmark	
Deutschland	
Eesti	
Ελλάς	
España	Cirugía oral y maxilofacial
France	Chirurgie maxillo-faciale et stomatologie
Ireland	
Italia	Chirurgia maxillo-facciale
Κύπρος	
Latvija	Mutes, sejas un žokļu ķirurģija
Lietuva	Veido ir žandikaulių chirurgija
Luxembourg	Chirurgie maxillo-faciale
Magyarország	Szájsebészet
Malta	
Nederland	
Österreich	Mund- Kiefer- und Gesichtschirurgie
Polska	Chirurgia szczekowo-twarzowa
Portugal	Cirurgia maxilo-facial
Slovenija	Maxilofaciálna kirurgija
Slovensko	Maxilofaciálna chirurgia
Suomi/Finland	
Sverige	
United Kingdom	

Страна	Биохематология Минимален срок на обучение: 4 години
	Наименование
Belgique/België/Belgien	
Česká republika	
Danmark	Klinisk blodtypeserologi (*)
Deutschland	
Eesti	
Ελλάς	
España	
France	Hématologie
Ireland	
Italia	
Κύπρος	
Latvija	
Lietuva	
Luxembourg	Hématologie biologique
Magyarország	
Malta	
Nederland	
Österreich	
Polska	
Portugal	Hematologia clinica
Slovenija	
Slovensko	
Suomi/Finland	
Sverige	
United Kingdom	

Дати на отмяна по смисъла на член 27, параграф 3:

(*) 1 януари 1983 г., с изключение на лицата, които за започнали своето обучение преди тази дата и са го завършили преди края на 1988 г.

Страна	Дентална медицина Минимален срок на обучение: 3 години	Дерматология Минимален срок на обучение: 4 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien		
Česká republika		
Danmark		
Deutschland		
Eesti		
Ελλάς		
España	Estomatología	
France	Stomatologie	
Ireland		Dermatology
Italia	Odontostomatologia (*)	
Κύπρος		
Latvija		
Lietuva		
Luxembourg	Stomatologie	
Magyarország		
Malta		Dermatoloġija
Nederland		
Österreich		
Polska		
Portugal	Estomatologia	
Slovenija		
Slovensko		
Suomi/Finland		
Sverige		
United Kingdom		Dermatology

Дати на отмяна по смисъла на член 27, параграф 3:

(*) 31 декември 1994 г.

Страна	Венерология Минимален срок на обучение: 4 години	Тропическа медицина Минимален срок на обучение: 4 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien		
Česká republika		
Danmark		
Deutschland		
Eesti		
Ελλάς		
España		
France		
Ireland	Genito-urinary medicine	Tropical medicine
Italia		Medicina tropicale
Κύπρος		
Latvija		
Lietuva		
Luxembourg		
Magyarország		Trópusi betegségek
Malta	Medicina Uro-ġenitali	
Nederland		
Österreich		Spezifische Prophylaxe und Tropenhygiene
Polska		Medycyna transportu
Portugal		Medicina tropical
Slovenija		
Slovensko		Tropická medicína
Suomi/Finland		
Sverige		
United Kingdom	Genito-urinary medicine	Tropical medicine

Страна	Коремна хирургия Минимален срок на обучение: 5 години	Спешна медицина Минимален срок на обучение: 5 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien	Chirurgie abdominale/Heelkunde op het abdomen (*)	
Česká republika		Traumatologie Urgentní medicína
Danmark	Kirurgisk gastroenterologi eller kirurgiske mave- tarmsygdomme	
Deutschland	Visceralchirurgie	
Eesti		
Ελλάς		
España	Cirugía del aparato digestivo	
France	Chirurgie viscérale et digestive	
Ireland		Emergency medicine
Italia	Chirurgia dell'apparato digerente	
Κύπρος		
Latvija		
Lietuva	Abdominalinė chirurgija	
Luxembourg	Chirurgie gastro-entérologique	
Magyarország		Traumatológia
Malta		Medicina tal-Aċċidenti u l-Emerġenza
Nederland		
Österreich		
Polska		Medycyna ratunkowa
Portugal		
Slovenija	Abdominalna kirurgija	
Slovensko	Gastroenterologická chirurgia	Úrazová chirurgia Urgentná medicína
Suomi/Finland	Gastroenterologinen kirurgia/Gastroenterologisk kirurgi	
Sverige		
United Kingdom		Accident and emergency medicine

Дати на отмяна по смисъла на член 27, параграф 3:

(*) 1 януари 1983 г.

Страна	Клинична неврофизиология Минимален срок на обучение: 4 години	Дентална, орална и лицево-челюстна хирургия (базово обучение помедицина и дентална медицина) (*) Минимален срок на обучение: 4 години
	Наименование	Наименование
Belgique/België/Belgien		Stomatologie et chirurgie orale et maxillo-faciale/Stomatologie en mond-, kaak- en aangezichtschirurgie
Česká republika		
Danmark	Klinisk neurofysiologi	
Deutschland		Mund-, Kiefer- und Gesichtschirurgie
Eesti		
Ελλάς		
España	Neurofisiología clínica	
France		
Ireland	Clinical neurophysiology	Oral and maxillo-facial surgery
Italia		
Κύπρος		Στοματο-Γναθο-Προσωποχειρουργική
Latvija		
Lietuva		
Luxembourg		Chirurgie dentaire, orale et maxillo-faciale
Magyarország		Arc-állcsont-szájsebészet
Malta	Newrofizjoloġija Klinika	Kirurgija tal-ghadam tal-wiċċ
Nederland		
Österreich		
Polska		
Portugal		
Slovenija		
Slovensko		
Suomi/Finland	Kliininen neurofysiologia/Klinisk neurofysiologi	Suu- ja leukakirurgia/Oral och maxillofacial kirurgi
Sverige	Klinisk neurofysiologi	
United Kingdom	Clinical neurophysiology	Oral and maxillo-facial surgery

(*) Обучението, което завършва с удостоверения за професионална квалификация „специалист по дентална, орална и лицево-челюстна хирургия (базово обучение по медицина и дентална медицина), предполага завършване и валидиране на базовото обучение по медицина (член 24) и, в допълнение, завършване и валидиране на базовото обучение по дентална медицина (член 34).“

5.1.4. Удостоверения за професионална квалификация на общопрактикуващи лекари

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Професионално звание	Референтна дата
België/Belgique/Belgien	Ministerieel erkenningsbesluit van huisarts/Arrêté ministériel d'agrément de médecin généraliste	Huisarts/Médecin généraliste	31 декември 1994 г.
Česká republika	Diplom o specializaci „všeobecné lékařství“	Všeobecný lékař	1 май 2004 г.
Danmark	Tilladelse til at anvende betegnelsen alment praktiserende læge/Speciallæge i almen medicin	Almen praktiserende læge/Speciallæge i almen medicin	31 декември 1994 г.
Deutschland	Zeugnis über die spezifische Ausbildung in der Allgemeinmedizin	Facharzt/Fachärztin für Allgemeinmedizin	31 декември 1994 г.
Eesti	Diplom peremeditsiini erialal	Perearst	1 май 2004 г.
Ελλάς	Τίτλος ιατρικής ειδικότητας γενικής ιατρικής	Ιατρός με ειδικότητα γενικής ιατρικής	31 декември 1994 г.
España	Título de especialista en medicina familiar y comunitaria	Especialista en medicina familiar y comunitaria	31 декември 1994 г.
France	Diplôme d'Etat de docteur en médecine (avec document annexé attestant la formation spécifique en médecine générale)	Médecin qualifié en médecine générale	31 декември 1994 г.
Ireland	Certificate of specific qualifications in general medical practice	General medical practitioner	31 декември 1994 г.
Italia	Attestato di formazione specifica in medicina generale	Medico di medicina generale	31 декември 1994 г.
Κύπρος	Τίτλος Ειδικότητας Γενικής Ιατρικής	Ιατρός Γενικής Ιατρικής	1 май 2004 г.
Latvija	Ģimenes ārsta sertifikāts	Ģimenes (vispārējās prakses) ārsts	1 май 2004 г.
Lietuva	Šeimos gydytojo rezidentūros pažymėjimas	Šeimos medicinos gydytojas	1 май 2004 г.
Luxembourg	Diplôme de formation spécifique en médecine générale	Médecin généraliste	31 декември 1994 г.
Magyarország	Háziorvostan szakorvosa bizonyítvány	Háziorvostan szakorvosa	1 май 2004 г.
Malta	Tabib tal-familja	Medicina tal-familja	1 май 2004 г.
Nederland	Certificaat van inschrijving in het register van erkende huisartsen van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der geneeskunst	Huisarts	31 декември 1994 г.
Österreich	Arzt für Allgemeinmedizin	Arzt für Allgemeinmedizin	31 декември 1994 г.
Polska	Diplôme: Dyplom uzyskania tytułu specjalisty w dziedzinie medycyny rodzinnej	Specjalista w dziedzinie medycyny rodzinnej	1 май 2004 г.

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Професионално звание	Референтна дата
Portugal	Diploma do internato complementar de clínica geral	Assistente de clínica geral	31 декември 1994 г.
Slovenija	Potrdilo o opravljeni specializaciji iz družinske medicine	Specialist družinske medicine/ Specialistka družinske medicine	1 май 2004 г.
Slovensko	Diplom o špecializácii v odbore „všeobecné lekárstvo“	Všeobecný lekár	1 май 2004 г.
Suomi/Finland	Todistus lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta/Bevis om tilläggsutbildning av läkare i primärvård	Yleislääkäri/Allmänläkare	31 декември 1994 г.
Sverige	Bevis om kompetens som allmänpraktiserande läkare (Europaläkare) utfärdat av Socialstyrelsen	Allmänpraktiserande läkare (Europaläkare)	31 декември 1994 г.
United Kingdom	Certificate of prescribed/equivalent experience	General medical practitioner	31 декември 1994 г.

V.2. МЕДИЦИНСКИ СЕСТРИ С ОБЩ ПРОФИЛ

5.2.1. Учебна програма на медицинските сестри с общ профил

Курсът на обучение, след чието завършване се издава удостоверение за професионална квалификация на медицинските сестри с общ профил, се състои от следните две части:

A. Теоретично обучение

а) Сестрински грижи:

- същност и етика на професията
- общи принципи на здравето и на сестринските грижи
- принципи на сестринските грижи във връзка с:
  - обща и специална медицина;
  - обща и специална хирургия;
  - грижи за детето и педиатрия;
  - грижи за майката;
  - психично здраве и психиатрия;
  - грижи за старите хора и гериатрия.

б) Фундаментални науки:

- анатомия и физиология
- патология
- бактериология, вирусология и паразитология
- биофизика, биохимия и радиология
- диетология
- хигиена:
  - профилактика
  - здравна култура
- фармакология

в) Социални науки:

- социология
- психология
- принципи на администрацията
- принципи на преподаването
- социално и здравно законодателство
- правни аспекти на сестринските грижи

Б. Клинично обучение

- Сестрински грижи във връзка с:
  - обща и специална медицина
  - обща и специална хирургия
  - грижи за детето и педиатрия
  - грижи за майката
  - психично здраве и психиатрия
  - грижи за старите хора и гериатрия
  - полагане на сестрински грижи при домашни условия

Една или повече от тези дисциплини може да се преподава във връзка с другите дисциплини или заедно с тях.

Теоретичното обучение трябва да е така балансирано и съгласувано с клиничното обучение, че знанията и практическите умения, изброени в настоящето приложение, да могат да бъдат придобити по подходящ начин.

5.2.2. Удостоверения за професионална квалификация на медицински сестри с общ профил

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверението за квалификация	Професионално звание	Референтна дата
België/Belgique/ Belgien	<ul style="list-style-type: none"> — Diploma gegraduateerde verpleger/verpleegster/Diplôme d'infirmier(ère) gradué(e)Diplom eines (einer) graduierten Krankenpflegers (-pflegerin) — Diploma in de ziekenhuisverpleegkundeBrevet d'infirmier(ère) hospitalier(ère)/Brevet eines (einer) Krankenpflegers (-pflegerin) — Brevet van verpleegassistent(e)/Brevet d'hospitalier(ère)/Brevet einer Pflegeassistentin 	<ul style="list-style-type: none"> — De erkende opleidingsinstituten/ Les établissements d'enseignement reconnus/Die anerkannten Ausbildungsanstalten — De bevoegde Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap/Le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française/Der zuständige Prüfungsausschuß der Deutschsprachigen Gemeinschaft 	<ul style="list-style-type: none"> — Hospitalier(ère)/Verpleegassistent(e) — Infirmier(ère) hospitalier(ère)/Ziekenhuisverpleger(-verpleegster) 	29 юни 1979 г.
Česká republika	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diplom o ukončení studia ve studijním programu ošetrovatelství ve studijním oboru všeobecná sestra (bakalář, Bc.), accompanied by the following certificate: Vysvědčení o státní závěrečné zkoušce 2. Diplom o ukončení studia ve studijním oboru diplomovaná všeobecná sestra (diplomovaný specialista, DiS.), accompanied by the following certificate: Vysvědčení o absolutoriu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vysoká škola zřízená nebo uznaná státem 2. Vyšší odborná škola zřízená nebo uznaná státem 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Všeobecná sestra 2. Všeobecný ošetrovatel 	1 май 2004 г.
Danmark	Eksamensbevis efter gennemført sygeplejerskeuddannelse	Sygeplejeskole godkendt af Undervisningsministeriet	Sygeplejerske	29 юни 1979 г.
Deutschland	Zeugnis über die staatliche Prüfung in der Krankenpflege	Staatlicher Prüfungsausschuss	Gesundheits- und Krankenpflegerin/ Gesundheits- und Krankenpfleger	29 юни 1979 г.
Eesti	Diplom õe erialal	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tallinna Meditsiinikool 2. Tartu Meditsiinikool 3. Kohtla-Järve Meditsiinikool 	õde	1 май 2004 г.
Ελλάς	<ol style="list-style-type: none"> 1. Πτυχίο Νοσηλευτικής Παν/μίου Αθηνών 2. Πτυχίο Νοσηλευτικής Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) 3. Πτυχίο Αξιωματικών Νοσηλευτικής 4. Πτυχίο Αδελφών Νοσοκόμων πρώην Ανωτέρων Σχολών Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας 5. Πτυχίο Αδελφών Νοσοκόμων και Επισκεπτριών πρώην Ανωτέρων Σχολών Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας 6. Πτυχίο Τμήματος Νοσηλευτικής 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Πανεπιστήμιο Αθηνών 2. Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων 3. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας 4. Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας 5. Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας 6. ΚΑΤΕΕ Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων 	Διπλωματούχος ή πτυχιούχος νοσοκόμος, νοσηλεύτης ή νοσηλεύτρια	1 януари 1981 г.

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверението за квалификация	Професионално звание	Референтна дата
España	Título de Diplomado universitario en Enfermería	— Ministerio de Educación y Cultura — El rector de una universidad	Enfermero/a diplomado/a	1 януари 1986 г.
France	— Diplôme d'Etat d'infirmier(ère) — Diplôme d'Etat d'infirmier(ère) délivré en vertu du décret no 99-1147 du 29 décembre 1999	Le ministère de la santé	Infirmier(ère)	29 юни 1979 г.
Ireland	Certificate of Registered General Nurse	An Bord Altranais (The Nursing Board)	Registered General Nurse	29 юни 1979 г.
Italia	Diploma di infermiere professionale	Scuole riconosciute dallo Stato	Infermiere professionale	29 юни 1979 г.
Κύπρος	Δίπλωμα Γενικής Νοσηλευτικής	Νοσηλευτική Σχολή	Εγγεγραμμένος Νοσηλευτής	1 май 2004 г.
Latvija	1. Diploms par māsas kvalifikācijas iegūšanu 2. Māsas diploms	1. Māsu skolas 2. Universitātes tipa augstskola pamatojoties uz Valsts eksāmenu komisijas lēmumu	Māsa	1 май 2004 г.
Lietuva	1. Aukštojo mokslo diplomas, nurodantis suteiktą bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją 2. Aukštojo mokslo diplomas (neuniversitetinės studijos), nurodantis suteiktą bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją	1. Universitetas 2. Kolegija	Bendrosios praktikos slaugytojas	1 май 2004 г.
Luxembourg	— Diplôme d'Etat d'infirmier — Diplôme d'Etat d'infirmier hospitalier gradué	Ministère de l'éducation nationale, de la formation professionnelle et des sports	Infirmier	29 юни 1979 г.
Magyarország	1. Ápoló bizonyítvány 2. Diplomás ápoló oklevél 3. Egyetemi okleveles ápoló oklevél	1. Iskola 2. Egyetem/főiskola 3. Egyetem	Ápoló	1 май 2004 г.
Malta	Lawrja jew diploma fl-istudji tal-infermerija	Universitá ta' Malta	Infermier Registrat tal-Ewwel Livell	1 май 2004 г.
Nederland	1. Diploma's verpleger A, verpleegster A, verpleegkundige A 2. Diploma verpleegkundige MBOV (Middelbare Beroepsopleiding Verpleegkundige) 3. Diploma verpleegkundige HBOV (Hogere Beroepsopleiding Verpleegkundige) 4. Diploma beroepsonderwijs verpleegkundige — Kwalificatieniveau 4 5. Diploma hogere beroepsopleiding verpleegkundige — Kwalificatieniveau 5	1. Door een van overheidswege benoemde examencommissie 2. Door een van overheidswege benoemde examencommissie 3. Door een van overheidswege benoemde examencommissie 4. Door een van overheidswege aangewezen opleidingsinstelling 5. Door een van overheidswege aangewezen opleidingsinstelling	Verpleegkundige	29 юни 1979 г.

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверението за квалификация	Професионално звание	Референтна дата
Österreich	1. Diplom als „Diplomierte Gesundheits- und Krankenschwester, Diplomierter Gesundheits- und Krankenpfleger“ 2. Diplom als „Diplomierte Krankenschwester, Diplomierter Krankenpfleger“	1. Schule für allgemeine Gesundheits- und Krankenpflege 2. Allgemeine Krankenpflegeschule	— Diplomierte Krankenschwester — Diplomierter Krankenpfleger	1 януари 1994 г.
Polska	Dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku pielęgniarstwo z tytułem „magister pielęgniarstwa“	Instytucja prowadząca kształcenie na poziomie wyższym uznana przez właściwe władze (Higher educational institution recognised by the competent authorities)	Pielęgniarka	1 май 2004 г.
Portugal	1. Diploma do curso de enfermagem geral 2. Diploma/carta de curso de bacharelato em enfermagem 3. Carta de curso de licenciatura em enfermagem	1. Escolas de Enfermagem 2. Escolas Superiores de Enfermagem 3. Escolas Superiores de Enfermagem; Escolas Superiores de Saúde	Enfermeiro	1 януари 1986 г.
Slovenija	Diploma, s katero se podeljuje strokovni naslov „diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik“	1. Univerza 2. Visoka strokovna šola	Diplomirana medicinska sestra/ Diplomirani zdravstvenik	1 май 2004 г.
Slovensko	1. Vysokoškolský diplom o udelení akademického titulu „magister z ošetrovatelstva“ („Mgr.“) 2. Vysokoškolský diplom o udelení akademického titulu „bakalár z ošetrovatelstva“ („Bc.“) 3. Absolventský diplom v študijnom odbore diplomovaná všeobecná sestra	1. Vysoká škola 2. Vysoká škola 3. Stredná zdravotnícka škola	Sestra	1 май 2004 г.
Suomi/ Finland	1. Sairaanhoidajan tutkinto/ Sjukskötarexamen 2. Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto, sairaanhoidaja (AMK)/Yrkeshögskoleexamen inom hälsovård och det sociala området, sjukskötare (YH)	1. Terveystieteiden tutkimuskeskus/ Hälsovårdsläroanstalter 2. Ammattikorkeakoulu/ Yrkeshögskolor	Sairaanhoidaja/Sjukskötare	1 януари 1994 г.
Sverige	Sjukskötarskeexamen	Universitet eller högskola	Sjuksköterska	1 януари 1994 г.
United Kingdom	Statement of Registration as a Registered General Nurse in part 1 or part 12 of the register kept by the United Kingdom Central Council for Nursing, Midwifery and Health Visiting	Various	— State Registered Nurse — Registered General Nurse	29 юни 1979 г.

V.3. ЛЕКАР ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА

5.3.1 Учебна програма за обучение на лекари по дентална медицина

Учебната програма, която води до получаване на удостоверение за професионална квалификация по дентална медицина включва като минимум изброените по-долу дисциплини. Една или повече от тези дисциплини може да се преподава във връзка с другите дисциплини или заедно с тях.

<p>А. Основни дисциплини</p> <ul style="list-style-type: none"> — химия — физика — биология 	<p>Б. Медико-биологични и общомедицински дисциплини</p> <ul style="list-style-type: none"> — анатомия — ембриология — хистология, включително и цитология — физиология — биохимия (или физиологична химия) — патология — обща патология — фармакология — микробиология — хигиена — профилактика и епидемиология — рентгенология — физиотерапия — обща хирургия — обща медицина, включително и педиатрия — оториноларингология — дерматология и венерология — обща психология — психопатология — невропатология — анестезиология 	<p>В. Специални дисциплини по дентална медицина</p> <ul style="list-style-type: none"> — протетична стоматология — материалознание и оборудване — консервативно зъболечение — превантивна стоматология — анестезия и болкоуспокояващи средства — специална хирургия — специална патология — клинична практика — детска дентална медицина — ортодонтия — пародонтология — стоматологична рентгенология — дъвкателна функция — професионална организация, професионална етика и законодателство — социални аспекти на практиката на денталната медицина.
--	---	---

5.3.2. Удостоверения за базова професионална квалификация на лекари по дентална медицина

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Свидетелство, което придружава удостоверението	Професионално звание	Референтна дата
België/Belgique/Belgien	Diploma van tandarts/Diplôme licencié en science dentaire	— De universiteiten/Les universités — De bevoegde Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap/Le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française		Licentiaat in de tandheelkunde/ Licencié en science dentaire	28 януари 1980 г.
Česká republika	Diplom o ukončení studia ve studijním programu zubní lékařství (doktor)	Lékařská fakulta univerzity v České republice	Vysvědčení o státní rigorózní zkoušce	Zubní lékař	1 май 2004 г.
Danmark	Bevis for tandlægeeksamen (odontologisk kandidateksamen)	Tandlægehøjskolerne, Sundhedsvidenskabeligt universitetsfakultet	Autorisation som tandlæge, udstedt af Sundhedsstyrelsen	Tandlæge	28 януари 1980 г.

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Свидетелство, което придружава удостоверението	Професионално звание	Референтна дата
Deutschland	Zeugnis über die Zahnärztliche Prüfung	Zuständige Behörden		Zahnarzt	28 януари 1980 г.
Eesti	Diplom hambaarstiteaduse õppekava läbimise kohta	Tartu Ülikool		Hambaarst	1 май 2004 г.
Ελλάς	Πτυχίο Οδοντιατρικής	Πανεπιστήμιο		Οδοντίατρος ή χειρουργός οδοντίατρος	1 януари 1981 г.
España	Título de Licenciado en Odontología	El rector de una universidad		Licenciado en odontología	1 януари 1986 г.
France	Diplôme d'Etat de docteur en chirurgie dentaire	Universités		Chirurgien-dentiste	28 януари 1980 г.
Ireland	— Bachelor in Dental Science (B.Dent.Sc.) — Bachelor of Dental Surgery (BDS) — Licentiate in Dental Surgery (LDS)	— Universities — Royal College of Surgeons in Ireland		— Dentist — Dental practitioner — Dental surgeon	28 януари 1980 г.
Italia	Diploma di laurea in Odontoiatria e Protesi Dentaria	Università	Diploma di abilitazione all'esercizio della professione di odontoiatra	Odontoiatra	28 януари 1980 г.
Κύπρος	Πιστοποιητικό Εγγραφής Οδοντίατρου	Οδοντιατρικό Συμβούλιο		Οδοντίατρος	1 май 2004 г.
Latvija	Zobārsta diploms	Universitātes augstskola tipa	Rezidenta diploms par zobārsta pēcdiploma izglītības programmas pabeigšanu, ko izsniedz universitātes tipa augstskola un „Sertifikāts“ — kompetentas iestādes izsniegts dokuments, kas apliecina, ka persona ir nokārtojusi sertifikācijas eksāmenu zobārstniecībā	Zobārsts	1 май 2004 г.
Lietuva	Aukštojo mokslo diplomas, nurodantis suteiktą gydytojo odontologo kvalifikaciją	Universitetas	Internatūros pažymėjimas, nurodantis suteiktą gydytojo odontologo profesinę kvalifikaciją	Gydytojas odontologas	1 май 2004 г.
Luxembourg	Diplôme d'Etat de docteur en médecine dentaire	Jury d'examen d'Etat		Médecin-dentiste	28 януари 1980 г.
Magyarország	Fogorvos oklevél (doctor medicinae dentariae, röv.: dr. med. dent.)	Egyetem		Fogorvos	1 май 2004 г.

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Свидетелство, което придружава удостоверението	Професионално звание	Референтна дата
Malta	Lawrja fil- Kirurgija Dentali	Universitá ta Malta		Kirurgu Dentali	1 май 2004 г.
Nederland	Universitair getuigschrift van een met goed gevolg afgelegd tandartsexamen	Faculteit Tandheelkunde		Tandarts	28 януари 1980 г.
Österreich	Bescheid über die Verleihung des akademischen Grades „Doktor der Zahnheilkunde“	Medizinische Fakultät der Universität		Zahnarzt	1 януари 1994 г.
Polska	Dyplom ukończenia studiów wyższych z tytułem „lekarz dentysta“	1. Akademia Medyczna, 2. Uniwersytet Medyczny, 3. Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego	Lekarsko — Dentystyczny Egzamin Państwowy	Lekarz dentysta	1 май 2004 г.
Portugal	Carta de curso de licenciatura em medicina dentária	— Faculdades — Institutos Superiores		Médico dentista	1 януари 1986 г.
Slovenija	Diploma, s katero se podeljuje strokovni naslov „doktor dentalne medicine/doktorica dentalne medicine“	— Univerza	Potrdilo o opravljenem strokovnem izpitu za poklic zobozdravnik/zobozdravnica	Doktor dentalne medicine/Doktorica dentalne medicine	1 май 2004 г.
Slovensko	Vysokoškolský diplom o udelení akademického titulu „doktor zubného lekárstva“ („MDDr.“)	— Vysoká škola		Zubný lekár	1 май 2004 г.
Suomi/ Finland	Hammaslääketieteen lisen-siaatin tutkinto/Odontologie licentiatexamen	— Helsingin yliopisto/Helsingfors universitet — Oulun yliopisto — Turun yliopisto	Terveysturvakeskuksen päätös käytännön palvelun hyväksymisestä/Beslut av Rättskyddscentralen för hälsovården om godkännande av praktisk tjänstgöring	Hammaslääkäri/Tandläkare	1 януари 1994 г.
Sverige	Tandläkarexamen	— Universitetet i Umeå — Universitetet i Göteborg — Karolinska Institutet — Malmö Högskola	Endast för examensbevis som erhållits före den 1 juli 1995, ett utbildningsbevis som utfärdats av Socialstyrelsen	Tandläkare	1 януари 1994 г.
United Kingdom	— Bachelor of Dental Surgery (BDS or B.Ch.D.) — Licentiate in Dental Surgery	— Universities — Royal Colleges		— Dentist — Dental practitioner — Dental surgeon	28 януари 1980 г.

5.3.3. Удостоверения за професионална квалификация на лекари по дентална медицина-специалисти

Ортодонтия			
Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Референтна дата
België/Belgique/Belgien	Titre professionnel particulier de dentiste spécialiste en orthodontie/Bijzondere beroepstitel van tandarts specialist in de orthodontie	Ministre de la Santé publique/Minister bevoegd voor Volksgezondheid	27 януари 2005 г.
Danmark	Bevis for tilladelse til at betegne sig som specialtandlæge i ortodonti	Sundhedsstyrelsen	28 януари 1980 г.
Deutschland	Fachzahnärztliche Anerkennung für Kieferorthopädie;	Landes Zahnärztekammer	28 януари 1980 г.
Eesti	Residentuuri lõputunnistus ortodontia erialal	Tartu Ülikool	1 май 2004 г.
Ελλάς	Τίτλος Οδοντιατρικής ειδικότητας της Ορθοδοντικής	— Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση — Νομαρχία	1 януари 1981 г.
France	Titre de spécialiste en orthodontie	Conseil National de l'Ordre des chirurgiens dentistes	28 януари 1980 г.
Ireland	Certificate of specialist dentist in orthodontics	Competent authority recognised for this purpose by the competent minister	28 януари 1980 г.
Italia	Diploma di specialista in Ortognatodonzia	Università	21 май 2005 г.
Κύπρος	Πιστοποιητικό Αναγνώρισης του Ειδικού Οδοντιάτρου στην Ορθοδοντική	Οδοντιατρικό Συμβούλιο	1 май 2004 г.
Latvija	„Sertifikāts“ — kompetentas iestādes izsniegts dokuments, kas apliecina, ka persona ir nokārtojusi sertifikācijas eksāmenu ortodontijā	Latvijas Ārstu biedrība	1 май 2004 г.
Lietuva	Rezidentūros pažymėjimas, nurodantis suteiktą gydytojo ortodonto profesinę kvalifikaciją	Universitetas	1 май 2004 г.
Magyarország	Fogszabályozás szakorvosa bizonyítvány	Az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium illetékes testülete	1 май 2004 г.
Malta	Ċertifikat ta' speċjalista dentali fl-Ortodonzja	Kumitat ta' Approvazzjoni dwar Speċjalisti	1 май 2004 г.
Nederland	Bewijs van inschrijving als orthodontist in het Specialistenregister	Specialisten Registratie Commissie (SRC) van de Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheekunde	28 януари 1980 г.
Polska	Dyplom uzyskania tytułu specjalisty w dziedzinie ortodoncji	Centrum Egzaminów Medycznych	1 май 2004 г.
Slovenija	Potrnilo o opravljenem specialističnem izpitu iz čeljustne in zobne ortopedije	1. Ministrstvo za zdravje 2. Zdravniška zbornica Slovenije	1 май 2004 г.
Suomi/Finland	Erikoishammaslääkäarin tutkinto, hampaiston oikomishoito/Specialtand-läkarexamen, tandreglering	— Helsingin yliopisto/Helsingfors universitet — Oulun yliopisto — Turun yliopisto	1 януари 1994 г.
Sverige	Bevis om specialistkompetens i tandreglering	Socialstyrelsen	1 януари 1994 г.
United Kingdom	Certificate of Completion of specialist training in orthodontics	Competent authority recognised for this purpose	28 януари 1980 г.

Орална хирургия

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Референтна дата
Danmark	Bevis for tilladelse til at betegne sig som specialtandlæge i hospitalsodontologi	Sundhedsstyrelsen	28 януари 1980 г.
Deutschland	Fachzahnärztliche Anerkennung für Oralchirurgie/Mundchirurgie	Landes Zahnärztekammer	28 януари 1980 г.
Ελλάς	Τίτλος Οδοντιατρικής ειδικότητας της Γναθοχειρουργικής (до 31 декември 2002)	— Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση — Νομαρχία	1 януари 2003 г.
Ireland	Certificate of specialist dentist in oral surgery	Competent authority recognised for this purpose by the competent minister	28 януари 1980 г.
Italia	Diploma di specialista in Chirurgia Orale	Università	21 май 2005 г.
Κύπρος	Πιστοποιητικό Αναγνώρισης του Ειδικού Οδοντίατρου στην Στοματική Χειρουργική	Οδοντιατρικό Συμβούλιο	1 май 2004 г.
Lietuva	Rezidentūros pažymėjimas, nurodantis suteiktą burnos chirurgo profesinę kvalifikaciją	Universitetas	1 май 2004 г.
Magyarország	Dento-alveoláris sebészet szakorvosa bizonyítvány	Az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium illetékes testülete	1 май 2004 г.
Malta	Ċertifikat ta' speċjalista dentali fil-Kirurgija tal-halq	Kumitat ta' Approvazzjoni dwar Speċjalisti	1 май 2004 г.
Nederland	Bewijs van inschrijving als kaakchirurg in het Specialistenregister	Specialisten Registratie Commissie (SRC) van de Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheekkunde	28 януари 1980 г.
Polska	Dyplom uzyskania tytułu specjalisty w dziedzinie chirurgii stomatologicznej	Centrum Egzaminów Medycznych	1 май 2004 г.
Slovenija	Potrdilo o opravljenem specialističnem izpitu iz oralne kirurgije	1. Ministrstvo za zdravje 2. Zdravniška zbornica Slovenije	1 май 2004 г.
Suomi/Finland	Erikoishammaslääkäarin tutkinto, suu- ja leuka-kirurgia/Specialtandläkar-examen, oral och maxillofacial kirurgi	— Helsingin yliopisto/Helsingfors universitet — Oulun yliopisto — Turun yliopisto	1 януари 1994 г.
Sverige	Bevis om specialist-kompetens i tandsystemets kirurgiska sjukdomar	Socialstyrelsen	1 януари 1994 г.
United Kingdom	Certificate of completion of specialist training in oral surgery	Competent authority recognised for this purpose	28 януари 1980 г.

V.4. ВЕТЕРИНАРЕН ЛЕКАР

5.4.1. Учебна програма за ветеринарни лекари

Учебната програма за получаване на удостоверение професионална квалификация по ветеринарна медицина включва като минимум изброените по-долу дисциплини.

Преподаването на една или повече от тези дисциплини може да представлява част от други курсове или да е свързано с тях.

А. Основни дисциплини:

- физика
- химия
- биология на животните
- биология на растенията
- биоматематика

Б. Специални дисциплини:

а) Фундаментални науки:

- анатомия (включително хистология и ембриология)
- физиология
- биохимия
- генетика
- фармакология
- фармация
- токсикология
- микробиология
- имунология
- епидемиология
- професионална етика.

б) Клинични науки:

- акушерство
- патология (включително патоанатомия)
- паразитология
- клинична медицина и хирургия (включително анестезиология)
- клинични лекции за различните домашни животни, птици и други животински видове
- профилактика
- рентгенология
- репродукция и репродуктивни нарушения
- обществено ветеринарно дело и обществено здраве
- ветеринарно законодателство и съдебна медицина
- лечение
- пропедевтика

в) Животновъдство:

- животновъдство
- хранене на животните
- агрономство
- икономика на селското стопанство
- отглеждане на животни
- ветеринарна хигиена
- етология и закрила на животните.

г) Хигиена на храните:

- проверка и контрол на храните за животни или на храните от животински произход
- хигиена и технология на храните
- практика (включително практически стаж в клиники и хранително-вкусови предприятия)

Практическите занятия могат да се провеждат под формата на практически стаж, ако той включва работа на пълен работен ден под прекия контрол на компетентните органи и не надхвърля шест месеца от общата продължителност на петгодишния курс на обучение.

Съотношението между теоретичната и практическата подготовка е балансирано и съгласувано, така че познанията и опитът да могат да бъдат придобити по начин, който да осигури възможност на ветеринарните лекари да изпълняват всички свои задължения.

5.4.2. Удостоверения за професионална квалификация на ветеринарни лекари

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Свидетелство, което придружава удостоверението	Референтна дата
België/Belgique/ Belgien	Diploma van dierenarts/Diplôme de docteur en médecine vétérinaire	— De universiteiten/Les universités — De bevoegde Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap/Le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française		21 декември 1980 г.

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Свидетелство, което придружава удостоверението	Референтна дата
Česká republika	— Diplom o ukončení studia ve studijním programu veterinární lékařství (doktor veterinární medicíny, MVDr.) — Diplom o ukončení studia ve studijním programu veterinární hygiena a ekologie (doktor veterinární medicíny, MVDr.)	Veterinární fakulta univerzity v České republice		1 май 2004 г.
Danmark	Bevis for bestået kandidateksamen i veterinærvidenskab	Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole		21 декември 1980 г.
Deutschland	Zeugnis über das Ergebnis des Dritten Abschnitts der Tierärztlichen Prüfung und das Gesamtergebnis der Tierärztlichen Prüfung	Der Vorsitzende des Prüfungsausschusses für die Tierärztliche Prüfung einer Universität oder Hochschule		21 декември 1980 г.
Eesti	Diplom: täitnud veterinaarmeditsiini õppekava	Eesti Põllumajandusülikool		1 май 2004 г.
Ελλάς	Πτυχίο Κτηνιατρικής	Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας		1 януари 1981 г.
España	Título de Licenciado en Veterinaria	— Ministerio de Educación y Cultura — El rector de una universidad		1 януари 1986 г.
France	Diplôme d'Etat de docteur vétérinaire			21 декември 1980 г.
Ireland	— Diploma of Bachelor in/of Veterinary Medicine (MVB) — Diploma of Membership of the Royal College of Veterinary Surgeons (MRCVS)			21 декември 1980 г.
Italia	Diploma di laurea in medicina veterinaria	Università	Diploma di abilitazione all'esercizio della medicina veterinaria	1 януари 1985 г.
Κύπρος	Πιστοποιητικό Εγγραφής Κτηνιάτρου	Κτηνιατρικό Συμβούλιο		1 май 2004 г.
Latvija	Veterinārārsta diploms	Latvijas Lauksaimniecības Universitāte		1 май 2004 г.
Lietuva	Aukštojo mokslo diplomas (veterinarijos gydytojo (DVM))	Lietuvos Veterinarijos Akademija		1 май 2004 г.

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Свидетелство, което придружава удостоверението	Референтна дата
Luxembourg	Diplôme d'Etat de docteur en médecine vétérinaire	Jury d'examen d'Etat		21 декември 1980 г.
Magyarország	Állatorvos doktor oklevél — dr. med. vet.	Szent István Egyetem Állatorvostudományi Kar		1 май 2004 г.
Malta	Liċenzja ta' Kirurgu Veterinarju	Kunsill tal-Kirurgji Veterinarji		1 май 2004 г.
Nederland	Getuigschrift van met goed gevolg afgelegd diergeneeskundig/veeartsenijkundig examen			21 декември 1980 г.
Österreich	— Diplom-Tierarzt — Magister medicinae veterinariae	Universität	— Doktor der Veterinärmedizin — Doctor medicinae veterinariae — Fachtierarzt	1 януари 1994 г.
Polska	Dyplom lekarza weterynarii	1. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie 2. Akademia Rolnicza we Wrocławiu 3. Akademia Rolnicza w Lublinie 4. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie		1 май 2004 г.
Portugal	Carta de curso de licenciatura em medicina veterinária	Universidade		1 януари 1986 г.
Slovenija	Diploma, s katero se podeljuje strokovni naslov „doktor veterinarske medicine/doktorica veterinarske medicine“	Univerza	Spričevalo o opravljenem državnem izpitu s področja veterinarstva	1 май 2004 г.
Slovensko	Vysokoškolský diplom o udelení akademického titulu „doktor veterinarskej medicíny“ („MVDr.“)	Univerzita veterinárskeho lekárstva		1 май 2004 г.
Suomi/Finland	Eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinto/Veterinärmedicinelicentiatexamen	Helsingin yliopisto/Helsingfors universitet		1 януари 1994 г.
Sverige	Veterinärexamen	Sveriges Lantbruksuniversitet		1 януари 1994 г.
United Kingdom	1. Bachelor of Veterinary Science (BVSc) 2. Bachelor of Veterinary Science (BVSc) 3. Bachelor of Veterinary Medicine (BvetMB) 4. Bachelor of Veterinary Medicine and Surgery (BVM&S) 5. Bachelor of Veterinary Medicine and Surgery (BVM&S) 6. Bachelor of Veterinary Medicine (BvetMed)	1. University of Bristol 2. University of Liverpool 3. University of Cambridge 4. University of Edinburgh 5. University of Glasgow 6. University of London		21 декември 1980 г.

V.5. АКУШЕРКА

5.5.1. Програма за обучение на акушерки (видове обучение I и II)

Програмата за обучение за придобиване на удостоверения за професионална квалификация по акушерство включва следните две части:

А. Теоретично и техническо обучение

а) Основни дисциплини — основи на анатомията и физиологията — основи на патологията — основи на бактериологията, вирусологията и паразитологията — основи на биофизиката, биохимията и радиологията — педиатрия, по-специално при новородените деца — хигиена, здравно възпитание, профилактика, ранна диагностика — хранене и диететика, по-специално храненето при жената, новороденото и кърмачето — основи на социологията и проблеми на социалната медицина — основи на фармакологията — психология — принципи и методи на преподаване — здравно и социално законодателство и здравна организация — професионална етика и професионално законодателство — сексуално възпитание и семейно планиране — юридическа защита на майката и детето	б) Специални дисциплини, свързани с акушерската професия — анатомия и физиология — ембриология и развитие на плода — бременност, раждане и следродилен период — акушеро-гинекологична патология — подготовка за раждането и майчинството, включително и психологичните аспекти — подготовка за раждането (включително познаване и използване на акушерско оборудване) — обезболяване, анестезиология и реанимация — физиология и патология на новороденото — грижи и наблюдение на новороденото — психологични и социални фактори

Б. Практическо и клинично обучение

Това обучение се извършва под съответен контрол:

- Женски консултации, включващи минимум 100 пренатални прегледа.
- Наблюдение и грижи за минимум 40 родилки.
- Провеждане от обучаващия се на минимум 40 раждания; когато тази бройка не може да бъде достигната поради липса на родилки, тя може да се сведе до минимум 30, при условие че обучаващият присъства и на 30 други раждания.
- Активно участие в едно или две седалищни раждания. Когато това не е възможно поради липса на седалищни раждания, практиката може да се проведе в симулативна обстановка.
- Извършване на епизиотомия и последващо зашиване. Подготовката включва теоретично обучение и клинична практика. Практиката по зашиване включва зашиване на рана след епизиотомия и перинеално разкъсване. Това може да се проведе и в симулативна обстановка, ако е абсолютно необходимо.
- Наблюдение и грижи за 40 жени, които са в риска при бременността или раждането, или след раждането.
- Наблюдение и грижи (включително преглед) на минимум 100 родилки и здрави новородени.
- Наблюдение и грижи за новородени деца, които изискват специални грижи, включително родени преди или след термина деца, както и за новородени с телло под нормалното или новородени с увреждания.
- Грижа за жени с патологични случаи в областта на гинекологията и акушерството.
- Въведение в медицинските и хирургични грижи. Въведението включва както теоретично, така и практическо обучение.

Теоретичната и практическата подготовка (част А от програмата за обучение) е балансирана и съгласувана с клиничното обучение (част Б от същата програма), така че познанията и опитът, посочени в настоящото приложение, да могат да бъдат придобити по приемлив начин.

Клиничното обучение е под формата на практическо обучение, под ръководството на специалист, в болнични отделения или в други здравни служби, одобрени от компетентните органи. Студентите по акушерство участват в дейностите на съответните отделения, като част от обучението, доколкото доколкото тези дейности допринасят за обучението им. Преподават им се отговорностите, включени в дейностите на акушерките.

5.5.2. Удостоверения за професионална квалификация на акушерки

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Професионално звание	Референтна дата
België/Belgique/ Belgien	Diploma van vroedvrouw/Diplôme d'accoucheuse	— De erkende opleidingsinstututen/ Les établissements d'enseignement — De bevoegde Examen- commissie van de Vlaamse Gemeenschap/Le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française	Vroedvrouw/Accoucheuse	23 януари 1983 г.
Česká republika	1. Diplom o ukončení studia ve studijním programu ošetrovatelství ve studijním oboru porodní asistentka (bakalář, Bc.) — Vysvědčení o státní závěrečné zkoušce 2. Diplom o ukončení studia ve studijním oboru diplomovaná porodní asistentka (diplomovaný specialista, DiS.) — Vysvědčení o absolutoriu	1. Vysoká škola zřízená nebo uznaná státem 2. Vyšší odborná škola zřízená nebo uznaná státem	Porodní asistentka/porodní asistent	1 май 2004 г.
Danmark	Bevis for bestået jordemodereksamen	Danmarks jordemoderskole	Jordemoder	23 януари 1983 г.
Deutschland	Zeugnis über die staatliche Prüfung für Hebammen und Entbindungspfleger	Staatlicher Prüfungsausschuss	— Hebamme — Entbindungspfleger	23 януари 1983 г.
Eesti	Diplom ämmaemandaerialal	1. Tallinna Meditsiinikool 2. Tartu Meditsiinikool	— Ämmaemand	1 май 2004 г.
Ελλάς	1. Πτυχίο Τμήματος Μαιευτικής Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) 2. Πτυχίο του Τμήματος Μαιών της Ανωτέρας Σχολής Στελεχών Υγείας και Κοινων. Πρόνοιας (ΚΑΤΕΕ) 3. Πτυχίο Μαιας Ανωτέρας Σχολής Μαιών	1. Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) 2. ΚΑΤΕΕ Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων 3. Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας	— Μαία — Μαιευτής	23 януари 1983 г.
España	— Título de Matrona — Título de Asistente obstétrico (matrona) — Título de Enfermería obstétrica-ginecológica	Ministerio de Educación y Cultura	— Matrona — Asistente obstétrico	1 януари 1986 г.
France	Diplôme de sage-femme	L'Etat	Sage-femme	23 януари 1983 г.
Ireland	Certificate in Midwifery	An Board Altranais	Midwife	23 януари 1983 г.
Italia	Diploma d'ostetrica	Scuole riconosciute dallo Stato	Ostetrica	23 януари 1983 г.

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Професионално звание	Референтна дата
Κύπρος	Δίπλωμα στο μεταβασικό πρόγραμμα Μαιευτικής	Νοσηλευτική Σχολή	Εγγεγραμμένη Μαία	1 май 2004 г.
Latvija	Diploms par vecmātes kvalifikācijas iegūšanu	Māsu skolas	Vecmāte	1 май 2004 г.
Lietuva	<p>1. Aukštojo mokslo diplomas, nurodantis suteiktą bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją, ir profesinės kvalifikacijos pažymėjimas, nurodantis suteiktą akušerio profesinę kvalifikaciją — Pažymėjimas, liudijantis profesinę praktiką akušerijoje</p> <p>2. Aukštojo mokslo diplomas (neuniversitetinės studijos), nurodantis suteiktą bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją, ir profesinės kvalifikacijos pažymėjimas, nurodantis suteiktą akušerio profesinę kvalifikaciją — Pažymėjimas, liudijantis profesinę praktiką akušerijoje</p> <p>3. Aukštojo mokslo diplomas (neuniversitetinės studijos), nurodantis suteiktą akušerio profesinę kvalifikaciją</p>	<p>1. Universitetas</p> <p>2. Kolegija</p> <p>3. Kolegija</p>	Akušeris	1 май 2004 г.
Luxembourg	Diplôme de sage-femme	Ministère de l'éducation nationale, de la formation professionnelle et des sports	Sage-femme	23 януари 1983 г.
Magyarország	Szülésznő bizonyítvány	Iskola/főiskola	Szülésznő	1 май 2004 г.
Malta	Lawrja jew diploma fl- Istudji tal-Qwiebel	Universita „ta' Malta“	Qabla	1 май 2004 г.
Nederland	Diploma van verloskundige	Door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport erkende opleidings-instellingen	Verloskundige	23 януари 1983 г.
Österreich	Hebammen-Diplom	— Hebammenakademie — Bundeshebammenlehranstalt	Hebamme	1 януари 1994 г.
Polska	Dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku położnictwo z tytułem „magister położnictwa“	Institucja prowadząca kształcenie na poziomie wyższym uznana przez właściwe władze (висше учебно заведение, акредитирано от компетентните власти)	Położna	1 май 2004 г.
Portugal	<p>1. Diploma de enfermeiro especialista em enfermagem de saúde materna e obstétrica</p> <p>2. Diploma/carta de curso de estudos superiores especializados em enfermagem de saúde materna e obstétrica</p> <p>3. Diploma (do curso de pós-licenciatura) de especialização em enfermagem de saúde materna e obstétrica</p>	<p>1. Ecolas de Enfermagem</p> <p>2. Escolas Superiores de Enfermagem</p> <p>3. — Escolas Superiores de Enfermagem — Escolas Superiores de Saúde</p>	Enfermeiro especialista em enfermagem de saúde materna e obstétrica	1 януари 1986 г.

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Професионално звание	Референтна дата
Slovenija	Diploma, s katero se podeljuje strokovni naslov „diplomirana babica/diplomirani babičar“	1. Univerza 2. Visoka strokovna šola	diplomirana babica/diplomirani babičar	1 май 2004 г.
Slovensko	1. Vysokoškolský diplom o udelení akademického titulu „bakalár z pôrodnej asistencie“ („Bc.“) 2. Absolventský diplom v študijnom odbore diplomovaná pôrodná asistentka	1. Vysoká škola 2. Stredná zdravotnícka škola	Pôrodná asistentka	1 май 2004 г.
Suomi/Finland	1. Kätilön tutkinto/ barnmorskeexamen 2. Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto, kätilö (AMK)/yrkeshögskoleexamen inom hälsovård och det sociala området, barnmorska (YH)	1. Terveystieteiden tutkimuskeskukset/hälsövärdsläroanstalter 2. Ammattikorkeakoulut/ Yrkeshögskolor	Kätilö/Barnmorska	1 януари 1994 г.
Sverige	Barnmorskeexamen	Universitet eller högskola	Barnmorska	1 януари 1994 г.
United Kingdom	Statement of registration as a Midwife on part 10 of the register kept by the United Kingdom Central Council for Nursing, Midwifery and Health visiting	Various	Midwife	23 януари 1983 г.

V.6. ФАРМАЦЕВТ

5.6.1. Курс на обучение за фармацевти

- биология на растенията и животните
- физика
- обща и неорганична химия
- органична химия
- аналитична химия
- фармацевтична химия, включително и анализ на медицински продукти
- обща и приложна биохимия (медицинска)
- анатомия и физиология; медицинска терминология
- микробиология
- фармакология и фармакотерапия
- фармацевтични технологии
- токсикология
- фармакогнозия
- законодателство и професионална етика, ако е необходимо.

При определяне съотношението между теоретичното и практическото обучение по всяка дисциплина се отдава достатъчно значение на теорията с оглед да се запази академичният характер на обучението.

5.6.2. Удостоверения за професионална квалификация на фармацевти

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Свидетелство, което придружава дипломата	Референтна дата
België/Belgique/Belgien	Diploma van apotheker/Diplôme de pharmaciens	— De universiteiten/Les universités — De bevoegde Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap/Le Jury compétent d'enseignement de la Communauté française		1 октомври 1987 г.
Česká republika	Diplom o ukončení studia ve studijním programu farmacie (magistr, Mgr.)	Farmaceutická fakulta univerzity v České republice	Vysvědčení o státní závěrečné zkoušce	1 май 2004 г.
Danmark	Bevis for bestået farmaceutisk kandidatexamen	Danmarks Farmaceutiske Højskole		1 октомври 1987 г.
Deutschland	Zeugnis über die Staatliche Pharmazeutische Prüfung	Zuständige Behörden		1 октомври 1987 г.
Eesti	Diplom proviisori õppekava läbimisest	Tartu Ülikool		1 май 2004 г.
Ελλάς	Άδεια άσκησης φαρμακευτικού επαγγέλματος	Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση		1 октомври 1987 г.
España	Título de Licenciado en Farmacia	— Ministerio de Educación y Cultura — El rector de una universidad		1 октомври 1987 г.
France	— Diplôme d'Etat de pharmacien — Diplôme d'Etat de docteur en pharmacie	Universités		1 октомври 1987 г.
Ireland	Certificate of Registered Pharmaceutical Chemist			1 октомври 1987 г.
Italia	Diploma o certificato di abilitazione all'esercizio della professione di farmacista ottenuto in seguito ad un esame di Stato	Università		1 ноември 1993 г.
Κύπρος	Πιστοποιητικό Εγγραφής Φαρμακοποιού	Συμβούλιο Φαρμακευτικής		1 май 2004 г.
Latvija	Farmaceita diploms	Universitātes tipa augstskola		1 май 2004 г.
Lietuva	Aukštojo mokslo diplomas, nurodantis suteiktą vaistininko profesinę kvalifikaciją	Universitetas		1 май 2004 г.

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Свидетелство, което придружава дипломата	Референтна дата
Luxembourg	Diplôme d'Etat de pharmacien	Jury d'examen d'Etat + visa du ministre de l'éducation nationale		1 октомври 1987 г.
Magyarország	Okleveles gyógyszerész oklevél (magister pharmaciae, röv: mag. Pharm)	EG Egyetem		1 май 2004 г.
Malta	Lawrja fil-farmacija	Universita „ta' Malta“		1 май 2004 г.
Nederland	Getuigschrift van met goed gevolg afgelegd apothekersexamen	Faculteit Farmacie		1 октомври 1987 г.
Österreich	Staatliches Apothekerdiplom	Bundesministerium für Arbeit, Gesundheit und Soziales		1 октомври 1994 г.
Polska	Dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku farmacja z tytułem magistra	1. Akademia Medyczna 2. Uniwersytet Medyczny 3. Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego		1 май 2004 г.
Portugal	Carta de curso de licenciatura em Ciências Farmacêuticas	Universidades		1 октомври 1987 г.
Slovenija	Diploma, s katero se podeljuje strokovni naziv „magister farmacije/magistra farmacije“	Univerza	Potrdilo o opravljenem strokovnem izpitu za poklic magister farmacije/magistra farmacije	1 май 2004 г.
Slovensko	Vysokoškolský diplom o udelení akademického titulu „magister farmácie“ („Mgr.“)	Vysoká škola		1 май 2004 г.
Suomi/Finland	Proviisorin tutkinto/ Provisorexamen	— Helsingin yliopisto/Helsingfors universitet — Kuopion yliopisto		1 октомври 1994 г.
Sverige	Apotekarexamen	Uppsala universitet		1 октомври 1994 г.
United Kingdom	Certificate of Registered Pharmaceutical Chemist			1 октомври 1987 г.

V. 7. АРХИТЕКТ

5.7.1. Удостоверения за професионална квалификация на архитекти, признати съгласно член 46

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Свидетелство, което придружава удостоверението	Референтна академична година
België Belgique Belgien	<ol style="list-style-type: none"> 1. Architect/Architecte 2. Architect/Architecte 3. Architect 4. Architect/Architecte 5. Architect/Architecte 6. Burgelijke ingenieur-architect <ol style="list-style-type: none"> 1. Architecte/Architect 2. Architecte/Architect 3. Architect 4. Architecte/Architect 5. Architecte/Architect 6. Ingénieur-civil architecte 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nationale hogescholen voor architectuur 2. Hogere-architectuur-instituten 3. Provinciaal Hoger Instituut voor Architectuur te Hasselt 4. Koninklijke Academies voor Schone Kunsten 5. Sint-Lucasscholen 6. Faculteiten Toegepaste Wetenschappen van de Universiteiten 6. „Faculté Polytechnique“ van Mons <ol style="list-style-type: none"> 1. Ecoles nationales supérieures d'architecture 2. Instituts supérieurs d'architecture 3. Ecole provinciale supérieure d'architecture de Hasselt 4. Académies royales des Beaux-Arts 5. Ecoles Saint-Luc 6. Facultés des sciences appliquées des universités 6. Faculté polytechnique de Mons 		1988/1989
Danmark	Arkitekt cand. arch.	<ul style="list-style-type: none"> — Kunstakademiets Arkitektskole i København — Arkitektskolen i Århus 		1988/1989
Deutschland	<p>Diplom-Ingenieur, Diplom-Ingenieur Univ.</p> <p>Diplom-Ingenieur, Diplom-Ingenieur FH</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Universitäten (Architektur/Hochbau) — Technische Hochschulen (Architektur/Hochbau) — Technische Universitäten (Architektur/Hochbau) — Universitäten-Gesamthochschulen (Architektur/Hochbau) — Hochschulen für bildende Künste — Hochschulen für Künste — Fachhochschulen (Architektur/Hochbau) ⁽¹⁾ — Universitäten-Gesamthochschulen (Architektur/Hochbau) bei entsprechenden Fachhochschulstudiengängen 		1988/1989
		<p>(¹) Diese Diplome sind je nach Dauer der durch sie abgeschlossenen Ausbildung gemäß Artikel 47 Absatz 1 anzuerkennen.</p>		

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Свидетелство, което придружава удостоверението	Референтна академична година
Ελλάς	Δίπλωμα αρχιτέκτονα — μηχανικού	<ul style="list-style-type: none"> — Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ), τμήμα αρχιτεκτόνων — μηχανικών — Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), τμήμα αρχιτεκτόνων — μηχανικών της Πολυτεχνικής σχολής 	Βεβαίωση που χορηγεί το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ) και η οποία επιτρέπει την άσκηση δραστηριοτήτων στον τομέα της αρχιτεκτονικής	1988/1989
España	Título oficial de arquitecto	<p>Rectores de las universidades enumeradas a continuación:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Universidad Politécnica de Cataluña, Escuelas Técnicas Superiores de Arquitectura de Barcelona o del Vallès; — Universidad Politécnica de Madrid, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Madrid; — Universidad Politécnica de Las Palmas, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Las Palmas; — Universidad Politécnica de Valencia, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Valencia; — Universidad de Sevilla, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Sevilla; — Universidad de Valladolid, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Valladolid; — Universidad de Santiago de Compostela, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de La Coruña; — Universidad del País Vasco, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de San Sebastián; — Universidad de Navarra, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Pamplona; — Universidad de Alcalá de Henares, Escuela Politécnica de Alcalá de Henares; — Universidad Alfonso X El Sabio, Centro Politécnico Superior de Villanueva de la Cañada; — Universidad de Alicante, Escuela Politécnica Superior de Alicante; — Universidad Europea de Madrid; — Universidad de Cataluña, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Barcelona; — Universidad Ramón Llull, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de La Salle; — Universidad S.E.K. de Segovia, Centro de Estudios Integrados de Arquitectura de Segovia; — Universidad de Granada, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Granada. 		1988/1989 1999/2000 1999/2000 1997/1998 1998/1999 1999/2000 1998/1999 1999/2000 1994/1995

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Свидетелство, което придружава удостоверението	Референтна академична година
France	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diplôme d'architecte DPLG, y compris dans le cadre de la formation professionnelle continue et de la promotion sociale. 2. Diplôme d'architecte ESA 3. Diplôme d'architecte ENSAIS 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Le ministre chargé de l'architecture 2. Ecole spéciale d'architecture de Paris 3. Ecole nationale supérieure des arts et industries de Strasbourg, section architecture 		1988/1989
Ireland	<ol style="list-style-type: none"> 1. Degree of Bachelor of Architecture (B.Arch. NUI) 2. Degree of Bachelor of Architecture (B.Arch.) (Previously, until 2002 - Degree standard diploma in architecture (Dip. Arch)) 3. Certificate of associateship (ARIAI) 4. Certificate of membership (MRIA) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. National University of Ireland to architecture graduates of University College Dublin 2. Dublin Institute of Technology, Bolton Street, Dublin (College of Technology, Bolton Street, Dublin) 3. Royal Institute of Architects of Ireland 4. Royal Institute of Architects of Ireland 		1988/1989
Italia	<p>— Laurea in architettura</p> <p>— Laurea in ingegneria edile — architettura</p>	<p>— Università di Camerino</p> <p>— Università di Catania — Sede di Siracusa</p> <p>— Università di Chieti</p> <p>— Università di Ferrara</p> <p>— Università di Firenze</p> <p>— Università di Genova</p> <p>— Università di Napoli Federico II</p> <p>— Università di Napoli II</p> <p>— Università di Palermo</p> <p>— Università di Parma</p> <p>— Università di Reggio Calabria</p> <p>— Università di Roma „La Sapienza“</p> <p>— Università di Roma III</p> <p>— Università di Trieste</p> <p>— Politecnico di Bari</p> <p>— Politecnico di Milano</p> <p>— Politecnico di Torino</p> <p>— Istituto universitario di architettura di Venezia</p> <p>— Università dell'Aquila</p> <p>— Università di Pavia</p> <p>— Università di Roma „La Sapienza“</p>	<p>Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente</p> <p>Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente</p>	<p>1988/1989</p> <p>1998/1999</p>

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Свидетелство, което придружава удостоверението	Референтна академична година
	<p>— Laurea specialistica in ingegneria edile — architettura</p> <p>— Laurea specialistica quinquennale in Architettura</p> <p>— Laurea specialistica quinquennale in Architettura</p> <p>— Laurea specialistica quinquennale in Architettura</p> <p>— Laurea specialistica in Architettura</p>	<p>— Università dell'Aquila</p> <p>— Università di Pavia</p> <p>— Università di Roma „La Sapienza“</p> <p>— Università di Ancona</p> <p>— Università di Basilicata — Potenza</p> <p>— Università di Pisa</p> <p>— Università di Bologna</p> <p>— Università di Catania</p> <p>— Università di Genova</p> <p>— Università di Palermo</p> <p>— Università di Napoli Federico II</p> <p>— Università di Roma — Tor Vergata</p> <p>— Università di Trento</p> <p>— Politecnico di Bari</p> <p>— Politecnico di Milano</p> <p>— Prima Facoltà di Architettura dell'Università di Roma „La Sapienza“</p> <p>— Università di Ferrara</p> <p>— Università di Genova</p> <p>— Università di Palermo</p> <p>— Politecnico di Milano</p> <p>— Politecnico di Bari</p> <p>— Università di Roma III</p> <p>— Università di Firenze</p> <p>— Università di Napoli II</p> <p>— Politecnico di Milano II</p>	<p>Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente</p> <p>Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente</p> <p>Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente</p> <p>Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente</p> <p>Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente</p>	<p>2003/2004</p> <p>1998/1999</p> <p>1999/2000</p> <p>2003/2004</p> <p>2004/2005</p>
Nederland	<p>1. Het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde doctoraal examen van de studierichting bouwkunde, afstudeerrichting architectuur</p> <p>2. Het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde doctoraal examen van de studierichting bouwkunde, differentiatie architectuur en urbanistiek</p>	<p>1. Technische Universiteit te Delft</p> <p>2. Technische Universiteit te Eindhoven</p>	<p>Verklaring van de Stichting Bureau Architectenregister die bevestigt dat de opleiding voldoet aan de normen van artikel 46.</p>	<p>1988/1989</p>

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Свидетелство, което придружава удостоверението	Референтна академична година
	<p>3. Het getuigschrift hoger beroepsonderwijs, op grond van het met goed gevolg afgelegde examen verbonden aan de opleiding van de tweede fase voor beroepen op het terrein van de architectuur, afgegeven door de betrokken examencommissies van respectievelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> — de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten te Amsterdam — de Hogeschool Rotterdam en omstreken te Rotterdam — de Hogeschool Katholieke Leergangen te Tilburg — de Hogeschool voor de Kunsten te Arnhem — de Rijkshogeschool Groningen te Groningen — de Hogeschool Maastricht te Maastricht 			
Österreich	<p>1. Diplom-Ingenieur, Dipl.-Ing.</p> <p>2. Diplom-Ingenieur, Dipl.-Ing.</p> <p>3. Diplom-Ingenieur, Dipl.-Ing.</p> <p>4. Magister der Architektur, Magister architecturae, Mag. Arch.</p> <p>5. Magister der Architektur, Magister architecturae, Mag. Arch.</p> <p>6. Magister der Architektur, Magister architecturae, Mag. Arch.</p>	<p>1. Technische Universität Graz (Erzherzog-Johann-Universität Graz)</p> <p>2. Technische Universität Wien</p> <p>3. Universität Innsbruck (Leopold-Franzens-Universität Innsbruck)</p> <p>4. Hochschule für Angewandte Kunst in Wien</p> <p>5. Akademie der Bildenden Künste in Wien</p> <p>6. Hochschule für künstlerische und industrielle Gestaltung in Linz</p>		1998/1999
Portugal	<p>Carta de curso de licenciatura em Arquitectura</p> <p>Para os cursos iniciados a partir do ano académico de 1991/92</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Faculdade de arquitectura da Universidade técnica de Lisboa — Faculdade de arquitectura da Universidade do Porto — Escola Superior Artística do Porto — Faculdade de Arquitectura e Artes da Universidade Lusíada do Porto 		1988/1989 1991/1992
Suomi/ Finland	<p>Arkkitehdin tutkinto/Arkitektexamen</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Teknillinen korkeakoulu/ Tekniska högskolan (Helsinki) — Tampereen teknillinen korkeakoulu/Tammerfors tekniska högskola — Oulun yliopisto/Uleåborgs universitet 		1998/1999
Sverige	<p>Arkitektexamen</p>	<p>Chalmers Tekniska Högskola AB Kungliga Tekniska Högskolan Lunds Universitet</p>		1998/1999

Страна	Удостоверение за професионална квалификация	Орган, който издава удостоверенията за професионална квалификация	Свидетелство, което придружава удостоверението	Референтна академична година
United Kingdom	1. Diplomas in architecture 2. Degrees in architecture 3. Final examination 4. Examination in architecture 5. Examination Part II	1. — Universities — Colleges of Art — Schools of Art 2. Universities 3. Architectural Association 4. Royal College of Art 5. Royal Institute of British Architects	Certificate of architectural education, issued by the Architects Registration Board. The diploma and degree courses in architecture of the universities, schools and colleges of art should have met the requisite threshold standards as laid down in Article 46 of this Directive and in <i>Criteria for validation</i> published by the Validation Panel of the Royal Institute of British Architects and the Architects Registration Board. EU nationals who possess the Royal Institute of British Architects Part I and Part II certificates, which are recognised by ARB as the competent authority, are eligible. Also EU nationals who do not possess the ARB-recognised Part I and Part II certificates will be eligible for the Certificate of Architectural Education if they can satisfy the Board that their standard and length of education has met the requisite threshold standards of Article 46 of this Directive and of the <i>Criteria for validation</i> .	1988/1989

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

Придобити права, приложими към професиите, които подлежат на признаване въз основа на координирането на минималните квалификационни изисквания

6. Удостоверения за професионални квалификации на архитекти, които се ползват от правата, придобити съгласно чл. 49, параграф 1

Страна	Удостоверения за професионални квалификации	Референтна академична година
België/Belgique/ Belgien	<ul style="list-style-type: none"> — дипломите, издавани от висшите национални училища по архитектура или от висшите институти по архитектура (architecte — architect) — дипломите, издавани от висшето провинциално училище по архитектура в Хаселт (architect) — дипломите, издавани от кралските академии по изобразително изкуство (architecte — architect) — дипломите, издавани от „écoles Saint-Luc“ (architecte — architect) — университетските дипломи по строителство, придружени от свидетелство за учебна практика, което е издадено от професионалното сдружение на архитектите и дава право на притежаване на професионалното звание архитект (architecte — architect) — дипломите по архитектура, издавани от централната или от държавната комисия по архитектура (architecte — architect) — дипломите за строителен архитект и за инженер-архитект, издавани от факултетите по приложни науки в университетите и от Политехническия факултет в Монс (ingenieur—architecte, ingénieur—architect) 	1987/1988
Česká republika	<ul style="list-style-type: none"> — дипломи, издавани от факултетите на „České vysoké učení technické“ (Чешки технически университет в Прага): <ul style="list-style-type: none"> „Vysoká škola architektury a pozemního stavitelství“ (Факултет по архитектура и строителство) (до 1951 г.), „Fakulta architektury a pozemního stavitelství“ (Факултет по архитектура и строителство) (от 1951 г. до 1960 г.), „Fakulta stavební“ (Факултет по строителство) (от 1960 г.) по специалностите: строителство и конструкции; строителство, конструкции и архитектура; архитектура (включително градоустройствено планиране и планиране на земеползването), промишлено и гражданско строителство, или по програмата за обучение по гражданско строителство за обучение по строителство и архитектура, по дисциплините: архитектура, градоустройствено планиране и планиране на земеползването, или в учебните програми по: архитектура и градоустройствено планиране по специалностите: архитектура, теория на архитектурното проектиране, планиране на градоустройството и планиране на земеползването, история на архитектурата и възстановяване на исторически паметници, или архитектура и строителство, — дипломите, издавани от „Vysoká škola technická Dr. Edvarda Beneše“ (до 1951 г.), по специалностите архитектурата и строителство; — дипломи, издавани от „Vysoká škola stavitelství v Brně“ (от 1951 г. до 1956 г.), по специалностите архитектура и строителство; — дипломите, издавани от „Vysoké učení technické v Brně“, от „Fakulta architektury“ (Факултет по архитектура) (от 1956 г.) по специалностите архитектура и градоустройствено планиране или „Fakulta stavební“ (Факултет по гражданско строителство) (от 1956 г.) по специалността строителството; — дипломите, издавани от „Vysoká škola báňská — Technická univerzita Ostrava“, „Fakulta stavební“ (Факултет по гражданско строителство) (от 1997 г.) по специалностите конструкции и архитектурата или по специалността строителство; — дипломите, издавани от „Technická univerzita v Liberci“, „Fakulta architektury“ (Факултет по архитектура) (от 1994 г.) по учебните програми по архитектура и градоустройствено планиране по специалността архитектура; — дипломите, издавани от „Akademie výtvarných umění v Praze“ по програмата за изящни изкуства по специалността архитектурно проектиране; — дипломите, издавани от „Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze“ по програмата за изящни изкуства по специалността архитектура; — свидетелство за правоспособност, издавано от „Česká komora architektů“ без упоменаване на специалността или по специалността строителство. 	2006/2007

Страна	Удостоверения за професионални квалификации	Референтна академична година
Danmark	<ul style="list-style-type: none"> — дипломите, издавани от националните училища по архитектура в Копенхаген и Аархус (arkitekt) — свидетелство за вписване, издавано от Комисията на архитектите в съответствие със закон № 202 от 28 май 1975 г. (registret arkitekt) — дипломите, издавани от висшите училища по строителство (bygningskonstrutor), придружени от свидетелство на компетентните органи, удостоверяващо, че лицето е издържало изпит по специалността, който се състои от оценка на изготвени проекти, които са изпълнени от кандидатата по време на най-малко шестгодишно ефективно практикуване на дейностите, предвидени в член 48 на настоящата директива 	1987/1988
Deutschland	<ul style="list-style-type: none"> — дипломите, издавани от висшите училища по изящни изкуства (Dipl.-Ing., Architekt (HfbK)) — дипломите, издавани от факултетите по архитектура (Architektur/Hochbau) на „Technische Hochschulen“, на техническите университети, доколкото тези училища са включени в Gesamthochschulen (Dipl.-Ing. и други последващи наименования на тези дипломи) — дипломите, издавани от факултетите по архитектура (Architektur/Hochbau) на Fachhochschulen, доколкото тези училища са включени в Gesamthochschulen, от факултетите по архитектура (Architektur/Hochbau) на „Gesamthochschulen“, придружени, когато образованието е под четири години, но включва най-малкото три години, от свидетелство за професионален стаж във Федерална република Германия в продължение на четири години, издадено от професионалното сдружение в съответствие с член 47, параграф 1, втора алинея (Ingenieur grad. и други последващи наименования на тези дипломи) — дипломите (Prüfungszeugnisse), издадени преди 1 януари 1973 г. от факултетите по архитектура на Ingenieurschulen и на Werkkunstschulen, придружени от свидетелство от компетентните власти, което удостоверява, че заинтересованото лице е издържало изпит за професионална квалификация, който се състои от оценка на изготвени проекти, които са изпълнени от кандидатата по време на най-малко шестгодишно ефективно практикуване на дейностите, предвидени в член 48 на настоящата директива 	1987/1988
Eesti	<ul style="list-style-type: none"> — diplom arhitektuuri erialal, väljastatud Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuri teaduskonna poolt alates 1996. aastast (диплома по архитектура, издавана от Факултета по архитектура на Естонската академия по изкуствата от 1996 г.), väljastatud Tallinna Kunstiülikooli poolt 1989-1995 (издавана от Талинския университет по изкуствата 1989—1995 г.), väljastatud Eesti NSV Riikliku Kunstiinstituudi poolt 1951—1988 (издавана от Държавния институт по изкуства на на Естонската ССР през 1951—1988 г.) 	2006/2007
Ελλάς	<ul style="list-style-type: none"> — дипломите за инженер-архитект, издавани от Metsovion Polytechnion в Атина, придружени от свидетелство, издадено от Техническата камара на Гърция, което дава право да се упражняват дейности в областта на архитектурата — дипломите за инженер-архитект, издавани от Aristotelion Panepistimion в Солун, придружени от свидетелство, издадено от Техническата камара на Гърция, което дава право да се упражняват дейности в областта на архитектурата — дипломите за инженер по гражданско строителство, издавани от Metsovion Polytechnion в Атина, придружени от свидетелство, издадено от Техническата камара на Гърция, което дава право да се упражняват дейности в областта на архитектурата — дипломите за инженер по гражданско строителство, издавани от Aristotelion Panepistimion в Солун, придружени от свидетелство, издадено от Техническата камара на Гърция, което дава право да се упражняват дейности в областта на архитектурата — дипломите за инженер по гражданско строителство, издавани от Panepistimion Thrakis, придружени от свидетелство, издадено от Техническата камара на Гърция, което дава право да се упражняват дейности в областта на архитектурата — дипломите за инженер по гражданско строителство, издавани от Panepistimion Patron, придружени от свидетелство, издадено от Техническата камара на Гърция, което дава право да се упражняват дейности в областта на архитектурата 	1987/1988
España	<ul style="list-style-type: none"> — удостоверение за професионална квалификация на архитект (título oficial de arquitecto) издавано от Министерството на образованието и науката или от университетите 	1987/1988

Страна	Удостоверения за професионални квалификации	Референтна академична година
France	<ul style="list-style-type: none"> — дипломите за дипломиран от правителството архитект, издавани до 1959 г. от Министерството на образованието, а след тази дата — от Министерството по културните въпроси (architecte DPLG) — дипломите, издавани от „Ecole speciale d'architecture“ (architecte DESA) — дипломите, издавани след 1955 г. от архитектурния отдел на Ecole nationale superieure des arts et industrie в Страсбург (бившото Ecole nationale d'ingenieurs в Страсбург) (architecte ENSAIS) 	1987/1988
Ireland	<ul style="list-style-type: none"> — степента „Bachelor of Architecture“, присвоена от „National University of Ireland“ (B. Arch. N.U.I.) на завършилите архитектура в „University College“, Дъблин — университетската диплома по архитектура, издавана от „College of Technology“, Bolton Street, Дъблин (Diplom. Arch.) — удостоверението за асоцииран член на „Royal Institute of Architects of Ireland“ (A.R.I.A.I.) — удостоверението за член на „Royal Institute of Architects of Ireland“ (M.R.I.A.I.) 	1987/1988
Italia	<ul style="list-style-type: none"> — дипломите за „laurea in architettura“, издавани от университетите, политехническите институти и висшите институти по архитектура във Венеция и Реджо-Калабрия, придружени от диплома, която дава право на независимо упражняване на професията архитект, издавана от министъра на образованието, след като кандидатът е положил успешно държавен изпит за независимо упражняване на професията архитект пред компетентна комисия (dott. Architetto) — дипломите за „laurea in ingegneria“ по строителство, издавани от университетите и политехническите институти, придружени от диплома, която дава право на независимо упражняване на професията архитект, издавана от министъра на образованието, след като кандидатът е положил успешно държавен изпит за независимо упражняване на професията архитект пред компетентна комисия (dott. Ing. Architetto или dott. Ing. In ingegneria civile) 	1987/1988
Κύπρος	<ul style="list-style-type: none"> — Βεβαίωση Εγγράφης στο Μητρώο Αρχιτεκτόνων που εκδίδεται από το Επιστημονικό και Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (Свидетелство за вписване в Регистъра на архитектите, издавано от Научно-техническата камара на Кипър (ΕΤΕΚ)) 	2006/2007
Latvija	<ul style="list-style-type: none"> — „Arhitekta diploms“ ko izsniegusi Latvijas Valsts Universitātes Inženiercēlniecības fakultātes Arhitektūras nodaļa līdz 1958.gadam, Rīgas Politehniskā Institūta Ceļniecības fakultātes Arhitektūras nodaļa no 1958.gada līdz 1991.gadam, Rīgas Tehniskās Universitātes Arhitektūras fakultāte kopš 1991. gada, un „Arhitekta prakses sertifikāts“, ko izsniedz Latvijas Arhitektu savienība („диплома за архитект“ издавана от Катедрата по архитектура на Факултета по строителство на Латвийския държавен университет до 1958 г., от Катедрата по архитектура на Факултета по строителство на Политехническият институт в Рига 1958—1991 г., от Факултет по архитектура на Техническият университет в Рига от 1991 и 1992 г., и свидетелство за вписване от Сдружението на архитектите в Латвия) 	2006/2007
Lietuva	<ul style="list-style-type: none"> — дипломите за инженер-архитект/архитект, издавани от Kauno politechnikos institutas до 1969 г. (inžinierius architektas/architektas) — дипломи за архитект/бакалавър по архитектура/магистър по архитектура, издавани от Vilnius inžinerinis statybos institutas до 1990 г., Vilniaus technikos universitetas до 1996 г., Vilnius Gedimino technikos universitetas от 1996 г. (architektas/architektūros bakalauras/architektūros magistras) — дипломите за специалист, който е завършил пълния курс по архитектура/бакалавър по архитектура/магистър по архитектура, издавани от LTSR Valstybinis dailės institutas до 1990; Vilniaus dailės akademija до 1990 (architektūros kursas/architektūros bakalauras/architektūros magistras) — дипломите за бакалавър по архитектура/магистър по архитектура, издавани от Kauno technologijos universitetas от 1997 (architektūros bakalauras/architektūros magistras) — всички тези дипломи трябва да бъдат придружени от свидетелство, издадено от Атестационната комисия, което удостоверява правото на упражняване на дейност в областта на архитектурата (сертифициран архитект/Atestuotas architektas) 	2006/2007

Страна	Удостоверения за професионални квалификации	Референтна академична година
Magyarország	<ul style="list-style-type: none"> — дипломата „okleveles építészmérnök“ (диплома по архитектура, магистър по архитектура), издавана от университети — дипломата „okleveles építész tervező művész“ (диплома за магистър по архитектура и строителство), издавана от университети 	2006/2007
Malta	<ul style="list-style-type: none"> — Perit: Lawrja ta' Perit издавана от Universita' ta' Malta, която дава право на вписване като Perit 	2006/2007
Nederland	<ul style="list-style-type: none"> — свидетелството, удостоверяващо успешното полагане на изпит за образователно-квалификационна степен по архитектура, издавано от архитектурните отдели на техническите колежи в Делфт или в Айндховен (bouwkunding ingenieur) — дипломите, издавани от признатите от държавата академии по архитектура (architect) — дипломите, издавани до 1971 г. от бившите колежи по архитектура (Hoger Bouwkunstonderricht) (architect HBO) — дипломите, издавани до 1970 г. от бившите колежи по архитектура (Vorttgezet Bouwkunstonderricht) (architect VBO) — свидетелството, удостоверяващо успешното полагане на изпит, проведен от съвета на архитектите на „Bond van Nederlandse Architecten“ (Съюз на холандските архитекти, BNA) (architect) — дипломата от Stichting Instituut voor Architectuur (Фондация „Институт по архитектура“) (IVA), издавана след завършване на курса, организиран от тази фондация, с продължителност най-малко четири години (architect), придружена от свидетелство на компетентните власти, което удостоверява, че заинтересованото лице е издържало изпит за професионална квалификация, който се състои от оценка на изготвени проекти, които са изпълнени от кандидатата по време на най-малко шестогодишно ефективно практикуване на дейностите, предвидени в член 44 на настоящата директива — свидетелство, издавано от компетентните органи, което удостоверява, че преди 5 август 1985 г. заинтересованото лице е положило успешно изпит за „kandidaat in de bouwkunde“, проведен от техническите колежи в Делфт или в Айндховен, и че в продължение на период не по-малък от пет години, непосредствено предшестващ посочената дата, е упражнявало дейности на архитект, чието естество и значение гарантират, че според утвърдените в Холандия критерии то е достатъчно компетентно да упражнява тези дейности (architect) — свидетелство, издавано от компетентните органи единствено на лицата, навършили четиридесет години преди 5 август 1985 г., което удостоверява, че в продължение на период не по-малък от пет години, непосредствено предшестващи посочената дата, заинтересованото лице е упражнявало дейности на архитект, чието естество и значение гарантират, че според утвърдените в Холандия критерии то е достатъчно компетентно да упражнява тези дейности (architect) — посочените в седмо и осмо тире свидетелства не се признават, считано от датата на влизане в сила на закони и правилници за достъп до дейностите на архитект и тяхното упражняване под професионалното звание архитект в Холандия, доколкото по силата на посочените разпоредби тези свидетелства не дават достъп до тези дейности под посоченото професионално звание 	1987/1988
Österreich	<ul style="list-style-type: none"> — дипломите, издавани от техническите университети във Виена и Грац и Университета в Инсбрук, Факултета по строителство („Bauingenieurwesen“) и архитектура („Architektur“), по специалностите архитектура, строителното инженерство („Bauingenieurwesen“), строителство („Hochbau“) и „Wirtschaftsingenieurwesen — Bauwesen“) — дипломите, издавани от Университета за „Bodenkultur“ по специалността „Kulturtechnik und Wasserwirtschaft“ — дипломите, издавани от Колежа по приложни изкуства на Виенския университет по архитектура — дипломите, издавани от Академията по изящни изкуства по архитектура — дипломите за сертифицирани инженери (Ing.) издавани от висшите технически колежи или техническите колежи по строителство плюс лиценз за „Baumeister“, удостоверяващ минимум шест години професионален опит в Австрия, който се издава след полагане на изпит — дипломите, издавани от Университетския колеж за обучение по изкуства и индустрия в Линц по архитектурни науки — свидетелствата за професионална квалификация на строителни инженери или строителни консултанти („Hochbau“, „Bauwesen“, „Wirtschaftsingenieurwesen — Bauwesen“, „Kulturtechnik und Wasserwirtschaft“) съгласно Закона за граждански технически специалисти (Ziviltechnikergesetz, BGBl. № 156/1994) 	1997/1998

Страна	Удостоверения за професионални квалификации	Референтна академична година
Polska	<p>Дипломите, издавани от факултетите по архитектура на:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Варшавския технически университет, Факултет по архитектура във Варшава (Politechnika Warszawska, Wydział Architektury); професионалното звание архитект: inżynier architekt, magister nauk technicznych; inżyniera architekt; inżyniera magistra architektury; magistra inżyniera architektury; magistra inżyniera architekta; magister inżynier architekt (от 1945 г. до 1948 г. звание: inżynier architekt, magister nauk technicznych; от 1951 г. до 1956 г., звание: inżynier architekt; от 1954 г. до 1957 г., втори етап, звание: inżyniera magistra architektury; от 1957 г. до 1959 г., звание: inżyniera magistra architektury; от 1959 г. до 1964 г.: звание: magistra inżyniera architektury; от 1964 г. до 1982 г., звание: magistra inżyniera architekta; от 1983 г. до 1990 г., звание: magister inżynier architekt; от 1991 г. звание: magistra inżyniera architekta) — Краковски технически университет, Факултет по архитектура в Краков (Politechnika Krakowska, Wydział Architektury); професионалното звание архитект: magister inżynier architekt (от 1945 г. до 1953 г., Университет по минно дело и металургия, Политехнически факултет по архитектура — Akademia Górniczo-Hutnicza, Politechniczny Wydział Architektury) — Врошлавски технически университет, Факултет по архитектура във Врошлав (Politechnika Wrocławska, Wydział Architektury); професионалното звание архитект: inżynier architekt, magister nauk technicznych; magister inżynier architektury; magister inżynier architekt (от 1949 г. до 1964 г., звание: inżynier architekt, magister nauk technicznych; от 1956 г. до 1964 г., звание: magister inżynier architektury; от 1964 г., звание: magister inżynier architekt) — Технически университет в Силезия Факултет по архитектура в Гливице (Politechnika Śląska, Wydział Architektury); професионалното звание архитект: inżynier architekt; magister inżynier architekt (от 1945 г. до 1955 г., Инженерно-строителен факултет — Wydział Inżynieryjno-Budowlany, звание: inżynier architekt; от 1961 г. до 1969 г., Факултет по промишлено и общо строителство — Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego, звание: magister inżynier architekt; от 1969 г. до 1976 г., Факултет по строителство и архитектура — Wydział Budownictwa i Architektury, звание: magister inżynier architekt; от 1977 г., Факултет по архитектура — Wydział Architektury, звание: magister inżynier architekt и от 1995, звание: inżynier architekt) — Технически университет в Познан, Факултет по архитектура в Познан (Politechnika Poznańska, Wydział Architektury); професионалното звание архитект: inżynier architektury; inżynier architekt; magister inżynier architekt (от 1945 г. до 1955 г. Техническо училище, Факултет по архитектура — Szkoła Inżynierska, Wydział Architektury звание: inżynier architektury; от 1978 г., звание: magister inżynier architekt и от 1999 г., звание: inżynier architekt) — Технически университет в Гданск, Факултет по архитектура в Гданск (Politechnika Gdańska, Wydział Architektury); професионалното звание архитект: magister inżynier architekt (от 1945 г. до 1969 г. Факултет по архитектура — Wydział Architektury, от 1969 г. до 1971 г., Факултет по строителство и архитектура — Wydział Budownictwa i Architektury, от 1971 г. до 1981 г. Институт по архитектура и градоустройство — Instytut Architektury i Urbanistyki, от 1981 Факултет по архитектура — Wydział Architektury) — Технически университет в Бялисток, Факултет по архитектура в Бялисток (Politechnika Białostocka, Wydział Architektury); професионалното звание архитект: magister inżynier architekt (от 1975 г. до 1989 г. Институт по архитектура — Instytut Architektury) — Технически университет в Лопз, Факултет по строителство, архитектура и инженерна екология (Politechnika Łódzka, Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska); професионалното звание архитект: inżynier architekt; magister inżynier architekt (от 1973 г. до 1993 г. Факултет по строителство и архитектура — Wydział Budownictwa i Architektury и от 1992 г. Факултет по строителство, архитектура и инженерна екология — Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska; звание: от 1973 г. до 1978 г., звание: inżynier architekt, от 1978 г., звание: magister inżynier architekt) — Технически университет в Щечин, Факултет по строителство и архитектура в Щечин (Politechnika Szczecińska, Wydział Budownictwa i Architektury); професионалното звание архитект: inżynier architekt; magister inżynier architekt (от 1948 г. до 1954 г. Висше техническо училище, Факултет по архитектура — Wyższa Szkoła Inżynierska, Wydział Architektury, звание: inżynier architekt, от 1970 г., звание: magister inżynier architekt и от 1998, звание: inżynier architekt). Всички тези дипломи трябва да бъдат придружени от удостоверения за членство, издавани от съответните регионални палати на архитектите в Полша, които дават правото да се упражняват дейности в областта на архитектурата в Полша 	2006/2007
Portugal	<ul style="list-style-type: none"> — дипломата „diploma do curso especial de arquitectura“, издавана от училищата по изящни изкуства в Лисабон и Порто — дипломата за архитект „diploma de arquitecto“, издавана от училищата по изящни изкуства в Лисабон и Порто — дипломата „diploma do curso de arquitectura“, издавана от висшите училища по изящни изкуства в Лисабон и Порто 	1987/1988

Страна	Удостоверения за професионални квалификации	Референтна академична година
	<ul style="list-style-type: none"> — дипломата „diploma de licenciatura em arquitectura“, издавана от Висшето училище по изящни изкуства в Лисабон — дипломата „carta de curso de licenciatura em arquitectura“, издавана от Техническият университет в Лисабон и Университета в Порто — университетска диплома по строителство (licenciatura em engenharia civil), издавана от Висшият технически институт на Техническият университет в Лисабон — университетската диплома по строителство (licenciatura em engenharia civil), издавана от Техническият факултет (de Engenharia) на Университета в Порто — университетската диплома по строителство (licenciatura em engenharia civil), издавана от Научно-техническият факултет на Университета в Коимбра — университетска диплома по строителство, производство (licenciatura em engenharia civil, produção), издавана от Университета на Минхо 	
Slovenija	<ul style="list-style-type: none"> — „Univerzitetni diplomirani inženir arhitekture/univerzitetna diplomirana inženirka arhitekture“ (универзитетска диплома по архитектура), издавана от факултета по архитектура, придружена от свидетелство от компетентен орган в областта на архитектурата, признат по закон, което дава правото да се упражняват дейности в областта на архитектурата — университетска диплома, издавана от техническите факултети, които дават званието „univerzitetni diplomirani inženir (univ.dipl.inž.)/univerzitetna diplomirana inženirka“, придружена от свидетелство от компетентен орган в областта на архитектурата, признат по закон, което дава право да се упражняват дейности в областта на архитектурата 	2006/2007
Slovensko	<ul style="list-style-type: none"> — диплома по специалността „архитектура и строителство“ („architektúra a pozemné staviteľstvo“), издавана от Словашкия технически университет (Slovenská vysoká škola technická) в Братислава през 1950—1952 г. (звание: Ing.) — диплома по специалността „архитектура“ („architektúra“), издавана от Факултета по архитектура и строителство на Словашкия технически университет (Fakulta architektúry a pozemného staviteľstva, Slovenská vysoká škola technická) в Братислава през 1952—1960 г. (звание: Ing. arch.) — диплома по специалността „строителство“ („pozemné staviteľstvo“), издавана от Факултета по архитектура и строителство на Словашкия технически университет (Fakulta architektúry a pozemného staviteľstva, Slovenská vysoká škola technická) в Братислава 1952—1960 г. (звание: Ing.) — диплома по специалността „архитектура“ („architektúra“), издавана от Факултета по строителство на Словашкия технически университет (Stavebná fakulta, Slovenská vysoká škola technická) в Братислава 1961—1976 г., (звание: Ing. arch.) — диплома по специалността „строителство“ („pozemné stavby“), издавана от Факултета по строителство на Словашкия технически университет (Stavebná fakulta, Slovenská vysoká škola technická) в Братислава през 1961—1976 г., (звание: Ing.) — диплома по „архитектура“ („architektúra“), издавана от Факултета по архитектура на Словашкия технически университет (Fakulta architektúry, Slovenská vysoká škola technická) в Братислава от 1977 г. (звание: Ing. arch.) — диплома по „урбанизъм“ („urbanizmus“), издавана от Факултета по архитектура на Словашкия технически университет (Fakulta architektúry, Slovenská vysoká škola technická) в Братислава от 1977 г. (звание: Ing. arch.) — диплома по „строителство“ („pozemné stavby“), издавана от Факултета по строителство на Словашкия технически университет (Stavebná fakulta, Slovenská technická univerzita) в Братислава през 1977—1997 г. (звание: Ing.) — диплома по „архитектура и строителство“ („architektúra a pozemné stavby“), издавана от Факултета по строителство на Словашкия технически университет (Stavebná fakulta, Slovenská technická univerzita) в Братислава от 1998 г. (звание: Ing.) — диплома по „строителство — специализация: архитектура“ („pozemné stavby — špecializácia: architektúra“), издавана от Факултета по строителство на Словашкия технически университет (Stavebná fakulta, Slovenská technická univerzita) в Братислава през 2000—2001 г. (звание: Ing.) — диплома по „строителство и архитектура“ („pozemné stavby a architektúra“), издавана от Факултета по строителство на Словашкия технически университет (Stavebná fakulta — Slovenská technická univerzita) в Братислава от 2001 г. (звание: Ing.) 	2006/2007

Страна	Удостоверения за професионални квалификации	Референтна академична година
	<p>— диплома по „архитектура“ („architektúra“), издавана от Академията по изящни изкуства и дизайн (Vysoká škola výtvarných umení) в Братислава от 1969 г. (звание: Akad. arch. до 1990 г.; Mgr. през 1990—1992 г.; Mgr. arch. през 1992—1996 г.; Mgr. art. от 1997 г.)</p> <p>— диплома по „строителство“ („pozemné staviteľstvo“), издавана от Факултета по строителство на Техническия университет (Stavebná fakulta, Technická univerzita) в Кошице през 1981—1991 г. (звание: Ing.)</p> <p>Всички тези дипломи трябва се придружават от:</p> <p>— удостоверение за правоспособност, издавано от Словашката камара на архитектите (Slovenská komora architektov) в Братислава, без конкретизиране на специалността или по „строителство“ („pozemné stavby“) или „планиране на земеползването“ („územné plánovanie“)</p> <p>— удостоверение за правоспособност, издавано от Словашката камара на строителните инженери (Slovenská komora stavebných inžinierov) в Братислава по строителство („pozemné stavby“)</p>	
Suomi/Finland	<p>— дипломите, издавани от факултетите по архитектура на техническите университети и Университета в Олу (arkkitehti/arkitekt)</p> <p>— дипломите, издавани от техническите институти (rakennusarkkitehti/byggnadsarkitekt)</p>	1997/1998
Sverige	<p>— дипломите, издавани от Училището по архитектура на Кралския технически институт, Техническия институт Чалмерс и Техническия институт в Лунд</p> <p>— удостоверенията за членство в „Svenska Arkitekters Riksförbund“ (SAR), ако засегнатите лица са получили образованието си в държава, за която се прилага настоящата директива</p>	1997/1998
United Kingdom	<p>— званията, присвоявани след успешното полагане на изпит в:</p> <p>— „the Royal Institute of British Architects“</p> <p>— училищата по архитектура в университетите, политехническите колежи, колежаите, академиите, колежаите по технология и изкуства, които към 10 юни 1985 г. са били признати от Architects Registration Council в Обединеното кралство с оглед вписване в регистъра (Architect)</p> <p>— свидетелство, което удостоверява, че неговият титуляр е придобил право да носи професионалното звание архитект по силата на раздел 6, параграф 1, буква а), раздел 6, параграф 1, буква б) или раздел 6, параграф 1 от Architects Registration Act от 1931 г. (Architect)</p> <p>— свидетелство, което удостоверява, че неговият титуляр е придобил право да носи професионалното звание архитект по силата на раздел 2 от Architects Registration Act от 1938 г. (Architect)</p>	1987/1988

ПРИЛОЖЕНИЕ VII

Документи и свидетелства, които може да се изискват в съответствие с член 50, параграф 11. *Документи*

- а) Доказателство за гражданството на заинтересованото лице.
- б) Копия от свидетелствата за професионална компетентност или от удостоверенията за професионални квалификации, даващи достъп до съответната професия, и, при необходимост, свидетелство за професионален опит на заинтересованото лице.

Компетентните органи на приемащата държава-членка могат да поканят молителя да представи информация относно професионалната си подготовка, доколкото това е необходимо за установяване на евентуалното наличие на съществени несъответствия с националните изисквания за подготовка, съгласно предвиденото в член 14. Когато молителят не е в състояние да представи тази информация, компетентните органи на приемащата държава-членка се обръщат към контактната точка, компетентния орган или друг подходящ орган в държавата-членка по произход.

- в) В случаите по член 16 свидетелство, отнасящо се до характера и продължителността на дейността, издадено от компетентната власт или орган в приемащата държава-членка или държавата-членка по произход на чуждия гражданин.
- г) Когато компетентният орган на приемаща държава-членка изисква от лица, желаещи да упражняват регламентирана професия, доказателства, че се ползват с добра репутация, или че не са били обявявани в несъстоятелност, или издава разпореждане за преустановяване или забрана на упражняването на тази професия в случаи на сериозни професионални нарушения или престъпления, тази държава-членка приема като достатъчни доказателства, по отношение на граждани на държави-членки, които желаят да упражняват тази професия на нейната територия, представянето на документи, издадени от компетентни органи в държавата-членка по произход или по местопребиваване на чуждия гражданин, от които е видно, че посочените изисквания са изпълнени. Тези органи представят изискваните документи в срок от два месеца.

Когато компетентните органи в държавата-членка по произход или по местопребиваване на чуждия гражданин не издават документите по първата алинея, тези документи се заместват с клетвена декларация или за държави, в чието законодателство не е предвидена клетвена декларация, с тържествена декларация, направена от заинтересованото лице пред компетентен съдебен или административен орган или, според случая, пред нотариус или квалифициран професионален орган в държавата-членка по произход или по местопребиваване на лицето; органът или нотариусът по предходното изречение издава свидетелство, удостоверяващо истинността на клетвената или тържествената декларация.

- д) Когато приемаща държава-членка изисква от своите граждани, желаещи да упражняват регламентирана професия, документ, отнасящ се до физическото или психичното здраве на молителя, тази държава-членка приема като достатъчни данни в това отношение представянето на документа, изискван държавата-членка по произход. Когато държавата-членка по произход не издава такъв документ, приемащата държава-членка приема свидетелство, издадено от компетентен орган в тази държава. В този случай, компетентните органи в държавата-членка по произход представят изисквания документ в срок от два месеца.
- е) Когато приемаща държава-членка изисква от своите граждани, които желаят да упражняват регламентирана професия, да представят:

- доказателства за финансовото състояние на молителя,
- доказателства, че молителят е застрахован срещу финансовите рискове, произтичащи от професионалната му отговорност, в съответствие с действащите в приемащата държава-членка закони и подзаконови разпоредби, що се отнася до условията и обхвата на застрахователното покритие,

тази държава-членка приема като достатъчно доказателство справка в такъв смисъл, издадена от банки и застрахователни компании в друга държава-членка.

2. *Свидетелства*

С цел улесняване прилагането на дял III, глава III от настоящата директива, държавите-членки могат да предвидят, че в допълнение към удостоверението за професионална квалификация, лице, което отговаря на квалификационните изисквания, трябва да представи свидетелство, издадено от компетентните органи в неговата държава-членка по произход, удостоверяващо, че това удостоверение за професионална квалификация попада в обхвата на настоящата директива.